

LAKNER ARTÚR

ÉDES MOSTOHA

TARTALOM

ELSŐ RÉSZ

A HARGITAY-KÚRIA
A SZERÉNYTELEN IBOLYA
ERZSIKE
FRICI ÉS MICI
KÜLÖNÖS RECEPT
RÉGI EMLÉKEK
KÉSZÜLŐDÉS
JELMEZBÁL?
GONOSZ MOSTOHA!
TALÁLKOZÁS
ERZSIKE SZÜLETÉSNAJPA
A MEGLEPETÉS
A BESZÉLŐ SZOBOR
MÉG VALAKI ELTŰNIK!

MÁSODIK RÉSZ

A GYÖRGYABÁDI BOLDOG OTTHON
FURCSA VENDÉGEK
AZ ELSŐ TALÁLKOZÁS
TANULÁS A SZABADBAN
MEGJÖTT A POSTA
MŰKÖDIK AZ MM
ÉRTELEK, ANDRÁS...
MÁRIA NÉNI TITKA
ÖTLEVELŰ LÓHERE
HÁTHA NEM IS OLYAN GONOSZ AZ A MOSTOHA?
HALLGATÓZTÁL?
VIZSGA ELŐTT
VIZSGA UTÁN
A ZÁRÓÜNNEPÉLY
HAZAFELE
ÚJRA OTTHON
ÉDES MOSTOHA!

ELSŐ RÉSZ

A HARGITAY-KÚRIA

A Hargitay család gyönyörű parkjában még a virágok is szomorúbbak, mint máshol. Hiába ragyogott a nyár, hiába kékllett a felhőtlen ég, mély levertség ült a virágon, fán, emberen. Talán a rigók sem úgy füttyentettek ezen a nyáron, mint tavaly, amikor még élt a ház úrnője. Mintha a jókedvet is eltemették volna vele ott lent, a park végében, ahol a Hargitay család fehér márványkövekből épült sírboltja áll. Fiatalon, alig huszonhét éves korában ment el ebből a világból, árván hagyva egyetlen kislányát, az égszínkék szemű Erzsikét. Nem is harsan föl azóta boldog, jóízű nevetés a nagy házban.

Pedig ezelőtt vidám élet honolt errefelé. Csupa mosolygós ember forgolódott a tágas épületben, a kert virágai is szebb színekben pompáztak, s talán a nap is melegebben simogatta sugaraival a földet.

A parkban, amely a Hargitay-kúriát valósággal körülölelte, volt egy kis lugas. A ház asszonya legszívesebben itt tartózkodott, ebben a hangulatos fészekben, amelynek oldalán fürtös lila akácok kandikáltak be. És a kis Erzsikének, valahányszor édesanyját kereste, mindig ide vezetett az útja.

Megölelte, megcsókolta, és kérő szóval fordult hozzá:

- Anyukám, mesélj valamit!
- Hiszen már minden mesémet ismered! - mosolygott szelíden a fiatal Hargitayné.
- Nem baj... Olyan szépek, hogy szívesen meghallgatom mindegyiket akár százszor is...
- No, jól van, Erzsikém. Hát melyiket mondjam el?

Erzsike gondolkodás nélkül vágta rá:

- A Jégország meséjét... Azt szeretem a legjobban!

Az édesanya gyöngéden megsimogatta Erzsike aranyhaját, és bólintott:

- Jól van, kislányom... Ha annyira szereted, elmondom még egyszer.

Erzsike beszédes, nagy szemét várakozásteljesen emelte édesanyjára, és szinte leste a szavakat.

*

Egyszer volt, hol nem volt, volt valahol egy ország, amelyet mindig csak hó és jég borított... Lakosai fázósan húzódtak mindig a kályha mellé, és reggelenként hiába néztek ki reménykedve az ablakon, amelynek jégvirágait meleg leheletükkel tüntették el, odakinn megint csak a végtelen fehérség tárult szemük elé.

Így ment ez nap, nap után. Jégország lakói nem ismerték a tavasz szépségeit, amikor csodálatos színekben pompáznak a fák, és édes illattal telített a levegő. Nem ismerték a nyarat: a nap forró sugárzását, az érett gyümölcsöket és nem ismerték az ezer színben csillogó őszt. Csak a telet, mindig csak a telet ismerték, a hulló pelyheket és a süvítő szelet.

Jégország lakói tele voltak szomorúsággal, s egy szép napon küldöttséget menesztettek a hideg ország uralkodójához, XVIII. Zúzmara öfelségéhez, és megkérték, tegyen valamit, hogy Jégország lakói is megismerjék a tavaszt, a nyarat és az őszt. Jégország uralkodója meghallgatta a küldöttség szavait, és maga is szorgalmasan bólogatott a kívánságokhoz. És másnap már cselekedett is! Kiáltványt intézett népéhez, s ugyanakkor sítalpas, sebesen járó futárokat küldött a szomszédos országokba is, hogy vigyék szét a hírt: aki megszabadítja Jégországot az örökös

hótól, jégtől és csontot hasogató széltől, azt XVIII. Zúzvara őfelsége magas jutalomban részesíti.

A király felhívásának meg is volt a hatása. Hegyes süvegű mágusok érkeztek Jégországba, és fogadkoztak, hogy Zúzvara király őfelsége birodalmát megszabadítják az örökös téltől. Hatalmas máglyákat raktak, magasan lobogott a tűz, a lángnyelvek szinte az eget nyaldosták, roppant körzetben irtózatot melegeztettek - azonban sem a hó, sem a jég nem akart elolvadni. A mágusok tanácstalanul néztek, és rövid tanácskozás után úgy határoztak, hogy hét nap és hét éjszaka nem hagyják kialudni a tüzet, addig majd csak megolvad a tél birodalma. És hét nap, hét éjszaka lobogtak a mágusok máglyái, a hó azonban még magasabb rétegben rakódott le, a jég pedig keményebb lett, mint azelőtt volt. A mágusok feladták a további kísérletezést, és elhagyták Zúzvara király országát.

Nemsokára másik vállalkozó érkezett, aki csapatnyi embert fogadott fel, és mindegyiket ellátta lapáttal meg csákánnyal, és megkezdte nagy munkáját, hogy Jégországból ellapátolja a töménytelen havat, feldarabolja és megolvassza a rengeteg jeget. Három napnál tovább nem bírta a próbálkozást, mert kiderült, hogy amennyi havat nappal eltakarítottak, éjszaka kétszer annyi hullott az égből, a csákánnyal szétvert jégtükrök pedig újra összefagytak, és kezdhették előről a munkát.

Szegény Zúzvara király kétségbeesetten fogadta a második kudarc hírért, és döbbenetesen gondolt arra, hogy Jégország borzalmas varázsát senki sem tudja megtörni. Nagy gondja-baja közepette fiatal leány jelentkezett az udvarnál. Fiatal volt, csillogó szemű, tiszta tekintetű. Szeméből, arcából, egész lényéből végtelen jószág sugárzott.

- Felsőleges uram - szólalt meg csengő hangon -, ha úgy akarod, megszabadítom országodat az örökös jégtől és hótól...

- Vagyonom fele tied, ha sikerül!

A leány szelíden mosolygott:

- Nem a jutalomért teszem, felsőleges uram, hanem hallottam, hogy bajban van országod, és elhatároztam, hogy a segítségére sietek...

- És igazán csodát tudsz művelni?

- Jöjj velem, felsőleges uram!

XVIII. Zúzvara király leszállt trónusáról, amelyet hatalmas jégcsapok díszítettek, és bundájába burkolózva megindult a fiatal leány mellett. A főváros legszebb utcáján indultak meg, és az idegen leány mosolygós arcával hol jobbra, hol balra tekintett. De ahová elhatolt a szeme sugara - csodák csodája -, olvadni kezdett a jég, a hó. A nagy jégcsapok hangos koppanással hullottak a földre, a hó megolvadt, és patakokban folydogált tovább, amikor pedig a befagyott folyó hídján haladtak keresztül, és az idegen leány letekintett a jégpáncélra, amely a folyó tükrét már emberemlékezet óta elrejtette Jégország lakóinak szeme elől, a jég hangos roppanással megpattant, táblákra oszlott, és a folyó felbukkanó vize magával sodorta ezeket a jégtáblákat.

Az idegen leány mosolya azonban nemcsak a jeget és a havat olvasztotta meg, nem csupán a süvítő szelet fojtotta el, hanem amerre mentek s akivel találkoztak, minden embert megváltoztatott. Asszonyok, férfiak, öregek, gyermekek, ha találkoztak az idegen leány mosolyával, mintha más emberekké váltak volna. A meleg bunda, kabát, kendő lekívánkozott róluk, egész testüket jóleső bizsergés járta át, a tél hidege, a fagy, amely megülte a szívüket és egész életüket, mintha egy csapásra eltűnt volna.

XVIII. Zúzmara király egész birodalmát bejárta az idegen leánnyal, és ahogy vége volt a nagy országjárásnak, mindenki ámulva látta, hogy virágba borulnak a fák, a metsző szelet enyhe fuvallat váltotta fel, s az emberek komor, hideg arca kipirosodott, felvidult.

A király látta ezt a csodálatos változást, és nem tudott hová lenni örömeiben. Odafordult az idegen leányhoz, és megkérdezte:

- Ki vagy te, aki leolvasztottad a jéggúnyát egész országomról?

Az idegen leány csendesen mosolygott:

- Én, felséges uram - a Szeretet vagyok!

*

Erzsike ismerte már a mesét, mégis őszinte elragadtatással hallgatta. Nyakába ugrott édesanyjának, és összecsókolta.

- Milyen gyönyörű volt!

Aztán egyszer csak mindennek vége szakadt. A fiatal Hargitayné lelke elszállt, mint egy halk sóhajtás. Azóta minden megváltozott. A kis Erzsikének ajkára fagyott a mosoly, nem veri fel gondtalan, jóízű kacaj a Hargitay-házat.

Annál gyakrabban hallani azonban Ibolya kisasszony éles, parancsoló hangját:

- Hé, naplopók! Ha pillanatra nem nézek oda, azonnal megáll a munka!

Ilyenkor Sári, Kati és a többi alkalmazott riadtan rebbent szerteszét, mint amikor héja kering a gazdasági udvar fölött, és a tyúkok, csirkék, kacsák biztos fedél alá igyekeznek a ragadozó madár elöl.

A ház úrnőjének halála óta Ibolya kisasszony kaparintotta magához a hatalmat. És ezt annál könnyebben megtehetette, mert a tulajdonképpeni gazda, Hargitay András mostanában többet élt Pesten, mint idehaza. Hargitay ügyvéd volt és egyidejűleg a kerület képviselője, s amióta felesége meghalt, többnyire a mások ügyeiben fáradozott. Többet foglalkozott a választópolgárok dolgaival, mint a saját birtokával. Valósággal elmenekült otthonából, ahol mindenminden az eltávozott kedvesre emlékeztette. Még a kislányát, Erzsikét is csak ritkán látta. Amikor néha-néha mégis megjelent a családi házban, gyengéden megcirógatta Erzsike selymes haját, kérdezett tőle egy-két szót, de a kislány feleletét talán már nem is hallotta.

Így azután Ibolya, a megboldogult édesanya távoli rokona lett a kúria és a gazdaság teljhatalmú úrnője. Aki azonban azt hiszi, hogy a név jellemző a viselőjére, az téved. Mert bizony Ibolya korántsem volt olyan szerény és bájos, mint az Ibolya. Száraz alakjával és örökké gyulladt szemével inkább kóróhoz hasonlított. Most is, ahogy erélyes léptekkel lesietett a verandáról, és elindult a gazdasági épületek felé, mindenütt bajt és hibát szaglászott, hogy lecsaphasson sipítózó hangon.

- Te Maris - kiáltott egy lányra, aki kislibáknak való apróra vágott, zsenge csalánlevelet vitt a kötőjében -, szedd jobban a lábad, mert úgy hátba váglak, hogy Pestig repülsz!

A lány, amilyen gyorsan csak tudott, elinált. De Ibolya kisasszony figyelmét akkor már az egyik béreslegény vonta magára.

- Mit akarsz azzal a gereblyével?

János, a béreslegény alázatos hangon válaszolt:

- Péter bácsi megparancsolta, hogy...

- Mit parancsolt Péter bácsi? Egyáltalában ki parancsol ebben a házban rajtam kívül? Megmondtam, hogy fogj be, és hozd el a permetezőkészüléket az állomásról!

A legény visszafordult az istálló felé, Ibolya egy vasalót lóbáló lányt kapott el azután.

- Nem láttad a kertészt?

- Ahun van a mosóház mögött! - mondta a lány, aki örült, hogy baj nélkül megúszta a dolgot.

Ibolya kisasszony megindult a jelzett irányba. De ahogy a mosókonyha mellett elkanyarodott, megállt, mint akinek gyökeret vert a lába. Két szemöldöke egészen a haja tövéig húzódott fel, mert ugyancsak ritka látványban volt része.

A kertben két vén almafa alsó vastag ága között ruhaszárító kötél volt kifeszítve. A kötél egyik végén még ott lógtak a szárításra kitett fehérneműk, a másik felén, ahol már nem volt ruha, egy mulatságos képű ember egyensúlyozott, mintha csak cirkuszban mutogatta volna magát. Egyik karja teli volt már a leszedett fehérneművel, a másikkal olyan mozdulatot tett, mintha hívta, csalogatta volna Ibolya kisasszonyt, hogy csinálja utána a nagyszerű mutatványt. Lent a puha pázsiton Pici - a kertész kutyája - feküdt, és félszemmel elégedetten pislogott gazdájára.

Pillanatokig tartott, amíg Ibolya kisasszony magához tért meglepetéséből.

- Mit csinál, maga szerencsétlen? - tört ki belőle a csodálkozás.

A mókás ember a bal lábát óvatosan fölemelte és hátrahajlította. Ugyanakkor egy lábon imbolyogva előrehajolt, és mialatt a kötél veszedelmesen jobbra-balra hintázott, a szabad kezével felkapott egy inget. Mikor újra egyensúlyhelyzetbe került, a világ legtermészetesebb hangján válaszolt:

- Azt tetszett parancsolni, hogy szedjem össze a megszáradt fehérneműt!

- Vén bolond! - kiáltotta Ibolya. - Azt hiszi, még mindig a cirkuszban van? Kertésznek szegődött ide vagy kötélhánycosnak?

A kertész, mert ő volt a fura férfiú, vidáman lehuppant a före. Színlelt alázattal mondta:

- Hiába, a művészet utáni vágy, nyugodni nem hágy. Jobban vonz, mint a lágy, jól megvetett ágy...

- Ne locsogjon, inkább locsoljon, ostoba pojáca, mert kiszárad a pázsit!

Frici a kertész, gúnyos mozdulattal hajolt meg, aztán fölvette az öntözőkannát, és támoilyogva megindult. Pici, a foxi utána somfordált. De Ibolya kisasszony éles szemét semmi sem kerülte el.

- Hallja - kiáltott utána -, részeg maga? Mitől tántorog?

A kertész vigyorgott:

- Kérem kisasszony, én a szilárd földön mindig elvesztem az egyensúlyomat. Csak a kötélén érzem biztosan magam.

- Ne féljen, a végén kötélre is kerül! - mormogta Ibolya.

A kertész úgy tett, mintha nem hallotta volna az utolsó megjegyzést. Füttyentett a kutyának, és elégedetten mormolta:

- Jól felmérgetettük a kisasszonyt, igaz, Pici? Ha nekem ilyen ibolyám lenne, óriási könyvbe tenném és lepréelném...

A SZERÉNYTELEN IBOLYA

Hargitay ügyvéd a dolgozószobájában fogyasztotta el a reggelijét, amit Péter bácsi, az inas tett eléje. Annyira nem érdekelte az evés, hogy szinte nem tudta, kávét iszik-e vagy teát. A vajat unottan toltta el, azután az újság után nyúlt, néhány sort olvasott, majd hirtelen letette. Mintha érdeklődés villant volna föl sötét szemében.

- Hol van Erzsike? - kérdezte Péter bácsit.

- Biztosan Fricivel játszik valahol!... Hiszen tetszik tudni doktor úr, milyen jó pajtások.

Az apa arcán halvány mosoly futott végig.

Igen - gondolta -, csak hadd játsszék, hiszen úgyszincs sok öröme, mióta árvaságra jutott. Éppen ezért vette magához Fricit, a volt cirkuszi artistát, hogy legyen a kisleánynak olyan játszótársa, aki megnevetteti, ha elfogja a szomorúság korán elhunyt édesanyja után.

Mert Erzsike nagyon a szívére vette édesanyja halálát. Több mint esztendeje már, hogy a fehér arcú, szép fiatal asszonyt eltemették, de Erzsikét azóta sem hallotta senki hangosan nevetni. És a kislány azóta is mindennap ellátogat a parknak abba a részébe, ahol a családi sírbolt áll. Mindig ott akar lenni anyukája közelében...

Hargitay Andrást töprengéséből az inas hangja rezzentette föl:

- Doktor úr...

- Tessék, Péter?

- Tegnap említeni tetszett, hogy ne felejtsem el figyelmeztetni Erzsike jövő heti születésnapjára.

- Igaz! Mindjárt intézkedem. Küldje be Ibolya kisasszonyt.

Az inas kiment, és Ibolyával tért vissza. Hargitay néhány sort jegyzett föl a naptárba, majd Ibolyát megpillantva, barátságos hangon így szólt:

- Kérlek Ibolya, remélem tudod, hogy jövő vasárnap lesz Erzsike születésnapja?

- Hogyne - felelte Ibolya kicsit ingerülten, mintha föltételezni is sértés lett volna, hogy ilyen nevezetes napról megfeledkezhetik.

- Nos, hát azt akarom, hogy a kislánynak igazi öröme legyen ezen a napon. Légy szíves, gondoskodj nagy uzsonnáról. A környék minden gyereket hívd meg! Én pedig még ma Pestre utazom, hogy valami szép ajándékról gondoskodjam.

Ibolya arca mind fanyarabbá vált.

- Véleményem szerint - jegyezte meg - kár ekkora cécot csapni. Nevelési elveimmel ellenkezik az ilyesmi, s csak mint jó rokon figyelmeztetek, a kislánynak kárára válik, ha ilyen ünnepség középpontjába állítjuk.

Hargitay legyintett:

- Eh, egyszer egy évben legyen vidám! Érezze, hogy törődünk vele! Úgyis olyan szomorú és sápadt. És ha látja maga körül a sok mosolygó gyereket, talán ő is felvidul!...

Aztán a várakozó inashoz fordult:

- Ha Gárdonyi doktor úr megjön, azonnal kéretem!

- Mit keres itt az orvos? - kérdezte Ibolya meglepetten.

- Elhívattam, hogy nézze meg Erzsikét.

- Minek?

- Tudni szeretném, mi az oka örökös szomorúságának? Talán beteg! Szegény édesanyja is állandóan gyengélkedett...

- Ugyan kérlek, folyton képzelődsz! A gyerekeknek nincs semmi baja! Nem mindenki mókázik folyton, mint az a drágalátos kertész, akit csak szerencsétlenségnek hoztál a nyakamra...

András enyhe mosolyt nyomott el az orra alatt. Már régebben észrevette, hogy Ibolya bosszankodik a kertész miatt, de nem bánta. Amióta Frici a házban van, Erzsike kedélye láthatóan javult.

Fölkelt íróasztalától és az ablakhoz lépett, jelezve, hogy a dologról nem kíván tovább beszélni.

Ibolya dohogva kiment.

Egy perc múlva már a konyha felől lehetett hallani sivítő hangját. Pörölt a szakácsnéval, az inassal, még a macskával is, amely hatalmas ugrásokkal menekült haragja elől az udvarra.

ERZSIKE

Erzsike kedvenc helyén ült a park mélyén. Apró keze tele volt frissen szedett árvácskákkal. A hajába kötött szalagbóbitája úgy repdesett a könnyű szélben, mintha valami tarka szárnyú pillangó szállna egyik bokorról a másikra.

Az összegyűjtött virágokat a kis kocsiba rakta, amelyben ott sorakoztak kedvenc bábu is. Középen trónolt az aranyhajú Szöszi, mellette jobbról a barna szőrű majom: Pampam, balról pedig egy óriási szemű porcelán baba foglalt helyet: Pötyi. Volt még ott beszélő-, alvó- és síróbaba is - mindegyik hajában szalagocskák díszeltek.

Erzsike leült a nagy kert egyik zugában, s miközben ügyes kézzel koszorút formált, cérna-hangján így dalolt:

*De jó is néktek, ti nem tudjátok
Mi az, ha valaki árva...
Kit nem becézget és nem ölelget
Többé az anyukája.
Nem simogatja senki a haját
És nem is hallja fájo panaszát...
De jó is néktek, ti nem tudjátok,
Mi az, ha valaki árva...*

Szöszi, Pampam, Vakarc, Boci, Kixi, Dodo, Nono és Tyotyó valóban nem tudták, milyen szomorú érzés az, ha valaki árva, s csillogó szemmel hallgatták Erzsikét.

A bokrok mögött Frici is megkönnyezte a kislány egyszerű énekét. Amint azonban elhallgatott Erzsike, abban a pillanatban Frici vidám hangon csattant fel:

- Itt vagyok, ragyogok!

- Jó napot, Frici bácsi! Mit csinált?

- Jaj, nagyon fontos dolgom volt - felelte a mindig mókás Frici -, a gereblye fogait tisztítottam meg fogkrémmel.

- Fogkrémmel? - nevetett Erzsike. - Hiszen a gereblyének a fogait nem szokás krémmel tisztítani!

- De én még a gereblyém fogaira is vigyázok! Hát te mit csinálsz itt, Erzsikém?

- Árvácskát szedtem koszorúnak!

- Kár letépni ezeket a szép eleven virágokat!

Erzsike csodálkozva nézett a kertészre.

- Miért lenne kár?... Hiszen újra elültetem anyuka sírjára!...

- Ejnye, ejnye, már megint a régi nóta... - dűnnyögte Frici, aki kedvetlen látta, hogy tréfálkozása nem tudta Erzsike fejéből elkergetni a szomorú gondolatokat. Még egy utolsó próbát tett, hogy felvidítsa a kislányt.

- Nem kell búsulni, Erzsikém! Nézd csak, a Pici mindig jókedvű. Most is nevet.

Pici, a fehér foxi a világ legbánatosabb képével hevert a bokor alján Frici mellett. Erzsike rögtön látta, hogy Pici nem nevet, hanem inkább búsul, és ezért azonnal kész volt a válasszal:

- Hiszi a piszi! Nem nevet a Pici!

- Hát ebben a pillanatban tényleg nem nevet - válaszolt Frici -, de csak azért, mert eszébe jutott, hogy ma nem kap húst ebédre.

A kislány kételkedve nézett a kutyára.

- Nem is tud nevetni a Pici - mondta.

- Már hogyste tudna - felelt színlelt sértődöttséggel Frici. - Pici mindent tud. Csodakutya ez! Együtt lépett fel velem a cirkuszban. Nézd, hogy szót fogad! Mindent megtesz, amit mondok. Most akkorát ugrik majd, mint egy ház. Hé! Pici! Allé hopp!

A foxi azonban rá sem hederített Fricire, hanem a vezényszó után is nyugodtan hevert a földön, és láthatóan aludni készült. A kertész sikertelenségén Erzsike elmosolyodott.

- Ugye hogy nem ugrik?

- Ez nem ugrik? Még táncol is!

Frici most füttyülni kezdett, és a tenyerével verte hozzá a taktust. Erzsike feszülten figyelte a hatást. Pici egy darabig álmosan hunyorgott a gazdájára, aztán feltápáskodott, és eloldalgott a bokrok közé. Onnan nézett vissza rosszálló tekintettel. Frici tettetett haraggal pislogott a kutyája után. Erzsike azonban jókedvre hangolódott amikor látta, hogyan hány fittyet Pici Frici minden parancsának, és most már a kacagástól potyogtak könnyei.

- Frici! Nem táncol a Pici! Frici! Nem táncol a Pici!

Mire Frici mintha elrestellte volna magát, összeráncolt szemöldökkel így szólt:

- Persze elfelejtettem, hogy elmúlt a farsang! Csak láttad volna télen a Vigadóban, úgy járta a csárdást, hogy öröm volt nézni! Ott akarták tartani táncmesternek...

Az egykori cirkuszi művész úgy tett, mintha bosszankodnék a kutya engedetlenségén, belül azonban annál elégedettebb volt. Elérte a célját: megnevette Erzsikét.

FRICI ÉS MICI

Fricit szomorú sorsa vezette a Hargitay házba. Csak azért jött ide, csak azért vállalta el a kertészi állást, hogy a saját bajáról megfeledkezzék...

A múlt évben még ünnepelt művész volt, amerre járt, a közönség tapsvihara köszöntötte őt és kislányát, Micit. A cirkusz falain hatalmas, a városi hirdetőoszlopokon pedig lepedő nagyságú falragaszok adták tudtára a nagyérdemű közönségnek szereplésüket. Frici ezüstpikkelyes trikóban állt a képen, mellette Micike csillogó aranyjelmezben. A kislány fején ékkövekkel kirakott korona volt, s a kép alatt óriási betűk hirdették:

FRICI ÉS MICI A LEVEGŐ KIRÁLYAI

Frici és Mici, apa és leánya tizenöt méter magasságban „dolgoztak” esténként közvetlenül a cirkusz kupolája alatt. Amikor a lengő trapézzal letekintettek az odalent feketéllő közönségre, érezték, hogy minden tekintet rájuk tapad, lent pedig az emberek torkában megakadt a lélegzet...

Lengett a két hinta... egyre nagyobb ívben repült a mennyezet felé. Frici és Mici mind jobban lendületbe hozta az alattuk lengő hintát... A zenekar abbahagyta a játékot, mintha attól tartott volna, hogy zavarja a vakmerő mutatványt... már csak a kisdob pörgött egyre erősebben, egyre félelmetesebben: úgy dobolt, mintha a nézők szíve verte volna a taktust... aztán a kisdob is elhallgatott.

A halálos csendben Micike még nagyobb lendületet vett, s mikor kicsiny teste már majdnem elérte a cirkusz mennyezetét, elengedte a csillogó rézrudat. Háromszor megperdült a levegőben, és *allé hopp* - elkapta a másik hintáról lefelé csüngő édesapjának erős karjait. Pillanat múlva már mindketten fent ültek a lengő trapézon, ragyogó, diadalmas arccal. Lent dörgött a taps, az emberek tombolva ünnepelték a levegő királyait, akiknek szédületes mutatványairól az egész város beszélt.

Hányszor csinálták meg a híres halálugrást, és soha nem volt semmi baj... de egy este mégis megtörtént a borzalmas katasztrófa.

Micike, mint rendesen, most is jókedvűen futott ki a cirkusz porondjára, és már kúszott is fel a kötélhágcsón, mint a mókus. Izmos kis karjaival pillanatok alatt felkapaszkodott a trapézra, és a következő percben már ott állt a lengő hintán. Néhány kisebb mutatvány után a zúgó tapsviharban letekintett a nyüzsgő embertömegre. A sok színes ruha szinte összefolyt a szeme előtt, mégis észrevette, hogy egy kisfiú piros léggömböt tart a kezében. Az élénk színű léggömb szinte vonzotta a tekintetét, és amíg Frici vakmerő forgásait mutatta be a trapézon, addig Mici figyelemmel kísérte az emberek feje fölött imbolygó léggömböt. A kisfiú odalent úgy bámészkodott, hogy kiengedte kezéből a tartózsineget. A csillogó ballon egyszer csak elindult fölfelé... Mici mosolyogva nézte a felfelé szálló piros léggömböt, és úgy tekintette, mint valami lenről jövő üzenetet, mert a felfelé törekvő „vendég” egyenesen abba az irányba szállt, ahol Micike lengett a levegőben.

A következő pillanatban került sor az este szenzációjára: a halálugráásra.

Frici már fejjel lefelé csüngött a trapézon. Micike pedig a rudat fogva, egyre erősebb lendülettel hintázott... Mind erősebb lett a tempó... Most elhallgatott a zene... már csak a kisdob pörgött... most a halálos, dermedt csendben megszólalt Frici:

- Rendben?

- Rendben! - felelte a lebegő Mici.

- Kész? - kérdezte Frici, a levegő királya.

- Kész! - válaszolta a kis artista lány.

- Rajt!!! - kiáltott az apa, és Micike, mint annyiszor, most is nekilendült, és háromszor megperdült a levegőben... de amikor el akarta kapni édesapja kezét, abban a pillanatban repült kettőjük közé a gazdátlan léggömb. Micike egy másodperc tizedrészével később kapott édesapja felé, aki akkor már visszafelé lendült a trapézra...

Ez a tizedmásodperces hiba volt az oka mindennek...

Micike édesapja keze helyett csak a levegőbe kaphatott, és a következő pillanatban a ruganyos kis test zuhant lefelé...

Ezer torokból egyszerre tört fel a rémült sikoltás!

A kislány összezúzott tagokkal feküdt a fűrészpörban. Frici, az előbb még diadalmasan mosolygó „levegő királya” úgy zokogott összetört testű kisgyermekével mellett, mint más egyszerű apa...

A kislány ott feküdt a cirkusz porondján... Fricinek, valahányszor erre a jelenetre gondol, könny szökik szemébe, ott érzi magán Micike fekete szemének fájdalmas pillantását. Amikor lekúszott a cirkusz kupolájából, és Micike mellé térdelt, a kislány kinyitotta szomorú szemét, és vigasztalva suttozta:

- Ne félj, apuka, meggyógyulok!...

Csak ennyit mondott, és aztán elvesztette eszméletét.

Jöttek a mentők. Micikét kórházba vitték. Összetört, mint egy porcelán baba, amit a kőpadlóra ejtettek... Az orvosok azt mondták, hogy sohasem gyógyul meg teljesen.

Másnap azonban egy férfi, aki éppen hivatalosan járt a cirkuszban azon a rémes estén, eljött a kórházba, s elvitte a kis beteget egy másik gyógyintézetbe, ahol az összetört kis test rendbehozatalára az ország legkiválóbb orvostanárát kérte fel.

Ennek már több, mint fél éve.

Micike most is ott van a szanatóriumban. Frici pedig elment az idegenhez, hogy megköszönje szívességét. Hargitay András - mert ő volt az ismeretlen jótevő - elbeszélgetett a szomorú artistával, aki most már hallani sem akart a cirkuszról. Megismerkedett az aranyhajú Erzsikével is, és elhatározta, hogy amíg az ügyvéd az ő Micikéjének testét gyógyíttatja, ő megpróbálja Erzsike lelkét felvidíteni.

S mivel Hargitay doktornak amúgy is éppen szüksége volt kertészre, elszegődött hozzá. Frici tudta, hogy itt csak mellékesen locsolt, főfoglalkozásként Erzsike körül locsogott-fecsegett.

Legfőbb feladatának híven tett eleget, mindent elkövetett, hogy felvidítsa a kislányt. Most is elhatározta, hogy a balul sikerült kutyatáncoltatás után új oldaláról mutatkozik be. Ezúttal hasbeszélő művészetét csillogtatta, mert Frici mindenhez értett, még a hasbeszéléshez is. Úgy tudott beszélni, hogy nem mozgatta a száját. Valamikor, kezdő artista korában, mint hasbeszélő lépett fel a cirkuszokban, és a közönség bámulattal nézte, hogyan tud beszélni a Frici térdén helyet foglaló hatalmas bábu.

Ilyenkor természetesen nem a bábu beszélt, hanem Frici, aki csukott szájjal, más hangon felelgetett a bábu helyett. Aki nem tudott erről a tudományáról, megesküdtött volna, hogy Frici egy kukkot sem szólt, csak a bábu beszélt.

Most Erzsike legnagyobb babáját vette a kezébe, és ölébe ültetve, hangos szóval kérdezgetett tőle, miközben csukott szájjal felelt a porcelán baba helyett. Erzsike tágra nyílt szemmel nézte, hogy valamilyen csoda történt, mert megszólalt a babája. Frici pedig boldog volt, hogy a kislány figyelmét sikerült ismét más irányba terelni. Komoly képpel kérdezte a térdén ülő babát:

- Mit csinálsz, mondd, Micikém?

- Éhes vagyok, Fricikém! - felelte sipító hangon a „baba”.

Frici pedig folytatta a beszélgetést:

- Kapsz jó meleg tejecskét!

- Itasd vele a kecskét! - válaszolt furcsa hangon a baba.

- Adjak talán bablevest?

- Inkább, mint egy nyaklevest!

- Kell-e répa vagy retek?

- Én ilyet nem szeretek!

- Mondd meg gyorsan, mit szeretsz?

- Elárulom: friss pereg!

- Mennyit ennél, Micikém?

- Vagy százhuszat, Fricikém!

Minden mondat után felcsendült Erzsike vidám kacaja. Frici pedig elégedetten nézte a kedves teremtest.

A mulatságot az odasiető inas zavarta meg.

- Erzsike! - szólt ellentmondást nem tűrő hangon. - Tessék azonnal a doktor úrhoz jönni!

- Hát akkor vége az előadásnak - búcsúzott hajlongva a Frici térdén ülő beszélőbaba. - Legyen babunk, lencsénk s máskor is szerencsénk!

Erzsike nem mozdult. Frici az inas arcáról leolvasta, hogy komoly dologról lehet szó. Letette tehát a kezében levő babát, és ő is unszolta Erzsikét:

- Menj, Erzsikém, majd holnap folytatjuk az előadást!...

A kislány egyszerre elkomorodott. Előbb még nevető arcocskájára visszatért a régi mélabús vonás, s engedelmesen megindult a ház felé. De előbb még gondosan felszedte az árvácskákat...

Amikor az üvegajtóhoz ért, még egyszer visszanézett Fricire, aki változatlanul azon a helyen ült, ahol az előbb olyan kellemesen elbeszélgettek. A kertész felemelte kezét és mosolyogva integetett Erzsikének, aki apró kezével viszonzta az üdvözlést...

Azután belépett a házba.

KÜLÖNÖS RECEPT

Az öreg Gárdonyi doktor, a család régi háziorvosa a nagy, világos fogadószobába szemben ült Hargitay Andrással.

- Örülök, hogy eljöttél - mondta Hargitay -, szeretném, ha megvizsgálnád Erzsikét, de lehetőleg úgy, hogy ne vegyen semmit észre. Hiszen tulajdonképpen nem is beteg, csak korához képest túlságosan komoly és szótlan...

- Tudom - felelte az orvos. - Erzsike túl érzékeny. Keveset vagy itthon, és így nem veszed észre, hogy a kicsikének mennyire hiányzik a szeretet.

- De hiszen én szeretem! Nálam jobban senki sem szeretheti a világon!

- Nem erről van szó! Te ügyvéd vagy, képviselő, ezer más dolgod van, nincs időd foglalkozni a gyerekekkel. Szeretni valakit egymagában még nem elég.

Ebben a pillanatban lépett a szobába Erzsike. Egyik kezében a falánk Mici babát tartotta, a másikban árvácskát szorongatott. Amikor Gárdonyi doktort meglátta, halvány arcán mosoly derengett föl. Édesapja figyelmes szeretettel vizsgálta.

- Én hívattalak, kislányom! - szólt. - Nekem szedted ezeket a szép virágokat?

Erzsike a háta mögé dugta az árvácskákat.

- Nem - mondta ijedten -, anyuka sírjára szedtem!

A doktor igyekezett más irányba terelni a beszélgetést. Lehajolt Erzsikéhez, és megsimogatta az arcát.

- Milyen gyönyörű babád van!

- Igen... - felelte Erzsike engedelmesen.

- És mennyire hasonlít rád!

A kislány szeme kitágult a csodálkozástól.

- Nem hasonlít rám! - mondta aztán határozottan. - Ez a baba szép!

- Hát te talán nem vagy szép?

- Nem... én nem vagyok szép!

- Ejnye, ejnye, hát sohase nézel a tükörbe? Nem mondta soha senki, hogy szép vagy?

A kislány szeme hirtelen megtelt könnyel.

- Senki! Csak az anyukám... régen.

A doktor Erzsikéről az apára nézett, és a fejét csóválta.

Mintha azt akarta volna mondani: látod, ez hiányzik a gyermeknek!

- Jól van, Erzsikém, most menj ki szépen a kertbe játszani. Csak éppen látni akartalak egy percre...

Erzsike kiment. Hargitay idegesen figyelte az orvos tűnődő arcát.

- Nos? Mit lehetne itt csinálni?

- Ó, én szívesen fölírnék valami orvosságot - mondta az orvos -, csak attól tartok, hogy nem találkozik a tetszéssel.

- Ugyan, ugyan - nevetett föl az ügyvéd -, hát van olyan drága orvosság a világon, amit sajnálnék a kislányomtól?

- Attól tartok ez olyan lesz!

- Igazán kérlek, ne bosszants! Akármibe kerül, meglesz! Csak egy dolog a fontos, hogy segítsen!

- Ez föltétlenül segítene!

Elővette a receptkönyvét, az egyik lapra fölírt valamit, letépte, és várakozásteljes arccal átnyújtotta. Az apa átvette, egy pillantást vetett rá, aztán hirtelen összehúzta a szemöldökét, és kérdőn nézett az orvosra. A recepten ugyanis egyetlen szó állt:

ANYA

- Mit jelentsen ez, Bálint?

- Azt, hogy Erzsike bajára egyetlen orvosság van a világon: az anyai szeretet. Nem gondoltál még erre, András?

Hargitay felugrott a karosszékből, és izgatottan sétált fel s alá a szobában.

- Bevallom - szólt kisvártatva -, erre még nem gondoltam. Eszembe se jutott, hogy új asszonyt hozzak a házhoz.

- Nem asszonyt! Anyát!... - igazította ki az orvos. - Mert itt nemcsak feleségről van szó, hanem olyan valakiről, akinek szíve van a más gyermekéhez is... És még valamit... Tessék levenni ezt az örökös fekete ruhát! Hogyan viduljon fel az a szegény kis lélek, ha azt látja, hogy az apja folyton gyászt visel?

- Igazad van! - mormogta az apa. - Néha magam is megijedek, ha a tükörbe nézek...

Az orvos vette a kalapját, és mint aki jól végezte dolgát, búcsúzni kezdett. Csak az ajtóban fordult vissza egy pillanatra.

- Most jut eszembe - mondta -, a napokban amikor Pesten jártam, a Duna-korzón talákoztam Berényi Máriával... Édesapja halála miatt jött haza Párizsból. Most végleg itt telepszik meg...

- Berényi Mária? - szólt az ügyvéd, és úgy érezte, mintha áram ütötte volna meg a szívét.

- Igen, olvastam a lapokban, hogy az édesapja meghalt. Kiváló tudós volt, a párizsi egyetem büszkesége... Mária nagyon derekasan viselkedett. A halála pillanatáig ott volt mellette, és ápolta... Egyébként most a nénikéjénél, özvegy Berényi Ádámnénál lakik a Németvölgyi úton.

Ezzel már ment is. Barázdás arcán elégedett mosoly játszadozott. Az ügyvéd sokáig nézett utána, azután becsengette az inasát.

- Péter - mondta a belépő inasnak -, a sofőr készítse elő a kocsit, egy óra múlva Pestre megyek... Még nem tudom, meddig maradok, mindenesetre csomagoljon be világos nyári ruhákat is...

- Világos ruhákat? - kapta föl a fejét csodálkozva az inas.

- Igen. És pár élénkebb színű nyakkendőt!

Péter arca valósággal sugárzott a jókedvtől.

- Nahát, már attól féltem, hogy a moly eszi meg azokat a holmikat!

- Ne legyen türelmetlen, mindennek eljön az ideje. Az öreg inas meghajolt, és sietve távozott a szobából. Régóta szolgálta már Hargitay Andrást, és vele érzett minden örömben és bánatban. Most, amikor meghallotta, hogy a hosszú gyász után végre leveti a sötét ruhákat, érezte, hogy derűsebb napok köszöntenek a Hargitay-kúriára. Kérését még sohasem teljesített ilyen boldogan, mint most, s roskatag lábai szinte tánclépésben vitték a hatalmas ruhásszekrényhez.

*

Lent a kertben Frici izgatottan várta már Erzsikét. Amint feltűnt a kislányka alakja, elébe sietett, és izgatottan kérdezte:

- Írt-e valami jó receptet a doktor bácsi?

- Nem írt - vont a vállát Erzsike, aki mit sem tudott Gárdonyi doktor egy szavas receptjéről.

- Hát micsoda orvos az, aki nem ír fel valami finom kis gyógyszert? - válaszolt fitymálva Frici.

- Egyszer gyermekkoromban beteg voltam, s az orvos felírt egy édes szirupot. Azt írta a receptre, hogy egy óra alatt kell meginni. Én hát a kakukkos falióra alá álltam, és azon nyomban felhajtottam.

- S nem lett beteg tőle? - kérdezte ijedten Erzsike.

- Én nem, csak az édesanyám, aki majd elájult, amikor meglátta, hogy mit csináltam!

Erzsike arcán megint mosoly villant fel...

RÉGI EMLÉKEK

Hargitai András, amint magára maradt, elővette a pesti telefonkönyvet, és kikereste benne özv. Berényi Ádámné címét. A nyugalmazott iskolaigazgató özvegye csakugyan a Németvölgyi úton lakott. Beírta a házszámot a noteszébe, aztán leült íróasztala elé, és gondolatban visszaidézte a múltat...

Régi történet volt ez, több mint nyolcesztendő. Hargitay András egy bálon megismerkedett a sudár termetű Berényi Máriával. Megismerte és megszerette. Mária is szívesen vette a jóképű fiatal ügyvéd közeledését, és már úgy volt, hogy farsang végén megesküsznek.

Ekkor történt, hogy Mária apját, Berényi János fizikust nagy kitüntetés érte: a világhírű párizsi egyetem meghívta tanáranak. Nem minden emberfia dicsekedhet ilyen megtiszteltetéssel.

Igen ám, de mint idősebb, egyedülálló ember, nem mert nekivágni egyedül a párizsi útnak. A felesége már rég meghalt, és egyetlen lánya, Mária nélkül nehezen tudott volna meglenni az idegen környezetben. Mária szintén ragaszkodott édesapjához. Ez abban az időben történt, amikor Hargitay Andrással már az esküvő napját is ki akarták tűzni.

Mária sokáig töprengett, mitévő legyen. Nem akarta elhagyni édesapját, és úgy gondolkodott, hogy egy ideig kint marad vele, és ha az öregúr már megszokta a párizsi környezetet, hazajön és megesküsznek. Sok álmatlan éjszaka után határozott így, és amikor legközelebb találkozott Andrással, kijelentette:

- El kell halasztanunk az esküvőt! Nem hagyhatom el apámat. Élete nagy fordulóján nem maradhat egyedül, mellette a helyem...

A férfi elsápadt a váratlan bejelentésre. Megdöbbenve kérdezte:

- És valóban itt tudna hagyni engem?

- Nem örökre! Majd ha mindent rendbehoztam édesapám új háztartása körül, visszajövök és megesküszünk.

- De én nem tudok maga nélkül élni! - felelt hevesen András.

- Hát akkor - válaszolt elgondolkozva Mária - nem marad más választásunk, kijön majd utánam, és Párizsban telepszünk le...

- Erről szó sem lehet! - tiltakozott Hargitay András. - Nem hagyhatom itt a munkámat. Egész életem ideköt.

Mária lángvörösen vágott vissza:

- Én pedig nem hagyhatom egyedül az édesapámat!

A dolog vége az lett, hogy a fiatalok összezördültek, és haraggal váltak el. A harag pedig rossz tanácsadó. András még aznap hazautazott, titokban mégis várta Mária jelentkezését...

Berényi Mária nyakába szakadt a budapesti lakás eladása. Sok-sok kedves emléket szétosztott, édesanyjának pasztellképét elvitte nagynénjéhez a Németvölgyi útra. Gyors levelek váltották egymást Párizs és Budapest között, lakásról, új otthonról kellett gondoskodnia, aztán vasúti jegyért, idegen pénzért, különböző iratokért futkosott, és joggal elvárhatta, hogy temérdek munkájában segítségére legyen az a férfi, aki azt mondta, hogy mindennél jobban szereti a világon.

Már-már úgy volt, hogy sürgönyöz Hargitaynak, azonban büszkesége visszatartotta. Úgy érezte, hogy ezekben a nehéz órákban a férfinak kell félretenni minden haragot, és rohanni hozzá, hiszen már csak egy-két napig van Pesten, és aztán ki tudja mikor láthatják újra egymást...

Az utolsó napokban aztán végleg rázúdult az elutazás ezer gondja. Ezekben a fergeteges percekben majdnem megfeledkezett Andrásról, és csak akkor gondolt rá nagy vágyódással újra, amikor a Keleti pályaudvar hatalmas üvegsarnokához értek. Édesapjával beültek a gyorsvonat fülkéjébe, s míg az öreg tudós a búcsúztatásukra kijött nővérével beszélgetett, Mária fürkészve újra és újra végignézett a peronon hullámozó embertömegben: nincs-e közöttük Hargitay András?

Az utolsó percig remélte, hogy besiet a férfi, és talán - mint ahogy a moziban látta - a már induló vonatra felugrik, hogy elkísérje. De hiába várt, a vonat elindult és elvitte messze, messze...

Sebzett szívvel érkezett meg Párizsba, és nem írt többé egy sort sem.

*

Hargitay András nem tudta, hogy Máriaék ennyire hirtelen utaznak el Párizsba, Néhány napig mosolyogva járt-kelt a házban, azt gondolta, hogy jó „lecke” lesz Mária számára a kis összezördülés. Egy hét után maga is rájött arra, hogy Mária volt igaza. Elhatározta, hogy Pestre utazik és kibékül Máriaival. Amint Pestre ért, rózsacsokorral sietett Berényiék lakására. Ott lesújtva hallotta, hogy Mária és édesapja három napja elutazott... Írni akart nekik, de nem tudta a címüket. Várta a párizsi postát, hogy Mária mindent megbocsát.

Hiába várt.

*

Hetekig bolyongott a fővárosban, aztán hazament Ágóvárra felejteni... Talán fél évig élt így összetörten, amikor a véletlen összehozta Petróczy Margittal, az egyik szomszéd fiatal lányával. A szomorú szemű, komoly Petróczy Margit hamarosan Hargitay András felesége lett.

Csendes napok következtek a Hargitay-házban... Egy év múlva örömmel fogadták a kis Erzsike születését, s a kisgyermek még szorosabban egymáshoz kapcsolta a szülőket. Még ma is nyugalom és boldogság ölelné körül mindhármukat, ha a kegyetlen sors nem szólítja el Erzsike édesanyját az élők sorából...

*

A sok-sok régi emlék cigarettafüstként fonta körül Hargitay Andrást, amint elgondolkozva járkált fel és alá dolgozószobájában. Gárdonyi doktor receptje valóban gyógyulást hozna erre a házra! Erzsikének meleg anyai szív kell, neki pedig gondos élettárs. Úgy érzi, hogy az orvos tanácsát mindenképpen meg kell fogadnia...

Berényi Mária...

Milyen régen látta, s ahogy az öreg doktor szavaiból kivette, nem ment férjhez.

Milyen jó volna látni kedves arcát, hallgatni lágy hangját, és megkérni arra, hogy felejtessen el mindent, ami rossz emlék.

Milyen jó lenne, ha az élet is olyan volna, mint a fekete palatábla az iskolában: ami velünk történik, azt mind krétával írják fel valami titkos kéz, és amikor visszatekintünk a múltra, egyszerűen letörölhetnénk azt, ami nem sikerült.

Hargitay András fekete tábláján gyönyörű szavakkal volt felírva mindaz, ami közte és Mária között történt, s csupán egy-két olyan mondat volt, amelyet szívesen letörölt volna. Rajt maradt volna Mária édes hangja, selymes barna haja, mély tűzű, okos szeme - s csak azt az egy kis icipici hibát kellett volna letörölni, hogy összezördülésük után nem írt, nem emelte fel a kagylót, s úgy ment el, haraggal a szívében.

Igaz, hogy ő is hibás volt. Neki, a férfinek kellett volna mindent elkövetni, hogy megtalálja Máriát. Ő pedig nyugodtan élt ágóvári kúriájában, s eleinte a postást leste, később beletörődött abba, hogy Mária nem tér vissza soha többé.

Most, az orvos szavai után minden fájó emlék elszállt szívéből s mindaz, ami szépet és jót tudott Máriáról, még erősebben vert gyökeret benne. Úgy érezte, nem állíthatja meg semmi, felkutatja és megtalálja Máriát.

Évekig nyugodtan várt...

Hosszú-hosszú esztendők múltak el, s ő tétlenül nézte az idő tovatűnését.

De most egyszerre tudta, hogy egy percig sem tud tovább várni, s azonnal elindul azon az úton, amelynek végső célja: Mária...

KÉSZÜLŐDÉS

Péter, az inas, öreg csontjaitól telhető fürgeséggel hajtotta végre gazdája parancsát. Gyors mozdulatokkal kefélte ki a világos öltönyöket, és szinte mindegyiket végigsimította tekintetével, mielőtt berakta a barna utazóbőröndbe.

Nagy újságnak számított ez a kúrián, ahol lassan már mindenki ráunt a borús, bánatos fekete színekre, és Péter persze gondoskodott arról, hogy ne tartsa magában a váratlan örömhírt.

Akárhogy sietett is teljesíteni a kapott parancsot, annyi ideje mégis maradt, hogy odakiáltson Fricinek:

- Pestre megy a doktor úr... Megyek és előszedem a világos ruhákat! Vége a gyásznak!

Frici csak lassan fogta fel a szavak értelmét, és mire bővebb felvilágosításokat akart kérni, az inas már eltűnt. Minél többet töprengett a hallottak felett, annál jobban furdalta oldalát a kíváncsiság, hogy mi okozhatta a váratlan fordulatot.

- Mi történhetett? - motyogta magában. - Miért teszi le a gyászruhát a doktor úr?

Végül is nem tudott ellenállni, visszasettenkedett gazdájához. Zavartan állt meg az ajtóban, és kalapját kezében forgatva bátortalanul megkérdezte:

- Doktor úr kérem, igaz, hogy Pestre tetszik menni?

- Igen - mondta Hargitay -, mit hozzak magának a kerthez?

- Tessék talán egy jó beretvát hozni!

- Micsodát?

- Egy beretvát. Nagyon hosszú már a fű, le kellene beretválnom...

- Szép kis kertész maga! Ahhoz sarló vagy kasza kell! Hát az ültetéshez mit hozzak?

- Karosszéket! - felelte ártatlan képpel Frici.

- Hát még az ültetéshez sem ért?

- Dehogynem, az ültetéshez nagyon is értek.

- Hol tanult meg ültetni?

- A cirkuszban.

- A cirkuszban?

- Igen. Mert sokáig jegyszedő voltam. Úgy ültettem, hogy csoda.

Hargitay András örömmel látta, hogy Fricinek jókedve van. Azt hitte, hogy az ő vidámsága ragadt a derék kertészre. Derűsen kérdezte:

- Az elpusztult orgonabokrok helyett hozzak-e venyigét?

- Inkább billentyűket tessék hozni.

- Micsoda billentyűket?

- Mert én csak olyan orgonához értek, amelynek billentyűi vannak...

- Csoda sötét lehet a maga kobakjában, Frici barátom...

- Csak volt doktor úr, most ott is világos lesz!

- Ugyan miért?

- Mert, most ez a divat! - felelte hamiskásan Frici. - Úgy hallom, a doktor úr is felcserélte a sötét színt a világossal.

- De jó füle van, talán már azt is tudja, hogy miért?

- Már bocsánatot kérek, honnét tudhatnám?

- Hát csak gondolkozzék rajta... Hármát találgathat...

Frici azért jött be az ügyvédhez, hogy megtudja, mi okozta ezt a változást. Most meg itt áll, és egyetlen szóval sem tud többet, mint amikor bejött. Azt látja, hogy gazdájának jó kedve van, annyira, hogy találós kérdést ad fel neki. Hármát gondolhatott, hogy mi okozta ezt a változást!

Töprengett, azután kibökte:

- A doktor úr azért vesz fel világos ruhát, hogy Pesten a sötétben neki ne menjen valaki.

Hargitay felkacagott:

- Nem találta el!

- Hát akkor - találgatta a rejtély nyitját fontoskodó arccal Frici - szellőztetni akarja a világos ruháit...

András tagadóan ingatta a fejét, mire Frici kirukkolt a harmadik feltevéssel:

- A doktor úr azért teszi le a sötét ruhát, mert Pestről Világosra utazik!

- Nem találta el! - felelt nevetve András - Vegye tudomásul, hogy a világos ruhát nem a magam kedvéért csomagoltatom be, hanem egy hölgy kedvéért...

Frici nem értette.

- Egy hölgynek viszi a férfiruhát? A doktor úr pedig női ruhában jön haza?

András nagyot nevetett ezen a furcsa gondolaton.

- Dehogy! Valakinek tetszeni akarok, azért veszem fel a világos ruhát és a színes nyakkendőt! Ne legyen meglepve, ha rövidesen vidám, új élet lesz ebben a házban.

Frici végre megértette, és örömében akkorát ugrott, hogy a fejével majdnem beverte a mennyezetet.

- Jaj, doktor úr - új asszony jön a házhoz? - de azután elkomorodva, aggodalmasan kérdezte: - Akkor én talán felesleges is leszek?

Olyan fájdalmasan mondta ezt, hogy Hargitay gyorsan megvigasztalta:

Dehogy lesz maga felesleges. Itt marad továbbra is Erzsike mellett, és ezentúl is mulattatja és játszik vele.

Frici megkönnyebbülten nézett a gazdájára. Az pedig kiadta az utasítást:

- Szaladjon le a kertbe, és állítson össze egy szép csokrot.

- Értem. Egy szép menyasszonyi csokrot...

- Menjen már, vén bolond!

- Megyek már, mégpedig díszlépésben - szólt vissza az ajtóból Frici, azután három cigánykeréssel vetette le magát a terasz magas lépcsőjén. Úgy rohant hátra a parkba, mintha kergették volna. Ötször nekifogott a csokor összeállításának, amíg végre úgy érezte, hogy sikerült. Volt az illatos virágkölteményben minden, ami a szemnek kedves.

És még valami, ami nem látszott, de mi tudjuk, hogy az is benne volt: Frici szíve.

JELMEZBÁL?

Az ágóvári kúria mögött már ott állt útra készen az autó, a sofőr olyan szeretettel törölgette az oldalát, mintha valami kényes paripa lett volna. Örömmel hallotta, hogy gazdája Pestre készül, mert szívesebben robogott a forgalmas pesti utcákon, mint az unalmas, egyhangú országút porában.

Hargitay éppen ki akart lépni a szobájából, hogy elbúcsúzzék Erzsikétől, amikor felpattant az ajtó, és berobbant a szobába Ibolya. Ziháltan lélegzett, úgy rohant. Arca még a szokottnál is mogorvább volt, szemei villámokat lövelltek, és szemlátomást valami szörnyű módon feltűzelte.

A hír, amely a házban pillanatok alatt elterjedt, természetesen hozzá is eljutott.

- Igaz, hogy leveted a gyászt? - támadott Andrásra.

- Igaz. A gyászév letelt... de a szívemben tovább gyászolom Margitot.

- András! - kiáltott Ibolya - csak nem akarsz megházasodni?

Hargitay felkacagott.

- Miért ne, olyan öreg vagyok talán?

Ibolya rámosolygott. Mosolya azonban olyan kényszeredett volt, mintha éppen most nyelt volna le egy korty ecetet.

- Dehogya is vagy öreg! Olyan fiatal vagy, mintha érettségire készülnél.

- Nono! Ez túlzás, kedves Ibolya. Azután nem is rólam van szó elsősorban, hanem Erzsikéről.

- Erzsikéről... Erzsikét akarod férjhez adni?

- Ne beszélj ilyen csacsiságot!

- Hát mi köze Erzsikének a te nősülésedhez?

Hargitay hangja melegebb és halkabb lett.

- Mindössze annyi, hogy Erzsikének - anyára van szüksége.

Ibolya megdöbbsent a váratlan válasz hallatára.

Erre igazán nem számított. Orrcimpái reszkettek, vizenyős szemével erősen pislogott, mint aki rögtön elsírja magát.

- Jól van - mondta keserű hangon -, az én véleményemet meg sem kérdezted! Talán nem voltam elég jó nevelője Erzsikének. Talán nem törődtem vele, nem gondoskodtam róla... Hiszen el is mehetek a háztól... Én csak a szegény rokon vagyok... sőt még az sem, amióta szegény megboldogult Margit örökre elment...

Zsebkendőjébe temette az arcát, és hogy határozottabban jelezze meghatottságát, olyat fújt belé, mint egy ezredtrombitás!

András nem szerette a síró asszonyokat, és igyekezett megbékíteni Ibolyát.

- Ne sírj - csillapította -, nem változik semmi a házban. Hiszen még azt se tudod, kit választottam.

Alig hallhatóan suttogta el az utolsó néhány szót, mert közben Berényi Mária gyönyörű szemére gondolt.

Ibolya, aki zsebkendőjén keresztül is figyelte Hargitay arcát, ezt a halk suttogást félreértette, és azt hitte, hogy - neki akar vallomást tenni.

- Az a nő, akit választottam, szereti a gazdaságot - kezdte Hargitay, és Ibolya minden mondatára bólintott. - Szereti a rendet és a tisztaságot, a gyereket és szeret engem is. Nem is most ismertem meg, már régen, évek óta ismerjük egymást...

Ibolya szívére szorította a kezét. Úgy érezte, hogy ez a meghatározás neki szól, őt írják le, csak éppen a nevét nem mondja ki András.

- Áru!d el már - mondta, amikor a férfi elhallgatott -, ki az a kedves hölgy, aki az új úrnő lesz?

A vénkisasszony szívét reménység járta át. Úgy érezte, hogy András csak egy nevet suttoghat feleletül: Ibolya...

Hargitay azonban ebben a pillanatban nem erre a virágra gondolt.

- Légy nyugodt, Ibolya - válaszolta a kérdésre. - Nem valami haszontalan kis fruskát választok, hanem komoly, okos és művelt nő lesz az új feleségem.

Ibolyában percről percre növekedett a reménység.

- Erről meg is voltam győződve. Ismerlek annyira, hogy nem csavarhatja el a fejedet akárki!

- Akit választottam, mint említettem, régi ismerősöm. Nem egészen fiatal leány, de hozzám való... egészen közel áll hozzám.

Ibolya észrevétlenül körülnézett a szobában, megállapította, hogy senki nem áll nála közelebb Andrásához, de hogy biztos legyen a dolgában, még egy lépést tett felé, és úgy kérdezte:

- Egészen közel?

- Igen... egészen közel... - felelte az ügyvéd a távolba tekintve, és most szinte érezte Berényi Mária hajának illatát, kezének bársonyos melegségét. Ibolya azonban azt hitte, hogy a közelséget centiméterben érti, és most már biztos volt abban, hogy őt választotta.

Ez több volt, ez szebb volt, mint amiről valaha is álmodott. Hiszen ez valóságos leánykérés!

Nem bírta tovább.

Ahogy berobogott, úgy viharzott ki a szobából.

Én leszek a ház úrnője! - lihegte magában. - Doktorné leszek! - ismételte és a szobájába szaladt, hogy szemlét tartson a ruhái felett.

Ha András leteszi a gyászt, ő sem járhat mindig ezekben az egyszerű ruhákban.

Felszakította a szekrényajtót. Emlékezett rá, hogy egyszer tizenöt-húsz évvel ezelőtt a csengelegi tűzoltó-majálison szép, rózsaszínű selyemruhát viselt nagy égszínkék szalagcsokorral. Annak ott kell lennie valahol, ha ugyan meg nem ette még a moly. Reszkető kézzel dobálta ki a szekrényből a százféle kacatot. Volt ott ódivatú halcsontos fűző, tarka flanell alsósoknya, nagykockás, puffos ujjú blúz. Végül előkerült a nevezetes rózsaszínű ruha. Mire azonban sikerült magára öltenie, Hargitay autója már Budapest felé verte az országút porát.

Mindegy, ha már fölvette, hadd lássa legalább a cselédség, hogy Ibolya mától kezdve több, mint házvezetőnő. Még néhány büszke és önelégült pillantást vetett a tükörbe, azután nagy peckesen kiment a teraszra.

A sors úgy akarta, hogy éppen Fricivel, a kertésszel adjon össze. No, hiszen ez sem rontja itt már soká a levegőt, gondolta, amikor a vén artistát megpillantotta.

Frici éppen Picit próbálta új mutatványra bírni. A kutya érzékeny orrát megcsapta a rózsaszínű ruhából áradó naftalinszag, prüszkölni kezdett, felhúzta az ínyét, és fogait vicsorította a fölcicomázott Ibolyára.

- Csitt! - förmedt rá dühösen a vénkisasszony -, takarodj innen, te bolharaktár!

A kertész úgy tett, mintha ő is megharagudott volna foxijára.

- Csiba te! Mindjárt szájkosarat kapsz! Nem szégyelled magadat? Illik megugatni egy vendég-hölgyet?

És udvariasan Ibolyához fordult:

- Kihez van szerencsém?

Ibolya bőszerűen mérte végig a szemtelen kertészt.

- Nem látja, ki vagyok?

Frici úgy tett, mintha csak most ismerte volna föl Ibolya kisasszonyt. Tettetett ijedtséggel válaszolt:

- Ezer bocsánat! Nem tudtam, hogy jelmezbál lesz ma este. Gyere Pici, mi is átöltözünk!

Ez már csakugyan több volt a soknál.

Ibolya úgy érezte, hogy szétrobban, ha nem töltheti ki haragját a kertészen.

- Csak vicceljen! Úgy is rövidesen repül majd a kutyájával együtt... Vegye tudomásul, nem-sokára rend lesz ebben a házban. A doktor úr megnősül!

Frici nagyot nézett.

- Ejnye, hát már a kisasszony is tudja?

- Ki tudná, ha nem én?

Ezt olyan elégtelen büszkeséggel mondta, hogy a kertész fölfigyelt. Nagy ravaszul föladata a kérdést:

- És ha szabad tudnom, ki lesz a boldog menyasszony?

Ibolya lehunyta a szemét. Akkorát sóhajtott, hogy a kék szalagesokor röpködni kezdett a ruháján.

- Valaki - suttogta - aki nagyon, nagyon közel áll hozzá...

Frici torkát bizsergette a nevetés.

No, nézd csak, mit nem képzelsz ez a szerencsétlen madárijesztő! Hát ezért öltözött maskarába? No, majd adunk neki! És ajkbiggyesztve így szólt:

- Közel? Hát nem mondom, Pest sincsen olyan nagyon messze, de azért nem is macskaugrás!

- Vén pojáca! - förmedt rá Ibolya. - Ki beszél itt Pestről?

A kertész úgy gondolta, hogy most kell a tüskét Ibolya kisasszonyba döfni. Igaz, hogy a dolog kis hazugsággal jár, de megérdemli.

- Ne tessék haragudni, nekem a doktor úr elutazása előtt azt mondta, hogy Pestről hoz feleséget...

A dőfés talált.

A vénkisasszony elkékült, most legalább színre hasonlított az igazi ibolyához.

- Ez nem lehet igaz - mondta és megkapaszkodott a lejáratí lépcső korlátjában -, mondja már, hogy nem igaz!

- Hogyne volna igaz. Még menyasszonyi csokrot is köttetett velem!

Ibolya maga sem tudta, hogy került vissza a szobájába.

Kapkodva tépte le magáról a hivalkodó selyemruhát. Előbb még az élet királynőjének képzelte magát, fönt volt a csúcson, és most visszazuhant a mélységbe. Pedig milyen szép lett volna a Hargitay-ház úrnőjének lenni! Pompás gazdaság, fiatal, csinos, diplomás férj, és mindez pillanat alatt semmivé vált.

Az az undok pojáca, az a hasbeszélő légtornász még arra is képes, hogy kibeszéli titkát a személyzetnek, és akkor mindenki rajta mulat majd... Erzsike fölött sem gyámkodhat többé. Ha az új asszony könyörületességből nem is küldi el, a hatalma végleg megszűnik, talán még a szakácsnő sem hallgat a parancsára!

És hát, minek tagadjuk, volt még valami más is, ami Ibolya feldúlt szívét nyugtalanította. Eddig úgy számolt el a rábízott háztartási pénzzel, ahogy neki tetszett, gazdája rendszerint meg sem nézte az eléje tett számlákat, csak kifizette. Ez azután felébresztette a vénkisasszony kapzsiságát. Hiszen itt könnyen pénzhez lehet jutni!... Az elmúlt egy év alatt tekintélyes összeget gyűjtött össze a hamisan elszámolt háztartási pénzekből. Ijedten gondolt arra, mi lesz, ha új asszony jön a házhoz, és kiveszi kezéből a háztartás vezetését? Hogyan jut akkor pénzhez? És mi lesz, ha rájön valamire, és szigorúan utánanéző annak, hogy mi történt mostanáig? Ibolyát még a hideg is kilelte erre a gondolatra.

Valamit tenni kell...

Föl és alá járkált a szobájában, mint a felingerelt tigris a ketrecben, és megérlelődött benne az elhatározás: mindenáron meg kell akadályozni, hogy új asszony tegye be a lábát...

GONOSZ MOSTOHA!

Ibolyában forrt a bosszú vágya... Bosszút kell állni az ismeretlen asszonyon, ledönteni készül arról a trónról, amelyet Margit halála után erőszakosan elfoglalt.

De hogyan álljon bosszút?

Egyszerre eszébe jutott valami, és felcsillant a szeme.

Erzsike! - gondolta. Elidegeníti az új asszonytól, mielőtt betenné a lábát. A kis lány túl érzékeny lelkében elülteti a félelem és a gyűlölet magvát, és addig ingerli az új asszonyt ellen, amíg a gyerek üzi el erről a helyről a betolakodott idegent...

Igen, ez lesz a leghelyesebb!

Hol is van most Erzsike?

Felnézett a faliórára, amely esti nyolc órát mutatott. Ilyenkor szokta Erzsikét lefektetni Juci, a pesztonka. Ibolya eddig soha nem volt jelen ennél a műveletnél, Egyáltalában nem érdekelte, hogy kapott-e Erzsike vacsorát, megmosdott-e lefekvés előtt. Mindezt Jucira bízta, aki esténként addig maradt mellette, amíg a kislány elaludt. Ibolyát most egyszerre elfogta a buzgóság. Felrohant az emeleten levő gyerekszobába. Juci nagy szemeket meresztett, amikor a belépő Ibolyát megpillantotta.

Még jobban csodálkozott, amikor a vénkisasszony mély részvétet mímelő hangon megszólalt:

- Hadd csak Juci, én fektetem le a mi szegény kis árvánkat!

Erzsike csodálkozva nézett Ibolyára, szíve aggodalommal telt meg.

- Gyere kis bogaram - szól most Erzsikéhez nénikéje -, majd levetkőztetek. Úgy sem lesz már soká ilyen jó dolgod!

A kislány helyett Juci kérdezte:

- Miért?

- Mert mostoha jön a házhoz!

És szerepéből kiesve most már a megszokott érdes hangján förmedt rá:

- Eredj a dolgozóra, ma én maradok Erzsike mellett!

A pesztonka kiment. Erzsike döbbenet meredt maga elé, fülét megütötte egy új, borzalmas csengésű szó, amit még sohasem hallott: mostoha...

Mostoha jön a házhoz... Szíve összeszorult.

- Mi az, hogy mostoha? - kérdezte ijedten.

- Majd megtudod kicsinyem, megtudod magadtól is... Bár sohase tudnád meg!

Hangja úgy reszketett a színlelt sajnálkozástól, hogy Erzsikének vacogni kezdtek a fogai. Belekapaszkodott Ibolya karjába, és könnyörgő szemmel kérte:

- Mondd meg nekem, mi az a mostoha? Tudni akarom!

- A mostoha... az egy gonosz perszóna...

- Gonosz?

- De még milyen gonosz! - mondta olyan zord hangon Ibolya, hogy a kislánynak minden vér kifutott az arcából. Sápattan figyelt Ibolya további magyarázatára.

- Igazán nem szívesen mesélek erről, de jobb, ha tőlem tudod meg, mint mástól, hogy milyen veszély fenyeget... Édesapád Pestre utazott, hogy elhozza ide a mostohát...

- Miért hozza ide? - kérdezte reszketve Erzsike.

- Mert a mostoha lesz a te új anyukád. Minden új anyukát mostohának hívnak, fájdalom, te is ilyen mostoha, ilyen gonosz mostoha karmaiba kerülsz!

A kislány fehér lett, mint a fal. Szeme előtt hirtelen mesekönyvek jelentek meg, amelyeknek rajzai boszorkányokat, kísérteteket ábrázoltak, és most, amikor gonoszságról és karmokról hallott, lázas képzelődésében ezeket a rémképeket látta.

Ibolya szavai összevissza cikáztak a fejében.

Apuka Pestre ment új anyukát hozni, és az új anyukát Mostohának hívják.

De neki nem kell új anyuka, amikor ott van a régi, akit sohasem felejt el. Naponta meglátogathatja, virágot visz a sírjára, és úgy szereti, mintha most is élne, és ott állna mellette. Egész szíve tele van a régi anyukával, és ebben a szívben nincs senki másnak helye. Itt minden a régi anyukáé: a ház, a virágok, a bútorok, a fák, a bokrok, még a levegő is. Aki ide be akar furakodni, az bizonyára el akarja mindezt lopni, és az tolvaj!

Igenis tolvaj! És Apuka minderre nem gondol, mindent oda akar adni egy idegen asszonynak? Idegennek és gonosznak!

Felugrott ágyában és toporzékolni kezdett:

- Nem kell új anyuka! Nem kell mostoha! Nem akarok mostohát!

Nem tudott megbirkózni a rászakadt izgalommal. Egész testét rázta a zokogás.

Ibolya száraz karjaival átölelte a kétségbeesett, rémült gyereket.

- Feküdj le, kis bogaram! - mondta kedveskedve -, próbálj szépen aludni! Néhány napig még nem lesz semmi bajod. De hamarosan itt lesz a gonosz mostoha, aki üti, veri, kínozza és éhezeti a gondjára bízott gyerekeket.

Erzsike olyan kicsire kuporodott össze az ágy sarkában, mint valami pólyásbaba. Moccanni sem mert - ijedten hallgatta Ibolya lelkiismeretlen szavait.

- Az a kár - folytatta az elvetemült vénkisasszony -, hogy apukád sem törődik veled, pedig igazán megvédené.

- Apuka sem szeret ezután? - kérdezte keserves sírással Erzsike.

- A jövőben majd csak az új anyukáddal törődik, a mostohával. Az ő kívánságait lesi majd, és neki tesz meg mindent, hogy a kedvébe járjon. Még a régi anyuka képét is leszedi a falról...

Erzsike sápadtan hanyatlott hátra kis ágyában.

Ibolya betakarta a féláljult kislányt, odaült az ágy szélére, és mesélni kezdett.

- Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy gonosz mostoha...

Hogy mit mesélt Ibolya a gonosz mostoháról, azt Erzsike már nem is hallotta keserves zokogásától. Csak azt érezte, hogy ennek a szörnyűségnek nem szabad bekövetkeznie!

Ibolya halkán, lábujjhegyen kiosont, hervadt szája fölött kíméletlen mosoly ült.

A kegyetlen terv máris sikerült!

*

Erzsike alig aludt egy órát.

Amikor felriadt, rögtön eszébe jutott Ibolya meséje a gonosz mostoháról. Kis szíve ijedten zakatolt. Érezte, hogy nem maradhat ebben a házban, ha a mostoha idejön.

Mit tegyen? - töprengett magában, hogyan tudna megszabadulni a rázúduló veszedelemtől. Egyszerre csak világosság támadt zűrzavaros agyában.

- Megszököm! - suttogta. - Igen, megszököm innen, maradjon egyedül a gonosz mostoha, engem ugyan ne kínozzon...

- Megszököm! - ismételte egyre dacosabban, és ez a gondolat boldogsággal töltötte el.

Hogy sír majd Apuka, amikor megmondják neki, hogy Erzsike nincs többé! Erzsike világgá ment!... És milyen mérges lesz a gonosz mostoha, ha megtudja, hogy nincs kit verni és éhezteni... Bizonyára Apukán tölti majd ki a haragját!... Ez nagyon jó lesz, mert minek hozta ide Apuka azt a mostohát, amikor a régi anyuka olyan jó volt, és mindenki úgy szerette...

A szökésre gondolt, a szabadulásra és lassan újra elszunnyadt... A takaró melege átjárta testét.

De megint rövid ideig aludt... Hamarosan újból felriadt. Mintha valaki ott állna az ágya mellett... A látomás sárga arcából ijesztően állnak ki hosszú fogai. Kócos, tüskés haja alól kísértetiesen tüzeltek a zöld szemek. Erzsike verejtékes homlokkal nézett körül az ijesztő sötétségben, belekapaszkodott a takaróba. Most mintha hallotta volna, hogy a szörnyű alak rekedtes hangon szól hozzá.

- Az én lányom lesz az ezentúl... Vége a henyélésnek, te naplopó... Éhesen ébredsz és veréssel fekszel...

Erzsike felelni akart valamit, de kicserepedett ajkairól nem jött szó.

Valahol messze megszólalt a harang. Hajnali három óra volt.

Felkattantotta ágya mellett a kis villanylámpát, és tétova léptekkel az ablakhoz ment. Elgyötört testecskéjével ráborult az ablakra, izzó, tüzes homlokát a hideg üveghez szorította, és kitekintett.

A sűrű, sötét éjszakában nem látott mást, csak a fasor égnek meredő jegenyefáit.

A hatalmas fák úgy hajlongtak, mintha egyik a másiknak suttogná:

- Gonosz mostoha... mostoha... mostoha...

TALÁLKOZÁS

A Németvölgyi út egyik villájának kavicsos kerti útján egy úr és egy fiatal hölgy sétált karonfogva. Az úrban csak azért nem ismertük fel rögtön Hargitay Andrást, mert a megszokott gyászruha helyett most elegáns, világosszürke öltöny pompázott rajta. A fiatal nő pedig - mint ezt már sejthetjük - Berényi Mária volt, aki nemrég érkezett haza Franciaországból.

Úgy látszik, kibékültek, mert arcukon nyoma sem volt a haragnak, sőt tekintetük azt árulta el, hogy végre megtalálták egymást. Hargitay arcán elégedettség tükröződött, és ez jól illett világos ruhájához. Mária nagy fekete szeme örömtől fénylett.

Már majdnem egy órája sétáltak a kertben. Szinte szavak nélkül állapotok meg abban, hogy összeházasodnak, és mindketten olyan természetesnek érezték ezt, mintha Mária sohasem utazott volna Párizsba, és András nem lenne özvegy, hanem a régi, szerelmes fiatalember.

Úgy érezték, mintha nem nyolc éve, hanem csak nyolc napja találkoztak volna utoljára. Most már vagy negyedórája kizárólag Erzsikéről volt szó. Hargitay lelkesen mesélt kislányáról, és Mária szinte itta a szavakat. És mikor percnyi szünet állt be Mária azonnal unszolta a férfit:

- Beszéljen... Beszéljen még Erzsikéről!

- Mindent elmondtam róla! - felelte Hargitay. - Elmondtam, hogy kedves, okos kislány, de kicsit komor, és félek, hogy magába vonult, szomorú teremtés válik belőle...

- Igen... igen... - mondta Mária elgondolkozva, és megpróbálta elképzelni a kislányt. Szinte maga előtt látta a kis szőke gyermekfejet, és ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy végigsimítsa selymes haját.

- Úgy szeretném már látni! - folytatta tovább Mária. - Mondja el, mi a kedvenc étele, melyik babáját szereti legjobban, hogyan tanul? Azért szívesen játszik? Tud-e rajzolni? Szereti-e a zenét?... és mindent, mindent mondjon el, hiszen, ha összeházasodunk, András, akkor ő... az én kislányom is lesz, és egy anyának csak ismernie kell a kislányát...

Az ügyvéd szeretettel csókolt kezét Máriának, és mosolyogva válaszolt a rengeteg kérdésre:

- Azt hiszem, nem ismerem eléggé Erzsikét. Szégyellem magam, de be kell vallanom - nem vagyok egészen kifogástalan apa. Ha osztályoznák az apákat is, mint a nebulókat, biztosan rossz osztályzatot kapnék „apaságból”. Imádom a kislányomat, de tudja Isten, nem tudtam vele annyit foglalkozni, mint amennyit szerettem volna. Irigylem azokat a szülőket, akik játszó-pajtásai is tudnak lenni a gyereküknek. Az én fejem, sajnos, tele van a munkámmal, kerületem gondjaival. Időm sincs, minduntalan a fővárosban kell lennem. Sokszor már arra gondoltam, hogy beiratkozom valami apaiskolába.

Mária nevetett, és csengő hangon mondta:

- Na, András, azért nem kell ennyire kétségbeesni, csak nem akar öreg fejjel iskolába iratkozni és padba ülni? Inkább próbálja megérteni a kislányát, szakítson több időt a számára. A gyerek mindennél fontosabb, még a hivatali gondoknál is. Ha egy kisgyereket elhanyagolnak, zárkózott lesz és bizalmatlan. De reméljük, még lehet segíteni Erzsikén, majd én... én sokat játszom vele...

És ezer tervet szőtt, és egyre jobban érezte, hogy életének legnagyobb öröme lesz, ha magához ölelheti a kislányt.

Mária nehéz időket élt át Franciaországban. Bár nem voltak anyagi gondjai, de egyedül volt, hiszen édesapjával egész nap alig találkozott, az öreg tudós szinte minden idejét az egyetemen töltötte. Ismert kedves embereket, de igazi barátja egy sem volt. És minél tovább van egyedül az ember, annál jobban vágyakozik a szeretetre és a megértésre.

Most határtalanul boldog volt, nemcsak társra talált, hanem egy kis tündért is kap hozzá, akit megölelhet és megcsókolhat, és „kislánynomnak” szólíthat. Milyen jó is lehet azoknak, akiknek családjuk van, és mikor hazamennek a munkából, gyerekek szaladnak eléjük, akik nyakukba ugranak és boldogan, nevetve mondogatják:

- Anyuka... apuka...

Elképzelte, milyen lesz megérkezésük pillanata, amikor majd Erzsike így repül a nyakába, mert hiszen biztosan megérzi, hogy olyan anyukát kap, aki végtelen szeretettel veszi majd körül.

- Sokat voltam egyedül az utóbbi években - mondta Mária halkán. Sokat tanultam és sokat tanítottam. Megtanultam, hogy a legőszintébb barátunk a gyerek...

András gyöngéden megfogta Mária kezét, és meleg hangon kérdezte:

- És akkor ugye, elfelejtjük a bánatot, amit egymásnak okoztunk?

- Igen... - suttogta Mária.

A férfi szinte sugárzott a boldogságtól.

- Ígérjük meg most ünnepélyesen, hogyha ezentúl valami félreértés lenne közöttünk, azt nyomban tisztázzuk.

- És nem várunk vele nyolc esztendeig! - tette hozzá nevetve Mária.

Úgy érezték mind a ketten, hogy ez a nyolc év kiesett az életükből, eltűnt, és ott folytatják, ahol akkor abba hagyták. Hargitay tele volt tervekkel.

- Órákon belül elintézek mindent. Szombaton megesküszünk Pesten és vasárnap hazautazunk.

Mária nem szólt, csak ragyogó arccal hallgatta András lelkes szavait.

- Vasárnapra otthon kell lennünk... - folytatta a férfi... - mert vasárnap lesz Erzsike születésnapja, és megígértem, hogy a leggyönyörűbb születésnapi ajándékot hozom számára...

- És mi lesz az az ajándék? - kérdezte Mária mosolyogva.

- Maga, maga, Mária!

- Furcsa! - tűnődött Mária. - És biztos abban, hogy Erzsike örülni fog? Megbeszélte vele a tervét?

- Nem beszélhettem meg, amíg nem találkoztunk, de hogyan örülne egy ilyen meleg szívű, gyönyörű anyukának... - mondta András -, aki megérti és szereti az én Erzsikémet...

Mária szemében könnyek jelentek meg, mikor ünnepélyesen ígérte:

- Higgye el, András, minden erőmmel azon leszek, hogy olyan jó anyukája legyek a kis Erzsikének, amilyen a régi volt... de okvetlenül meg szeretném előbb ismerni Erzsikét. Mégis jobb lenne Erzsikének, ha előbb találkozhatnánk.

- Nem lenne jobb... a meglepetés nagyobb öröm lesz számára - nyugtatta meg András.

A férfi nagyot lélegzett a friss, napsugaras levegőből, szinte gyorsabban dobogott a szíve a túlaradó boldogságtól. Maga előtt látta Erzsike bájos alakját, belenézett Mária csillogó szemébe, és mintha ott is kislánya kacagó, kedves kis arcát látta volna.

Azután lehajolt és megcsókolta Berényi Mária kezét.

Aznap este önfeledten sétált Hargitay András és Mária a pesti Váci utcán. Mária minden ruhásboltot végignézett, az egyik helyen mackóruhát, a másik helyen színes ábrákkal teleszótt köténykéket, a harmadik helyen a Hóféherke mesebeli figuráival kivarrott ruhácskákat válogatott össze Erzsike részére.

Hargitay a játékboltok kirakatait szemlélte. Máskor úgy érezte, hogy minden tárgyat megvenne Erzsikének, de most hiába nyújtogatták feléje tömzsi karjukat a kedves, kitömött mackók, egykedvűen nézte a rollerek, a konyhácskák, a kockajátékok végtelen sorát, úgy érezte, hogy egyiknek sem örülne úgy Erzsike, mint annak az ajándéknak, amelyet ő tartogat születésnapjára.

ERZSIKE SZÜLETÉSNAJJA

Az ágóvári kúria parkjában mindent előkészítettek a nagy születésnapra. A fák és bokrok lombjai közé színes villanykörtéket szereltek. Milyen szép lesz este, ha kigyullad a sok piros, rózsaszínű lámpa, és a kapu fölött fénybetűkkel kiírva megjelenik:

ÉLJEN ERZSIKE!

Már kora reggel izgalomban égett az egész ház. Egy híres pesti cukrász egyenesen e napra küldte le segédjét, a konyhán a kövér szakácsnőnek két kukta és három mindeneslány segédkezett. A nagy terasszal szemközt, ahol majd uzsonnára terítenek, külön emelvényt állítottak a zenekarnak, mert Frici azt is elintézte, hogy Erzsike születésnapján a leghíresebb pesti rajkózenekar húzza a talpalávalót.

Frici egyébként titokzatos arccal járt-kelt, valami volt a bögyében, amit még Ibolya kisasszony sem tudott, csak ő egyedül, mert tegnap levelet hozott neki a posta Pestről. A levelet biztosan a gazdája írta, de Frici nem árult el semmit a tartalmából, csak annyit mondott Erzsikének:

- Szívecském! ha tudnád, milyen nagyszerű születésnapra meglepetés vár rád!

- Apuka megjön? - kérdezte a kislány.

- Persze, hogy megjön! Egész biztosan itt lesz. Ő hozza a meglepetést!

Erzsike arca néhány árnyalattal még haloványabb volt, mint rendesen. Az emlékezetes este óta, amikor Ibolya közölte a szörnyű hírt, hogy mostohát kap, a vénkisasszony minden lefekvésnél odaült az ágya szélére, és újabb és újabb rémmeséket talált ki a gonosz mostoháról.

Erzsike szíve gyűlölettel és félelemmel telt meg.

Alig várta, hogy édesapja megjöjjön, mert meg akarta kérni, ha kell, térden állva is, hogy ne hozzon ebbe a házba mostohát. Inkább megígéri, hogy mindig jó lesz, gyorsan megtanul főzni és varrni és minden mást, amit egy anyának tudnia kell, azután majd ő visel gondot apukájára. Csak a gonosz mostoha ne jöjjön ide!

Amikor ebéd után öltözködni kezdett, akkor is csak erre gondolt. Pehelykönnyű, fehér ruhát kapott születésnapjára. Aranyszőke hajába vérpiros szalagot kötöttek, de Frici, aki megnézte, azt mondta, nem jó. Kiszaladt a parkba és nefelejcsből font füzérrel jött vissza. Ezt illesztette a kislány homloka fölé.

Négy óra körül szállingózni kezdtek a vendég gyerekek. Egy pufók kislány érkezett először, az ötéves Lévy Livi. Amikor édesanyja a park bejáratánál eleresztette a kezét, rohanva megindult a terasz felé és lelkendezni kezdett:

- Melyik a habos torta? Édesanyám azt mondta, hogy torta is lesz!

Alig tudták megértetni vele, hogy még nem érkezett el az uzsonna ideje. Amikor megjött a Kovácsék Jani fia, a kis Pisti megrántotta a Frici kabátját, és félrehúzta:

- Ennek ne adj tortát. Tegnap eltörte az ostoromat!

A gyerekek egyre nagyobb zivajjal érkeztek. Vagy negyven-ötvenen lehettek, a legidősebb tízéves volt, a legkisebb három. Mind ünneplőben voltak, bámészan ácsorogtak a gyönyörűen terített, hosszú asztal körül, és sóvárgó tekintetet vetettek a konyha felé, ahonnan csokoládé-illat szállongott. A rajkók már fönt ültek az emelvényen, a primás kalapján árvalányhaj lengedezett.

Erzsike, mint kedves házikisasszony a lányokkal barátkozott. Legnagyobb részüket ismerte már, hiszen mind itt nőttek fel a környéken. Néha, amikor Frici rá tudta venni, ispilángot is játszott velük. Most kihozta egész sereg babáját, és Ibolya őszinte megbotránkozására kiosztotta a lányok között. Annyi volt, hogy mindenkinek jutott belőle.

- Mi nem kapunk semmit? - kiáltott Pisti, és elpittyedt a szája, mint aki rögtön elbőgi magát.

Szerencsére felharsant Frici, a főrendező vidám hangja:

- Gyerekek, asztalhoz! Mindenki foglaljon helyet! Te kis szeplős, le ne rántsd a terítőt... Zsuzsi, vigyázz, eltöröd a csészét!...

A kis vendégek nagy zajjal foglaltak helyet. Olyan csiripelést csaptak, mint a verebek téli délután, amikor megszállják a fákat, és elalvás előtt még egyszer megbeszélik a nap eseményeit. Erzsike középen ült a díszhelyen, a tejüveges nagy ajtó előtt, amely az ebédlőbe vezetett.

- Csönd! - vezényelt Frici. - Következik az ünnepség első száma!

Az apró rajkók tust húztak. Ebben a pillanatban a lépcső legalsó fokán megjelent Frici és Pici. A foxi szokásától eltérően kétlábon állt, szájában pompás virágkosár fülét fogta, és roppant óvatosan ugrált lépcsőről lépcsőre. A gyerekek pissenés nélkül, álmélkodva nézték: sohasem láttak még ilyen ügyes kutyát!

Erzsike szeme is örömtől csillogott.

Pici felért a lépcső tetejére, és a két hátsó lábán egyensúlyozva, elindult a virágkosárral Erzsike felé. Mindezt Frici gyönyörűen kitervezte, de hát nem minden történik úgy, ahogy az ember elgondolja.

Az történt ugyanis, hogy Patkó Peti, az egyik béres hétéves gyereke, különös ajándékkal akarta meglepni az ünnepeltet. Előző nap, amikor a mezőn csatangolt, nyúlkölyköt talált a bokor alján. „Jó lesz Erzsikének” - gondolta, és mostanáig szörnyen vigyázott rá.

A nyulacska tudniillik ott izgett-mozgott a Peti kabátja zsebében. De a gyerek figyelmét annyira lekötötte a kutya pompás mutatványa, hogy pillanatokra megfeledkezett a nyúlról. És ez a néhány pillanat elég volt a fogoly nyuszinak, hogy kitörjön a cellából. Két hosszú hátsó lábával nekirugaszkodott, szinte átrepült az asztal fölött, és egyenesen Pici orra előtt lenyargalt a kertbe.

Nosza Picinek se kellett több! Egyszerre megfeledkezett a virágkosárról, vendégeskedésről, és a nyúl után szaladt. Közben feldöntött egy asztalkát, amelyen tejszínhabbal színültig tele edény állt. A cukros hab Pistike nyaka közé zúdult. Egyszerre olyan lett, mint a hóember az első meleg napon. A lányok sikoltoztak, a fiúk harsogva nevettek, és az általános zsvajból kihallatszott a kis Pisti éles hangja:

- Ne merjen senki se lenyalni!

A haszontalan magának akarta megtartani az egész habot. Jó negyedórába telt, amíg helyreállt a rend, és Pisti gyereket ki tudták halászni a habtengerből.

Frici csendet teremtett, és következhetett a műsor második száma. Előállt nagy ijedten Virág Boris, a parádés kocsis lánya, és elmondta a köszöntőversikét:

*Édes, kedves Erzsikém,
Rövid az én versikém,
Annál hosszabb életet,
Kívánunk mi teneked!*

- Éljen! Éljen! - rikkantották a vendégek, de a minden lében kanál Pisti nem tudta elviselni, hogy más arasson le minden dicsőséget. Mérgesen eltolta Boriskát a helyéről, és ellentmondást nem tűrő hangon kijelentette:

- Én is mondok verset!

- Nem kell, nem kell! - kiabálták kórusban a gyerekek.

- Azért is mondok!

- Azért sem kell!

Már majdnem hajbakaptak, de Frici véget vetett a vitának.

- Hát mondd el gyorsan! Csend legyen!

Pista meghajolt és rákezdedt a mondókájára:

*Pici szívem, pici szám
Boldog újévet kíván.
Legyen itten minden jó,
Éljen soká nagyanyó!*

Nohát ezen a legkevésbé sem alkalomhoz illő strófán mindenki nagyot nevetett, még Ibolya kisasszony is mosolygott, ami úgy hatott, mint amikor a citromra kevés cukorport hintenek.

A hangulat mindjobban nekividámódott. Az inas, a szobalány és a Pestről jött cukrász széthordta a pompás habos kakaót, az asztalon hegyekben álltak a sütemények, mindenki annyit vehetett, amennyit akart. És fönt az emelvényen a zenekar csak úgy ontotta a szebbnél szebb muzsikát. A kis Lakatos Gabival az élen, táncra perdült az egész társaság. Csak Erzsike lett egyre nyugtalanabb.

- Biztos, hogy megjön apuka? - kérdezte a kertészt.

Frici az óráját nézte.

- Még egy kicsit légy türelemmel Erzsikém, mindjárt itt kell lennie. Érdemes türelemmel várakozni, mert olyan ajándékban lesz részed, hogy soha az életben nem felejtet el!

A MEGLEPETÉS

Frici fáradhatatlan volt: a nagy uzsonna után egész cirkuszi műsort mutatott be egymaga. A rajkózenekar bevonulási indulója után a tágas verandán úgy futott körbe, mint a cirkuszi porondon azok a paripák, amelyek tánclépésben szokták körülhordozni gazdáikat. Azután a két fa között kifeszített kötélén sétált, miközben a gyerekek csak attól féltek, hogy a fejük fölött egyensúlyozó Frici belepottyan a csokoládéba. Szerencsére ilyesmitől nem kellett tartani, mert a egyszerű artista olyan biztonsággal sétált a kötélén, mint más a járdán. Az volt azután a pompás multság, amikor Frici mint hasbeszélő mutatkozott be! A falusi gyerekek nem tudtak betelni a csodálkozástól. Frici különböző hangon szólaltatta meg a bábukat, és olyan tréfás műsort rögtönzött, hogy a kis vendégek oldala nyilallott a kacagástól.

Hét óra után lihegve rohant be Juci, akit Frici kiállított az országútra, hogy a ház előtt figyelje a házigazda érkezését, és egyenest a kertész fülébe kiáltotta a nagy újságot:

- Jönnek már, jönnek már... Most fordult be az autó a jegenyesorba!

- Szaladj vissza - súgta Frici - és mondd meg, hogy ne a kert felől jöjjenek, hanem az ebédlőn keresztül! Hadd legyen még nagyobb a meglepetés!

Úgy is történt.

Hargitay az épület mögé került az autóval. Ott azután fiatal feleségével felsietett az ebédlőbe. Mindketten boldogan gondoltak az elkövetkezendő pillanatra, amikor magukhoz szoríthatják Erzsikét, és örömmel adhatják tudtára, hogy ezentúl új anyukája lesz, aki épp olyan rajongó szeretettel veszi majd körül, mint a régi.

Mária megigazította földig érő ruháját, karjára vette az óriási virágokat, hogy szeretettel nyújthassa át Erzsikének, és elindult férjével a veranda felé. A teraszra vezető ajtót tejüveg fedte, így ők sem láttak ki a kertben ünneplő gyermekekre, de ami még fontosabb, Erzsike sem láthatta az ajtó mögött álló fiatalasszonyt.

Hargitay kilépett az ajtó mögül, és a terasz szélén álló Erzsike mögé lopódzott. A kislány a gyermekek vidám táncát figyelte, amikor egyszerre csak két erős kéz fogta le hátulról a szemét. Az ujjak tapintásából rögtön megérezte, hogy ki a titokzatos tréfacsináló.

- Apuka - kiáltotta boldogan -, már úgy féltem, hogy nem jössz el!

A férfi felkapta a pehelykönnyű kislányt, és összevissza csókolta.

- Csak nem képzeled, hogy erről a napról megfeledkezem? Gyönyörű ajándékot is hoztam, méghozzá milyent! Azt hiszem, nagy örömed lesz benne.

- Hol van? - érdeklődött Erzsike, és buzgón tapogatni kezdte édesapja zsebeit.

- Ó, amit hoztam - nevetett Hargitay -, nem fért a kabátzsebembe. Gyönyörű nagy ajándékot kapsz, olyat, ami legjobban hiányzott, ami után a leginkább sóvárogtál!

Erzsike kíváncsian nézett az apjára.

- És mi az az ajándék?

Édesapja megfordult, és az ajtó felé mutatott.

- Nézd, ott jön...

Erzsike várakozó szemmel nézett az ajtóra, de ahogy odapillantott, a szíve rémulten vert. A tejüvegen, amelyet a lebukó nap sugarai halvány vörösre festettek, magas, karcsú női alak árnyéka rajzolódott ki.

Az árnyék keze felemelkedett, éppen a kilincset készült lenyomni. A másik karjában ágas, bogas valami volt: a csokor, a szép virágok árnyékát azonban Erzsike képzelete szúrós-tüskés kízószerszámnak nézte.

- Itt az ajándék - mondta meleg hangon Hargitay -, az új anyukád!

Erzsike egyszerre jéggé dermedt.

Mintha földöntúli erő szállta volna meg, kiszakította magát édesapja karjaiból, és akkorát sikoltott, hogy a nyakán kidagadtak az erek:

- Itt a gonosz mostoha! Nem kell!... Menjen innen... Látni sem akarom!

Olyan megdöbbenő, olyan szívzaggató volt a kislány hangja, hogy a zene ijedten elhallgatott, és a falusi vendég-gyerekek rémulten iramodtak a park kapuja felé. András felkapta, és csitítani próbálta Erzsikét, de a kislány kézzel-lábbal kapálódzott, és amikor ismét a földre ért, egyre csak azt kiabálta:

- Nem kell a gonosz mostoha! Nem akarom, nem akarom!

Erre a borzalmas fogadtatásra Hargitay András igazán nem számított. Kétségbeesetten tekintett a tejüveges ajtó felé, amely mögött a női árnyék hirtelen összecsukszott, és hanyatt vágódott. A férfi ijedten ugrott az ajtó felé, hogy felesége segítségére siessen. A teraszról néhányan utánarohantak. Mária ájultan feküdt az ajtó mögött, előbb még örömtől piros arcából eltűnt a vér.

A zűrzavarban mindenki meglepedkezett az önkívületben kiabáló kislányról. A felnőttek az asszony segítségére siettek, a gyerekek pedig ijedten menekültek a visító és toporzékoló Erzsike elől.

A kislány leszaladt a lépcsőkön, s az egyik fának támaszkodva sírva, remegve nézett a borzalmas képet mutató ajtó felé. A tejüvegen már eltűnt a gonosz mostoha képe, szegény Máriát, akit lesújtott ez a megrendítő fogadtatás, a lakás egyik belső szobájában ápolták.

Erzsikének hirtelen eszébe jutott az elhatározás, ami azon a lázas éjszakán született meg agyában, amikor Ibolya először mesélt a gonosz mostoháról.

Hát igaz, valóra vált a mese.

Épp olyan ijesztő küllemű a mostoha, mint ahogyan leírta Ibolya néni. És a kezében az a rettenetes, sokágú, szúrós valami, amivel kínozni és gyötörni akarja őt...

Még jó, hogy azon az első éjszakán már elhatározta, mit tegyen.

- Megszököm! - gondolta most újból keserű haraggal, azután lopva körülnézett. És amikor látta, hogy senki sem törődik vele, lerohant a terasz lépcsőjén, és a park felé futott.

Nem a főbejárat felé vette útját, hiszen ott a falubeli báméskodók nem engedték volna tovább, hanem a ciprusokkal szegélyezett kerti ösvényen átvágott a családi sírbolt felé, amely mögött kis rozsdás vasajtó vezetett a szabadba. Az ajtó rendszerint zárva volt, de reggel, amikor Erzsike szokás szerint látogatást tett édesanyja sírjánál, észrevette, hogy Péter bácsi, aki a mező felől jött, nyitva felejtette.

Erzsike a hátsó kijárat felé vette útját.

Rohant, rohant, ahogy apró lábai bírták, és pár perc múlva már ott volt a márványköves sírbolt előtt. De sok könnye hullott már ennél a sírnál! Odafutott, és keserű panasszal búcsúzott:

- Isten veled, drága anyukám - súgta sírva -, világgá megyek, de ha majd nagy leszek, visszajövök hozzád!

Maszatos kis arcáról letörölte a könnyeket, körülnézett, hogy követi-e valaki, azután újra futásnak eredt. Hamarosan elérte a hátsó vasajtót, és mindkét kezével lenyomta a rozsdás kilincset. Háromszor is nekifohászkozott, míg sikerült.

Az ajtó kinyílt, és Erzsike kint volt a szabadban. Alkonyodott. Mély árnyék borult a tájra, háta mögött sötéten bólogattak a park fái. Néhány lépést szaladt, azután egyszerre csak ijedten torpant meg, mert a rémülettől földbe gyökerezett a lába. A ház mögötti töltés végén a sötétben, egegrázó robogással közelgett feléje valami...

Két vakító szeme két borzalmas fénycsóva, körülötte tüzes szikraeső, az egész felett fojtó füst terjengett. Szegény kislány úgy érezte, hogy a mesebeli sárkány jött el érte...

A hátsó kertajtó mögött ugyanis vasúti töltés húzódott, és azért kellett mindig zárva tartani ezt a kijáratot, mert Hargitay attól tartott, hogy Erzsike pajkosságából a sínekre téved. Erzsike csak néha látta messziről elrobogni a vonatot, amelyről lázas képzelődésében már-már azt hitte, hogy tüzes sárkány. Ibolya eredményes munkát végzett: a szegény kislány fogvacogva látta maga előtt elrobogni a gőzparipát, és hosszú-hosszú percekre volt szükség, amíg fölocsúdott, és rádöbbsent arra, hogy csak vonat volt, amiről azt hitte, hogy a mesebeli szörnyeteg...

Kissé megnyugodott, de futott tovább. A szomszédos réten át keskeny gyalogösvény húzódott a távolban kéklő erdő felé. Erzsike még sohasem járt erre, mégis gyorsan vitték a lábai, hajtotta a mostohától való félelem. Észre sem vette, hogy már az erdő nyirkos fái alatt járt.

A mohos tölgyfák árnyékában eltűnt fehér ruhás alakja.

Ha valaki messziről látta, eltévedt lepkének gondolta volna, amint bukdácsolva kereste az utat a fény felé.

A BESZÉLŐ SZOBOR

Ezalatt a házban teljes volt a fejetlenség és a zűrzavar. Az ájult Máriát férje karjába kapta, és felvitte a szobájába.

- Hamar orvost! - kiáltotta Ibolya felé, aki színlelt részvétellel sürgölődött a fiatalasszony körül, míg magában kajánul állapította meg, hogy terve kitűnően sikerült. Az új asszony már a belépésnél elvesztette a csatát, s Hargitay hamarosan rájön arra, hogy ha a háznál marad új hitvese, csak bajt és kellemetlenséget okoz.

Kisietett a szobából, de amint a folyosóra ért, már lassította lépkeit, s gúnyosan adta tovább az inasnak az utasítást.

- Telefonáljon Gárdonyi doktor úrért! A hölgy rosszul lett! Úgy látszik, megártott neki a vidéki levegő...

Péter, az inas megütközve hallgatta Ibolya epés szavait. Sokatmondó pillantással mérte végig, azután a telefonkészülékhez sietett és tárcsázott. Odalent a konyhában ezalatt összebújva tárgyalták az alkalmazottak a nagy eseményt.

- Az úgy volt - mesélte Juci, és mély lélegzetet vett, hogy mindent egy szuszra el tudjon mesélni -, amint a mostoha észrevette a kis Erzsikét, akkorát ordított rá, hogy a kislány majd elájult ijedtében. Erre azután a doktor úr visszavágott neki, mire az új asszony a szívéhez kapott, és összerogyott, mint az üres zsák. Úgy látszik, csak azt bírja, hogy ő szidjon mást de ha valaki rászól, hát menten elájul...

Juci talán még egy óra múlva is fecsegett volna, ha egyszerre meg nem jelenik Frici. Feldúlt arcán látszott, hogy mélységesen átérzi a helyzetet. Milyen szépen előkészített mindent, milyen pompásan kezdődött ez a születésnap, és a végén a kislány mégis halálra rémült. Ő ugyan nem látta, milyen az új asszony, mert éppen lent volt a kertben a gyermekek között, de bizonyára nem lehetett az olyan ijesztő...

- Hol van Erzsike? Ki látta? - kérdezte izgatottan.

- Talán bent a szobájában! - mondta vállrándítva a szakácsnő, akit jobban érdekelt Juci meséje.

- Azt hallom, nincs ott... - aggodalmaskodott Frici.

- Hát akkor talán a kertben. Csak nem nyelte el a föld!

De bizony, mintha elnyelte volna. Mert Frici hiába szaladgálta be a ház minden termét, a kertet, a parkot, a személyzeti szobákat, Erzsikét sehol sem találta. Pici a nyúl vadász, nyelvét lógatva loholt utána.

Nincs, sehol sincs!

Az egyik gyereknek végre eszébe jutott, hogy látta Erzsikét, amint a sírbolt felé szaladt. Frici futott a márványépítmény felé, és egyszerre felfedezte, hogy a vasajtó nyitva áll.

Megállt, a lába remegett.

A távolban még hallatszott a pesti gyors ijesztő zakatolása, a hosszú kocsisor valahol ott futott a dombon túl, a falu mögötti nagy szántó felé. Frici homlokán a verejték gyöngyözött.

- Úristen... - suttogta magában - csak nem... csak nem...

Még kimondani sem merte. Hát így vigyázott ő a gyerekre! Hibát hibára halmozott. Nem vette észre, hogy valaki gonosz mesékkal riasztotta el új anyjától, azután a végzetes órában, amikor kettőzött éberséggel kellett volna őrködni Erzsike fölött, nem vette észre, hogy a kislány hogyan és merre tűnt el...

Most pedig a vasajtó, amely mindig zárva volt, tárva áll... A vonat néhány perce roboghatott el a ház mögött...

Csak nem?

Nem! Az nem lehet!

Fátyolos szemekkel nézett végig a síneken. Lába elnehezült, mégis fel és alá szaladgált a vágányok mentén, meg akart győződni, hogy képtelen gondolata csak lázalom...

Egyszerre csak, amint a töltésről lenézett, a szabad mezőn egy szalagot pillantott meg. Odarohant és boldogan állapította meg, hogy a kis szalag Erzsike hajából hullott ki. Tölcsért formált tenyeréből, és minden irányba kiáltotta:

- Erzsike! Erzsike!

Kétségbeesett hangjára csak a visszhang felelt. Nem tudott okosabbat tenni, futott tovább az ösvényen, a réten keresztül, és közben mardosta a lelkiismeret. Helyre kell hoznia a mulasztást: ha törik, ha szakad, meg kell találnia Erzsikét! Hogy kerüljön különben gazdája szeme elé!

Az erdő szélén, a növekvő homályból egyszerre csak Pici ugrott elő. Frici eddig észre sem vette a nyomában loholó foxit, de Pici tolakodó viselkedésére új ötlet villant fel benne.

- Gyere csak, Pici! - füttyentett a körülötte ugrándozó kutyának, és a derék állattal megszagoltatta az imént talált szalagot. A foxi gyanakodni kezdett, megérezte a nefelejcsszagot. Nem volt valami nagy barátja a virágoknak, csak akkor evett füvet, ha elrontotta a gyomrát. De a nefelejcsét még akkor is szerette, ha nem volt hús, mert tudta, hogy Erzsikéhez tartozik. Most, amikor a Frici kezében tartott szalagról megérezte Erzsike közelségét, nedves orrával szimatolva futott előre. Az erdőben már nem vezetett szabályos ösvény. Pici összevissza futkározott, néha kanyarodót írt le, majd visszatért arra a helyre, ahol már egyszer járt.

Pici versenyre kelt a legjobb rendőr kutyákkal, fáradhatatlanul szimatolt, kutatózott, csaholt, és rendületlenül loholt a nyom után.

Az erdőre már sötétség borult, és ami még növelte a bajt, a hold is elbújt a fellegek mögé. A derék Frici lihegve, bukdácsolva követte Picit, majdnem összetörte csontjait. Egyszer egy lecsüngő ág úgy föbe kólintotta, hogy szinte beleszédült.

- Megérdemeltem! - mondta magában, és loholt tovább. Mit bánta most ezt a kis ütést, amikor akár az életét is szívesen odaadta volna Erzsikéért...

Hová lehetett az a boldogtalan gyerek?

Hogyan bírták idáig is gyenge lábcskái, amikor Frici már-már úgy érezte, hogy le kell roskadnia, mert rögtön összeesik a fáradságtól. Picinek persze könnyű dolga volt: négy lábon szaladt, azonkívül minél sötétebb lett, annál jobban látott. Valahonnan, nem túlságosan messziről kutyaugatás hallatszott.

- Úgy látszik - gondolta Frici -, Virágházához közeledünk.

Virágháza volt a szomszédos falu, és Erzsikének még mindig se híre, se hamva.

De amikor kiléptek az erdőből, a volt artistának nagyot dobbant a szíve. Akármilyen sötét volt, észrevette, hogy a rét közepén valami fehérlik. Pici a fehérség felé vágta, s amikor elérte, visszanyargalt, és belekapott gazdája kabátjának ujjába, hogy gyorsaságra bírja.

Rohant is Frici, mintha a futóbajnokságot akarná megnyerni.

Csakugyan Erzsike feküdt a fűben.

Nem bírta tovább a futást, elterült a fűben, és a kiállott izgalmak hatása alatt mélyen elaludt. Frici meihatottan nézte halovány arcocskáját és zilált haját. A kis száj még álmában is sírásra görbült. Leült a fűbe a gyerek mellé, s az elernyedte fejcskét az ölébe vette. Erzsike feljött álmából, és kiáltozni kezdett.

- Ne bántsanak! Nem akarok hazamenni!

Azután lehanyatlott a feje és újra álomba merült. Frici nem tudta mihez kezdjen, mit csináljon.

Virágháza község néhány kilométernyire feküdt odalent a völgyben. A házak ablakaiban apró fények derengtek.

- Okosabb, ha egyelőre odaviszem - gondolta. - Megkérem a postamestert, hogy telefonáljon Hargitayéknak...

Feltápáskodott a fűről, és amilyen óvatosan csak lehetett, karjára vette Erzsikét. Az első lépések után azonban a fáradtságtól majd elvágódott a kislánnyal együtt. Úgy érezte, hogy nem képes a faluig elcipelni Erzsikét. Remegő léptekkel vitte a kislányt, de alig tett újabb kétszáz lépést, meg kellett állnia. Nem bírta tovább! Még mindig ott remegett szívében annak a borzalmas pillanatnak emléke, amikor a kapu mögött meghallotta a távolodó vonat zaját, és attól tartott, hogy Erzsikével valami szörnyűség történt. Magához szorította a félig ájult kislányt, és lassan folytatta útját a falu irányába.

Jaj, csak már ott lenne, csak már embereket látna maga körül. Milyen elhagyatott most ez a vidék!

Frici megint megállt. Hallgatta Erzsike egyenletes pihegését. A kislány olyan volt, mint egy fáradt madár.

Azután Frici arra gondolt, hogy milyen nagy lehet a rémület otthon. Szegény Hargitay... No, de annál nagyobb lesz majd az öröme, amikor megtudja az újságot: Erzsike megkerült.

Csak már ott tartanának.

Frici sóhajtott, azután folytatta útját karján az alvó kislánnyal.

Az országút fordulójában tábla állott, amely a községet jelezte:

VIRÁGHÁZA

A tábla mellett terméskőből faragott szobor emelkedett. Nagy bajuszú férfit ábrázolt, talapzatára pedig ezt vészték:

TORONYI ANDRÁS
Virágháza megmentője

Frici nem tudta, hogy a derék szobor nagy bajuszú hőse, amikor még élt, hogyan mentette meg Virágházát, mert a felírás mást nem árult el. Leült a szobor melletti kis fapadra, és szorosan magához vonva Erzsikét, elgondolkozott, ki is lehetett az a Toronyi András? Tűzoltó volt talán? És megmentette a falut a teljes pusztulástól? Vagy talán ladikos, és mint Wesselényi Miklós a pesti árvíz idején, ő is kimentette a vízből a lakosságot?... Soká töprengett ezen Frici,

mert úgy érezte, hogy ráfér a pihenés. És míg azon törte a fejét, hogy Toronyi András miképpen érdemelte meg a szobrát, dehogy is gondolt arra, hogy a derék magyar rövidesen őt is megmenti...

Néhány perc múlva szekér zörgött a közelben. Kétlovas lisztes kocsi jött az országúton, Frici felugrott, és tisztességtudóan köszöntötte a zsákok tetején ülő férfit:

- Jó estét, szomszéd!

- Stét - harapta el a szót foghegyről a mogorva kocsis.

Frici látta, hogy nehéz dolga lesz a barátságtalan emberrel. Szíves hangon szólt tehát:

- Szomszéd uram, szívességet kérek.

- Na mi az? - állította meg lovait a kocsis.

- Csak annyi, hogy vegyen fel bennünket, mert a kislányt nem bírom már...

A kocsis, miközben már nyúlt is a gyeplő felé, ridegen vetette oda:

- Hát ha nem bírja, tegye le!

Ebben a pillanatban azonban csoda történt! Toronyi András, a szobor egyszerre megszólalt, és rákiáltott a zord emberre:

- Tedd le a zsákokat a kocsiról!

A durva kocsis levegő után kapkodott. Sokat járt már életében itt a szobor előtt, és sokat hallott már Toronyi Andrásról, de azt még nem hallotta, hogy ez a szobor beszélni is tud...

Tényleg a szobor szólalt meg? A látszat ez volt, valójában azonban Frici hasbeszélő tudománya aratott új diadalt. A sötétben a kocsis nem látta, hogy a szobor nem mozgatja a száját, csak azt tudta, hogy senki sincs a közelben és a parancsoló férfias hang a szobor irányából jött... Ijedten kászálódott le a bakról:

- Mit csináljak? - kérdezte most már sokkal szelídebben.

- Rakd le a zsákokat, és vedd fel ezt a jó embert meg a kislányt a kocsira!

- Aztán mi legyen a zsákokkal? - kérdezte olyan ijedt hangon, hogy Frici majdnem elnevette magát.

- Gyere vissza értük! - adta ki az utasítást a „szobor”, mire a megrökönyödött kocsis egykettőre helyet szorított Fricinek és Erzsikének.

A kocsi elindult, Frici az ölébe vette a még mindig alvó Erzsikét, a kocsis megbabonázva tekintett vissza a „beszélő” szoborra, Pici pedig vidáman futkározott a kocsi után.

MÉG VALAKI ELTŰNIK!

Az öreg Gárdonyi doktor már éppen nyugovóra készült térni, amikor a telefon riasztó csengése felzavarta. Megdöbbenve hallotta az imént történt eseményeket. Csak másnap akarta meglátogatni a fiatal párt, és íme, ilyen váratlanul és ilyen szokatlan időben kell felkeresni azokat, akiknek házasságában neki is volt valami része. Amikor az inas izgatott hangú értesítését megkapta, gyorsan összecsomagolta műszereit, és lóhalálában vágatott a Hargitay-házba... Az új asszony szobájába kísérték. Mária már jobban volt, de finom arcán meglátszottak az átélt szörnyű jelenet nyomai. Ha tudta volna, hogy pusztá megjelenésével ilyen bajt csinál, sohasem lett volna András felesége, pedig igazán szereti Hargitayt. Csak órák múltán merték megmondani neki, hogy Erzsike - akivel úgy várta a találkozást - eltűnt a házból. Ez a hír még jobban leverte.

- Istenem! Istenem! - tördelte a kezét. - Miért is rohantuk meg ezt a szegény kis teremtet ilyen váratlanul! Mondtam, hogy lassan készítsük elő, amíg megszokja a gondolatot, hogy új anyukája lesz!

- Ezen, sajnos, most már nem változtathatunk - vigasztalta Gárdonyi doktor. - Erzsike néhány percen belül megkerül, hiszen gyenge kis lábai nem vihették messzire...

Hargitay türelmetlenül járkált fel és alá, nagyon bántotta, hogy elhamarkodta ezt a lépést, majd odalépett Máriához, és megsimogatta a kezét.

- Nem kell kétségbeesni. Az emberek az erdőben fáklyafény mellett kutatnak át minden bokrot...

A mondat közepén megszólalt a telefon. A két férfi felugrott. András futott a szomszéd szobába, hogy felvegye a kagylót.

- Halló... - kiáltotta izgatottan.

Pár pillanatnyi fojtott csend következett. Mária és az orvos aggodalmasan néztek András felé. Hargitay elfordult a készüléktől, és odasúgta nekik:

- Frici beszél... - azután odaszorította füléhez a kagylót, és tovább figyelte a hűséges kertész szavait. Lassanként felderült az arca, és erről a szobában levők megállapították, hogy a derék Frici jó hírről számol be.

- Hála Istennek! Tudtam, hogy megtalálja!... Nincs semmi baj?... Gyenge és kimerült? Persze, persze, hiszen majdnem négy kilométert szaladt... Nem is értem, hogyan bírta odáig!

Frici most olyasmit közölhetett, amitől megint elborult András arca. Félszemmel Mária felé figyelt, vajon a felesége meghallott-e valamit abból, amit a vonal másik végén beszéltek? De ha a fiatalasszony nem is hallott semmit, a válaszból meg kellett értenie, miről van szó.

- Igen... hogy nem akar... kérje meg a postamesteréket, hogy ott tölthessék az éjszakát... Szóval ott alusznak... a többit reggel telefonon vagy személyesen... Isten áldja meg, Frici! Még egyszer nagyon köszönöm, amit értünk tett...

Visszaakasztotta a kagylót a helyére, azután odalépett Máriához, és gyengéden megcsókolta.

- Ne búsulj, drágám. Erzsike túl érzékeny, és úgy látszik, hogy valaki nagyon ráijeszthetett. Most is folyton azt hajtogatja, hogy nem akar hazajönni...

- Amíg én itt vagyok! - vágott közbe hevesen a fiatalasszony.

Gárdonyi doktor szavai azonban lecsillapították.

- Erzsike oktan gyűlöletét úgy kell tekinteni, mint valami betegséget. A lelki sebet is be lehet gyógyítani, ha megértéssel és szeretettel kezeljük. Üljünk le szépen, és beszéljük meg, mit lehet csinálni!

Késő éjszakáig tanakodtak. Hogy miről folyt a szó, és mit határoztak, azt nem lehet tudni, bár Ibolya kisasszony néha odanyomta fülét a kulcslyukra.

Reggel azonban a Hargitay-ház újabb váratlan eseményre ébredt.

*

A különös hír futótűzként terjedt el:

- Hallotta már? - mondta Péter, az inas a szakácsnőnek. - A fiatalasszony az éjszaka eltűnt.

- Eltűnt? - mosolygott gúnyosan a kövér szakácsnő. - Megszökött! Hiába, mindig mondom, a baj sosem jár egyedül... De hát csak látta valaki, amikor elment?

- Persze, hogy látták! Késő éjszaka begyalogolt a faluba, felzörgette Kigyós Istvánékat, kocsit fogadott, és kihajtatott a vasútállomásra. A doktor úr most beszélt telefonon az állomásfőnökkel. Pestig váltott jegyet...

- Úgy látszik, gyorsan megunta a házasélet örömeit. Akkor hát Erzsike is hazajöhet Virágházáról.

- De nem jön ám! - újságolta az inas. - Erzsikét Frici, a doktor úr rendeletére nevelőintézetbe adja. Magam hallottam, amikor kiadta a parancsot.

- Micsoda felfordulás! - sopánkodott a szakácsnő. - És én már négy szál gyertyát ajánlottam fel Szent Antalnak, örömben, hogy megszabadultunk ettől a göthös Ibolyától.

Nem jó az ördögöt a falra festeni, mert mindjárt megjelenik. A következő pillanatban már föl is csattant Ibolya hangja:

- Mit sustorognak itt? Mindenki menjen a dolgára!

Hiába próbálta titkolni: a vénkisasszony arca nagyon meglepődöttnek látszott.

Úgy járt-kelt a házban, mint a diadalmas hadvezér, aki éppen most nyerte meg a döntő csatát. Hogyne lett volna mámoros, hiszen előző nap még arra gondolt, hogy csomagol, és itthagya az egészséget. De erről most már szó sincs. Megmutatja mindenkinek, hogy változatlanul úr a házban. A betolakodott fiatalasszony megszökött, Erzsike nevelőintézetbe ment, Hargitay pedig bezárkózott a szobájába. Nem is jött elő egész nap. Néhány telefonbeszélgetést folytatott, és leveleket írt.

Az eddig is szomorú ház pedig sivárabb volt, mint valaha.

MÁSODIK RÉSZ

A GYÖRGYABÁDI BOLDOG OTTHON

Budapesttől kétórányira, lankás domboldalon, hatalmas fák árnyékában áll egy ódon kastély, amelyet óriási park övez. Az épületet szinte eltakarják az őrt álló jegenyefák, a parkban, amerre a szem ellát, virágok, bokrok tarkállanak. Az egészzet fekete vasrács fogja körül, nehogy idegen zavarja meg az itt folyó nyugalmas életet.

A hatalmas vaskapun ez a felírás olvasható:

BOLDOG OTTHON
LEÁNYINTÉZET

Megszoktuk már, hogy nem mind igaz, amit az egyes házakra cégérül kiírnak.

Láttunk már olyan házat, amin az volt kiírva: Toldi Miklós udvar, pedig Toldi Miklós sohasem járt arra, láttunk már bolt felett olyan táblát, amelyen hangzatosan az állott: Szalámi király - pedig abban a kis üzletben nem hisszük, hogy őfelsége, Szalámi király trónolt volna. De amit a györgyabádi leányintézet homlokzatára festettek, az színigaz és nem csoda, hogy aranszínt használt a piktör. Mert ebben a házban valóban minden a kislányok kedvére történik, itt mindenki csak rájuk vigyáz.

Az intézet bejáratánál egy kis házikóban állt őrt Safranek Mátyás portás. Azt, hogy őrt áll, enyhe túlzás, inkább mondhatnánk, hogy őrt szundikált vagy pedig őrt falatozott. Mert a derék potrohos, sunyi tekintetű Safranek vagy aludt, vagy evett, vagy - ezt is elárulhatjuk itt mindjárt - az álmoskönyvet bújta. Egész nap ez volt az olvasmánya, mert olyan babonás volt, hogy az intézetben még a hétéves kis Zsófi Jutka is kinevette.

Safranek minden reggel, mielőtt kibújt az ágyából, előbb apróra végiggondolta, mit is álmodott az éjszaka. Azután elővette a használatból alaposan megviselt álmos könyvet, és kereste a megfejtést. S miután legtöbbszörre evésről álmodott, az E betűs lap már magától kinyílt az álmoskönyvben, mire Safranek elővette a Nagy Babonaszótárt, és ott megnézte azt, hogy mit jelent, ha egy könyv magától kinyílik.

Ezen a reggelen gondterhelten indult el az igazgatónő irodája felé, mert ezúttal azt álmodta, hogy tűzoltó volt, és az álmoskönyvben a T betű alatt az állott:

Tűzet oltani: légy résen a rákászatban.

Amint lomha mackójárásával végiment a parkon, szinte megborzongott arra a gondolatra, hogy résen kell lennie a rákászatban, holott nem is rákászik, és ha rákászna, miért legyen résen, és egyáltalában, mi az a rákászat, és hol van a rés, ahová a kövér pocakjával beférne?

Almásy Margit, az igazgatónő magas, őszhajú dáma volt, akiről első látásra mindenki azt hitte, hogy igen szigorú is. Pedig a zord kifejezést csak ráerőltette az arcára, hogy fenntartsa az iskola leányseregében a rendet és a fegyelmet. Most is alig tudta türtőztetni mosolyát, mert az igazgatói szobában, a többi között, azért ült össze a konferencia, hogy megvizsgálják a portás panaszát.

Safranek ugyanis előző nap jelentette, hogy óriási sérelem esett rajta: „a kisasszonykák” közül valamelyik pajkosfajta csuda csúfságot tett vele. Intézeti egyenruhájának sapkáján ugyanis B. O. betűkre volt rövidítve a Boldog Otthon, és most valaki a B helyett L betűt varrt a sapkára. Így azután a jó öreg Safranek több napig úgy állt a kapuban, és úgy járt-kelt a városban, hogy L. O. volt a homloka fölé írva.

Az eset kivizsgálásával az igazgatónő Elvira nénit bízta meg, akit a növendékek Cinkoska néven becéztek. A jókedvű, vidám gyerekek mindennek és mindenkinek adtak valami becenevet, csak az igazgatónő volt szent és sérthetetlen. Elvira nénit azért nevezték Cinkoskának, mert ha baj történt, ő volt az, aki igyekezett kihúzni a vétkes kislányt a csávából. Elvira néni kötelességszerűen a tanári konferencia elé állította a bűnöst, aki persze megint a pufók, vigyori Felhő Magda volt, azaz intézeti nevén Kacagó Koca.

A tanári szobában összeült a konferencia. Középen Margit néni, jobbról Elvira néni foglalt helyet, aki székét folyton hátracsúsztatta, hogy az igazgatónő háta mögül integethessen az előállított vádlottnak. A másik oldalon Irma néni ült, aki méltóságteljes aranykeretű szemüveget viselt. Merev arcával ellentétben állott meleg, biztató tekintete, amely mintha arra ösztökélte volna Kacagó Kocát, hogy csak máskor is kövessen el hasonló csínyeket. Az asztal jobb sarkán ült Sári Tante, aki mindenre tudott valami versidézetet. Vele szemben Irén néni telepedett le, neki pedig az volt a szokása, hogy minden esetben a virágok életét hozta fel példának.

A véstörvénytörvények ekképpen összeült, és beszólították Safranek bácsit, hogy adja elő panaszát. Safranek belépett, és sapkáját kezében forgatva, amelyen a gyalázatos L. O. felírás még mindig ott virított, hol a mennyezetre, hol a padlóra nézett, és olyan egyhangúan darálta mondókáját, mintha leckét mondana fel. A komoly tanári kar lehajtotta fejét, és némelyek zsebkendőjét tartották a szájuk elé, nehogy Safranek észrevegye, mennyire mulatnak elbeszélésén.

Safranek így kezdte panaszát:

- Igazgatóné naccsága kérem, a dolog úgy történt, hogy a kisasszonykák mindig valami csúfot tesznek velem. Egyszer békát dugnak a vánkösöm alá, meg egeret csempészték a bakancsomba, máskor azt írták a levelemre, hogy Safranek Mátyás úrnak, a Bolond Otthon portásának, de én ezen mindig csak nevettem, mert örültem, hogy a kisasszonykáknak jókedvük van. Most is az történt, hogy a Koca kisasszonyka egyszer azt mondja nekem: Ejnye Mackó bácsi - mert mindig mackónak neveznek ezek a rosszcsontok -, lóg a sapkáján a B betű. Még örültem, hogy ilyen kedves, és azzal a picurka ujjával felvarrja a megszökni készülő B betűt. Mert teccik tudni, az álmoskönyv szerint leszakadó ruhadarab azt jelenti, hogy idő előtt megyek férjhez. Már pedig, hogy mehetek én férjhez, mikor magam is férfi vagyok?

A tanárnők most már tényleg alig tudták visszatartani nevetésüket. Nehogy csorba essék a tekintélyükön, az igazgatónő ceruzájával hármat koppantott az asztalon, és feddő hangon szólt:

- Ne meséljen már annyit, hanem térjen a tárgyra. Megmondtam már, hogy azzal az ostoba álmoskönyvvel ne hozakodjék elő, mert ez intézetünk szégyene.

Safranek kettőt krákogott, és sértődött hangon folytatta az elbeszélést.

- Este hozta vissza Koca kisasszony a sapkát, és én a sötétben meg sem néztem, csak megköszöntem ennek a kis fruskának, hogy olyan kedves volt, és felvarrta a leszakadni készülő betűt. Reggel megyek a postára, hát a postafőnök úr, amikor meglát, akkorát kacag, mintha megcsiklandoztam volna a talpát. Délelőtt az állomásra mentem feladni Nyuszi kisasszonyka bőröndjét, hát a vasutasok is derűs arccal fogadtak. Elmondhatom, hogy napok óta mindenki, akivel csak találkoztam, mosolyogva nézett rám, úgyhogy azt hittem, most már nemcsak Boldog Otthon van a világon, hanem boldog falu is. Három napig úgy szaladgáltam az intézetben és a faluban, hogy rajtam mulatott mindenki, anélkül hogy észrevettem volna, mi is az oka a nagy vidámságnak.

A komoly Irma néni kérdést vetett fel:

- Mondja csak, Safranek, három nap alatt maga egyszer sem vette le a sapkáját? Még lefekvés-kor sem?

- Dehogyan vettem - felelt ijedt tiltakozással Safranek. - Hátha megint azt álmodom, hogy tűzoltó vagyok - csak nem olthatok sapka nélkül tüzet?

Erre a válasza tényleg kitört a visszafojtott kacagás. Safranek ijedten kérdezte:

- Min teccik nevetni? Talán megint valami csúfságot tettek velem ezek a haszontalan gyerekek?
- kérdezte, és végignézett a ruháján.

Az igazgatónő ismét kopogott, csendet kért, és maga elé szólította a szepegő Felhő Magdát:

- Magdi! Megbántad, amit tettél?

Elvira néni hamar még hátrább csúsztatva a széket, és az igazgatónő mögül kézzel-lábbal integetett a kislánynak, hogy feleljen „igen”-nel. A kis gömbölyű Magda felnézett az igazgatónőre, és bátran felelt:

- Igen!

Az igazgatónő kissé elgondolkozott, kezével végigsimította homlokát, és azután kihirdette az ítéletet:

- Ötvenszer leírod: „Ne csúfold ki embertársadat!” Megértetted?

Magdi helyett megint Elvira néni integetett a szemével, a kezével, hogy „igen”, de mielőtt Magdi válaszolhatott volna, odakint az intézet vasrácsos kapujánál élesen felberregett a csengő.

Mindenki meghökkent, mert tanítási időben sose érkezett vendég Györgyabádiba. Az igazgatónő intett Safraneknek, hogy menjen és nyisson kaput, maga pedig az ablakhoz sietett és kitekintett.

A kapu előtt furcsa társaság állott. Egy különös öltözetű férfi, karján egy csapzott hajú lányka, mellette pedig egy foxi. A tanárnők csodálkozva néztek egymásra, csak az igazgatónő súgta maga elé:

- Tehát megjöttek.

FURCSA VENDÉGEK

A bezárt kapu előtt Frici állott, akinek a még mindig remegő Erzsike kapaszkodott a nyakába. Mellettük Pici, a foxi szimatolt nyugtalanul, mert sehogyan sem tudta megérteni, mi történt az elmúlt huszonnégy órában. A derék állat megszokta a Hargitay-parkot, a délelőtti csavargást, a mindennapi ebédet, a délutáni szunyókálást, és íme, most olyasvalamibe keveredett, amit egyszerű kutyaeszével nem tud felfogni. Tegnap délután annyi ennivaló volt körülötte, hogy nem győzte a sok ínycségeget, aztán egyszerre futásnak iramodott gazdája, ő persze utána, árkon át, bokron át. Majd egy jó szagú szalagot tartottak az orra elé, meg kellett keresnie a szalag gazdáját, a kis Erzsikét. Sohase hitte volna, hogy a végén még nyomozókutya lesz.

Ma még falatot sem evett, valami furcsa, nagy és füstös szagú, mozgó szobába ugráltak fel, amely eszeveszetten szaladt, és úgy érkeztek meg egy másik helységbe, hogy nekik még a lábukat sem kellett megmozdítani.

Most itt álltak a györgyabádi Boldog Otthon előtt, s pár perc múlva eléjük sietett az izgatott Safranek, aki úgy érezte, hogy az egész világ megváltozott körülötte. Három napig mindenki rajta mulatott, most az igazgatónő leszidta, azután ráadásul ezek a furcsa idegenek, akikről szó sem esett az elmúlt napok álmaiban.

Safranek nem nyitotta ki a kaput, csak a rácson keresztül kérdezte meg Fricitől:

- Mit akarnak?

És a tekintély miatt feltette a sapkáját. Frici mosolyogva olvasta el az előtte álló Safranek sapkájának felírását. És nevetve kérdezte meg:

- Ha maga ember, miért írja ki a sapkáján, hogy L. O.?

Safranek dühösen lekapta a sapkáját, mintha tüzes csalán érte volna kopaszodó fejbőrét. Bosszúsan folytatta:

- Arra feleljen, hogy mit akarnak itt?

- Beiratkozni! - felelte nemes egyszerűséggel Frici.

- Kicsoda? - dühöngött Safranek, mert mérges volt, hogy miért nem tépte már le azt a két betűt a sapkájáról. - Kicsoda akar beiratkozni? Maga, a kislány vagy a kutya?

- Mind a hárman - felelte olyan magától értetődően Frici, mintha a Boldog Otthon nem leányintézet, hanem kutyaóvoda is lett volna.

- Menjenek a pokolba! - kiabált ki a rácson Safranek, és egyébként lila színben játszó orra pulykavörössé változott. - Itt sem csavargókat, sem kóbor kutyákat nem tanítunk, és kész!

Frici mosolygott a hadonászó portáson, mert tudta jól, hogy már várják az intézetben. De meg akarta leckéztetni a túlbuzgó kapust, és ezért elővette hasbeszélő tudományát. Amint Safranek az utolsó szót kimondta, és a fejük fölött büszkén elnézve föltekintett a fára, a rémülettől majd a földbe gyökeredzett a lába. Mert a diófáról, ahol egy fekete csóka ült, szigorú hang szólalt meg, mintha csak a madár kiáltott volna rá:

- Hallja, portás, ne üsse bele mindenbe azt a rezes orrát!

Safranek megdermedt a csodálkozástól. Más ember persze nem hitte volna el, hogy egy csóka szól hozzá, de Safranek a babonák rejtelmes világának rabja volt, és ezért szentül meg volt győződve arról, hogy a madár kiáltott le a fáról!

- Ilyen madarat sem láttam! - hebegett. - Vagy talán nehéz bort ittam az este és megártott...

Pislogva mert csak ismét felnézni az ágra, de onnan megint ráreccsent az előbbi hang:

- Rohanj és jelentsd, hogy megjött Hargitay Erzsike.

A babonás portás elhűlve nézett fel a csókára:

- Még tegez is a pimasz!

Azzal fejébe csapta sapkáját, és szaladt az igazgatónőhöz, hogy jelentse a különös társaságot. Safranek igyekezett hosszasan ecsetelni, hogy ismét milyen csodálatos dolog történt vele:

- Igazgatónő kérem, kimegyek, hogy udvariasan kaput nyissak, hát egyszerre csak fent a diófáról rámszól egy elvarázsolt szellem. Úgy megijedtem...

Az igazgatónő azonban türelmetlenül leintette a hadaró portást:

- Nyisson kaput! Várom a vendégeket...

Safranek meglepetten nézett az igazgatónőre. Még egy csodával több! Hogyan várja az igazgatónő őket, amikor azt sem tudja, hogy a világon vannak? Fejcsóválva trappolt le a lépcsőn, és most már sokkal barátságosabb arcot vágott.

- Tessék besétálni - mondta előzékenyen - már vártuk magukat.

Frici magához szorította a révült gyereket, és megindult az intézet felé. Pici is felugrott és indult gazdája után. A kapuban Safranek a kis foxi elé tartotta a lábát, hogy legalább a kutyán töltsse ki a mérgét, és ráordított Picire:

- Kutyára nincs szükségünk a házban!

Ekkor azonban ismét olyasmi történt, hogy Safranek szívében szinte megállt a vér. Mert a goromba szavakra a kutya is megszólalt, és vakkantva válaszolt:

- Fogja be a száját!

Ez már több volt, mint amennyit szegény portás elbírt. Futásnak eredt, és futtában maga elé mormolta:

- Délután elmegyek az orvoshoz és megvizsgáltatom magam, vagy pedig este elégetem az álmoskönyvet.

A hiszékeny Safranek persze nem tudhatta, hogy boszorkányos ügyességű hasbeszélővel hozta össze a sorsa. Csak ámult-bámult és furcsa gondolatok gyötörték...

AZ ELSŐ TALÁLKOZÁS

Frici karján vitte fel Erzsikét az igazgatónőhöz. A kislányok részvevő arccal bámulták a különös bevonulást: nem tudták mire vélni, hogy az intézet új növendékét miért kell karon hozni? Erzsike szinte félálomban volt, nem látott és nem hallott. Frici felelt az igazgatónő néhány kérdésére, azután Erzsikét elhelyezték az intézet egyik hálótermében.

Alig tette le Frici Erzsikét az ágyba, a kislány rögtön mély álomba merült. Hiába próbálták felébreszteni, hogy jöjjön ebédelni, átaludta a delet, még a délutáni kávé illatára sem ébredt fel.

Pici lent maradt a hatalmas kertben, és rögtön akadt néhány kislány, aki szívesen kergetőzött a pajkos foxival. Frici ott ült az alvó kislány mellett, és nem vette le róla a szemét. Karjai zsibbadtan hullottak ölébe, holtfáradt volt az elmúlt órák erőfeszítésétől. Úgy érezte, hogy még mindig cipeli az alélt Erzsikét. Terka néni hiába hívta az ebédhez: nem mozdult őrhelyéről. Megígérte a gazdájának, hogy vigyáz Erzsikére, és tudta, hogy az ígéret szent szó!

*

Másnap reggel Erzsike végre magához tért, és lassan kinyitotta a szemét. Csodálkozva nézett szét.

Odahaza mindig egyedül aludt saját szobácskájában, itt pedig tizenkét egyforma rézágy sorakozott egymás mellett, de az ágya sarkában ott ült Frici, és ragyogó arccal tekintett rá, mintha azt mondaná: ne félj, Erzsike, jó helyen vagyunk! Az ágy másik oldalánál magas, egyszerű ruhába öltözött asszony állott, akinek barna szeme úgy tekintett Erzsikére, mintha biztatónan mondana volna: Én a jószág tündére vagyok, kérj bármit, és teljesítem!

Az ágnál álló jószágos asszony persze nem tündér volt, csak az intézet egyik tanárnője, aki már régen várta Erzsike ébredését. A kislány sokáig nézte a gyöngéd nőt, azután elfordult tőle, s Fricinek mondotta:

- Jó reggelt, Frici bácsi! Hol vagyunk?

Frici helyett a tanárnő felelt. Hangjában annyi melegség volt, hogy Erzsike dacos kedve elszállt mint a pára, és figyelmesen fordult feléje.

- Érezd jól magad itt, Erzsike! - szólt a tanárnő, és közelebb lépett a gyermekhez. - A Boldog Otthon leányintézetben vagy. Itt mindenki szíves és kedves lesz hozzád! Akarsz itt maradni?

Erzsike a tanárnő mögött álló Fricire nézett, aki ragyogó arccal integetett. Erzsike maga is úgy érezte, hogy jobb lesz itt, mint odahaza, ahol a gonosz mostoha csak kínozná. Ezért bizonytalanul bár, mégis igenlően bólintott.

A tanárnő így folytatta:

- Azonnal szóllok, hogy neked is hozzanak intézeti ruhát!

Még egyszer rámosolygott Erzsikére, és kisietett a teremből. Frici utána nézett, azután leült Erzsike ágyára, és vidáman súgta fülébe:

- Látod Erzsike, ez kell nekünk, nem a gonosz mostoha!

Szeme sarkából ravaszul Erzsikére kacsintott, most olyanok voltak, mint két összeesküvő, akik jól végezték dolgukat.

Erzsike is örömmel bújt az odakészített kis papucsba. Már jött is az öreg Terka néni, kezében az új intézeti ruha, mellette egy kislány hozta a hajba való szalagot. Szíves szóval próbálták Erzsikére a ruhát. Frici pedig átadta az Erzsikéről leszedett sáros és agyongyúrt holmikat. Terka néni szakértő szemmel mustráta végig a levetett ruhát, és elismeréssel bólogatott:

- Szép ruhád van, kislányom, csak anyukád elfelejtette kivasalni...

Erzsike szemét elborította a könny.

- Nekem nincs anyukám - pityergett -, csak gonosz mostohám van...

Most megszólalt a szalagot hozó kislány is, és részvevően kérdezte:

- Bántott?

Erzsike makrancosan megrántotta a vállát.

- Még csak az kellett volna!

- Gyűlölt? - folytatta kérdezősködését a kislány.

- Dehogy! - felelt rá gyorsan Erzsike.

A kislányt nem elégítette ki a válasz, és tovább faggatta Erzsikét:

- Hát akkor miben volt gonosz? - kérdezte, de azután hirtelen eszébe jutott valami, és maga folytatta:

- Különbén ne is válaszolj, mert tegnap délután, amíg aludtál, az igazgató néni kihirdette, hogy nem szabad tőled semmit sem kérdezni.

Frici jólesően hallgatta az igazgatónő intézkedését, és amíg eltűnődött a dolgok menetén, észre sem vette, hogy a két kislány között tovább folyt a beszélgetés.

- Téged hogy hívnak?

- Erzsikének.

- De milyen Erzsike?

- Hargitay Erzsike! És téged hogy hívnak?

- Én Somlónagyszombathelyi Blanka vagyok.

- Hogy tudtad megtanulni?

- Mit?

- A nevedet.

- Hát tudod - nevetett a kislány -, hosszú nevemnek az egész intézet nagy hasznát veszi. Mert ha a vigyázó fel akar írni valakit, mindig én jelentkezem elsőnek, és amíg felírja ezt a hosszú nevet, a többi elpárolog.

A folyosóról éles csengőszó hallatszott. A növendékek gyorsan előkerültek a szobákból, és felsorakoztak a napi munkához. A tanári szoba ajtaja kinyílt, és a tanárnők átvették az egyes csoportokat: lekísérték a növendékeket a hatalmas parkba. Erzsike kitartott Blanka mellett, akit rögtön megszeretett. Vele ment a lépcsőházig, ott azonban a kis Blankához csatlakozott a párja, s Erzsike kénytelen-kelletlen egyedül ment utánuk.

Így kezdődött Erzsike új élete...

TANULÁS A SZABADBAN

Furcsa intézet volt ez a Boldog Otthon. Más iskolában a tanulók az utcáról mennek be az épületbe, itt pedig, ha elérkezett a tanulás ideje, a növendékek felkerekedtek, és az egész iskola kivonult a szabadba.

Almásy Margit országos híré Boldog Otthonában ugyanis nem a tantermekben tanultak a gyermekek, hanem kint a parkban, az árnyas fák alatt. Egy-egy bokrokkal körülölelt tisztás volt a „tanterem”. Reggelenként elindultak a csoportok, és kikerestek egy-egy megfelelő szép tisztást. Safranek felaggatta a fára az iskolai ábrákat és térképeket. Terka néni kisasztalt és széket vitt a tanárnőknek, a növendékek pedig a kerti raktárból előhozott apró padokon helyezkedtek el, vagy pedig leheveredtek a magas fűbe. A tanítás ugyanis a szabad ég alatt folyt, és így minden tanév végén pirosposztag, egészséges növendékek hagyták el a Boldog Otthont. Nem csoda, hogy soha nem volt üres hely az intézetben.

Ezen a reggelen is levonultak az osztályok a beláthatatlan parkba, és elhelyezkedtek a fák alatt. Komolyan folyt a tanulás, de most hiába magyarázott a tanár néni a tömondat és a bővített mondat közötti különbségről, mert az egyik fa tetején megjelent egy mókus, és olyan tréfásan tette picit lábát a füléhez, mintha hallgatózna. Az örökmozgó Egyedi Kati vette észre elsőnek. Elég volt könyökével meglöknöni a szomszédját, máris megindult a titkos rádióadás, és Olga néni előadása helyett egy pillanat alatt a kis magántanulót figyelte az egész osztály.

A negyedikesek csoportja a patak partján ütött tanyát. Itt magyar beszéd és olvasási óra volt. Sári néni tanította a szép magyar versekre a gyerekeket. Ő úgy tudta elmondani a költeményeket, hogy az egész osztály elragadtatással figyelte. Most a kis, zengő hangú Ruttkay Évát szólította maga elé a tanárnő, hogy mondja el az előző nap feladott „Hunyadi” című verset.

- Ki áll amott a szirttetőn, Hunyad magas falánál?

Ekkor váratlan fordulat történt. Az egyik bokorból Safranek bújt elő, és barátságosan válaszolt:

- Én állok itt, kezitcsókolom!

Harsogó hahota verte fel a nyugalmas park csendjét. Sári néni is kacagva nézett a meglepett Safranekre, aki ijedten gondolt a sapkájára, mert azt hitte, hogy még mindig azon mulatnak. Sári néni pedig így szólt hozzá:

- Állj elő, vén Márkus! vedd le a süveget...

Safranek ijedten kapta le a sok galibát okozott sapkát, és megbabonázva nézett Sári néniére. Szegény fejével annyi minden történt, most meg a „tanárnő naccsága” Márkusnak szólítja...

- Kérem szépen, Mátyás vagyok én, vagy ahogy a kisasszonykák mondják: Mackó. De Márkusnak nem szólított még a megboldogult feleségem sem, pedig az sok mindennek elnevezett...

Sári néni versben zavarta el Safraneket:

*Repülj, repülj! és délen valahol
A bujdosókkal, ha találkozol:
Mondd meg nekik, hogy pusztulunk, veszünk...*

Safranek megrökönyödve nézett a tanárnőre.

- Elbűjt még valaki a kutyán és a bolond emberen kívül? - kérdezte, és szédülten igyekezett a portásfülsze irányába. - Nem, nem iszom többet egy kortyot sem. Úgy látszik, a bor elvette az eszemet - motyogta kétségbeesetten. - Macska legyenek, ha értem, milyen bujdosókról beszélt a tanárnő...

*

Erzsike, amikor leért a parkba, elhagyottan kullogott a csoport után. Előtte csupa hasonló korú kislány haladt emelt fővel, egyszerre lépkedve. Ő pedig, mint a masírozó katonák után a kószáló utcagyerek, összevissza lépkedett, és nem tudta, milyen irányba kell tartania. A kis csapat megállt, és ugyanakkor a csoportot vezető Elvira nénihez érkezett másik irányból az a tanárnő, aki reggel ott állt az ágyánál.

Erzsike szeretett volna odaszaladni hozzá és üdvözölni, mint egyedüli ismerősét, azonban látta, hogy a többi gyerek sem mozdul addig, amíg erre utasítást nem kap. Tanácstalanul topogott a helyén, amikor a szép tanárnő, otthagya Elvira néni, elindult, és a sorok mellett elhaladva, odaérkezett a magányosan álló Erzsikéhez. Elnézett bodros kis feje felett, azután mintha csak most vette volna észre, megszólította:

- Te vagy az új kislány?

- Én vagyok - rebegette Erzsike.

- Hogy hívnak?

- Hargitay Erzsébet.

- Szép neved van Erzsike. Engem Mária néninek hívnak.

- Tudom, mondták a többiek...

- Remélem, jó barátok leszünk...

Ekkor Elvira néni hangja hangzott fel:

- Leülni!

Erre szétszaladt a társaság, és mindenki igyekezett a legjobb helyre kerülni. Erzsike gyámoltalanul hátra szorult, és tünődve nézett körül az ismeretlen környezetben. A fák színes olajnyomatú képek lógtak. Nagy részüket megértette, például azt a képet, amely a cséplést ábrázolta. Ezt elég gyakran látta az életben is. Volt egy másik kép, ahol száguldó paripák vágattak porfelhőben. Ezt a jelenetet sokáig nézte, azután rátévedt a szemé egy újabb ábrára, amelyen mindenféle kusza vonalak voltak barna és kék foltokkal tarkítva. Mereven nézte ezt a képet, szinte megfélejtkezett az egész iskoláról. Ilyet még nem látott, nem tudta megérteni, mi lehet ez a maszatos nagy kép.

Mária néni, aki az új növendék minden mozdulatát figyelte, megszólalt:

- A kép, amelyet olyan figyelmesen nézel, térkép. Tudod mi a térkép?

Erzsike nem szerette, ha kinevetik, ezért büszkén így felelt:

- Tudom!

- Hát akkor mondd meg!

A kislány elvörösödött. Ami még sohasem történt vele, hazugságon csípték, és ez egyszerre megint dacossá tette. Elfelejtette Mária néni eddigi kedvességét, és megint olyan dacos lett, mint előző nap, amikor elszökött hazulról. Keményen felvetette a fejét.

- Azért sem mondom!

A kislányok kuncogtak, Mária néni azonban rosszallóan tekintett feléjük.

- Jól van - mondta Erzsikéhez fordulva - ha nem akarod, nem mondom meg. De nem is vagy köteles tudni, hiszen csak ma kezded itt a tanulást. A többinek persze könnyű, ők már nemsokára vizsgáznak is.

Erzsike hálásan nézett a tanárnőre, aki osztálytársnői előtt megvédte.

Megkezdődött a tanulás. Elvira néni egymás után adta fel a kérdéseket, amelyekre a növendékek szaporán válaszoltak. Erzsike nem sokat értett az egészből, de nem is tudott nagyon odafigyelni. A lelke még túlon túl telve volt az elmúlt eseményekkel. Amíg a többi növendék felelgetett, addig agyában ismét lejátszódott a születésnap... Milyen szépen is kezdődött az egész! Mennyi édesség volt az asztalon, s mennyit nevettek Pisti csacsi versén. Milyen boldog volt, amikor a sok ajándékot megkapta!

És mégis mi lett a gyönyörű születésnap vége?

Vajon apuka szenved-e most miatta? Biztosan haragszik rá, amiért elszökött, látni se akarja többé, azért mondta Fricinek telefonon, hogy hozza ebbe az intézetbe. Jobb is így, mert úgysem megy többé haza. Soha, soha, amíg a gonosz mostoha ott tartózkodik a házban. Pillanatra felbukkant előtte a Pisti pufók képe, amint a habot magára öntötte... Azután Picit látta, amint a virágkosarat elejtve az iramodó nyúl után rohant... Most megrázkódott az egész teste, mert eszébe jutott a veranda ajtajának tejüvegén előtűnő fekete árnyék! Milyen fenyegető volt, milyen sötét! Apuka nem tudhatja, milyen kegyetlen és milyen gonosz egy ilyen mostoha! Szerencse, hogy Ibolya néni mindent elmondott, és előre figyelmeztette mindenre. Lehetséges-e, ha apuka mégis a mostohát szereti és vele már nem törődik?

Ezernyi kérdés kavargott Erzsike lelkében, s úgyszólván egyetlen szót sem hallott abból, amit az osztály tanult. Mit tudta, hogy mi az az ige és mi az a ragozás, amiről a tanítás folyt! Csak azt tudta, hogy a világon nincsen szerencsétlenebb és elhagyatottabb kislány, mint ő. Már majdnem pityergett, amikor az egyik bokor mögül hirtelen elősétált Mária néni, és pár szót suttogott Elvira nénivel. Erzsike boldogan látta, hogy Mária néni feléje tart, és az osztályhoz fordulva így szól:

- Erzsike sok mindent nem ért abból, amit ti tanultok! Egy ideig külön tanítom, hogy utolérjen benneteket...

Azzal kézenfogta Erzsikét, és a park egyik távoli zugában levő padhoz vezette.

Erzsike örült, hogy megszabadult a többi növendéktől, hiszen mind bizonyára többet tud nála, és kineveti. Mária néni megkérdezte:

- Akarsz inkább játszani?

- Nem! - felelte kurtán Erzsike.

- Jól van kicsinyem, ha nem akarsz, ne játssz! - és megsimogatta a kislány szőke fejét.

Erzsike már megbánta, hogy olyan nevetlenül válaszolt, szeretett volna bocsánatot kérni, de a büszkesége erősebb volt. Lekuporodott a homokba, és száraz faággal mindenféle betűt rajzolt a porba. Mária néni a padra ült, és úgy tett, mintha nem is figyelt volna reá. Erzsike örült volna, ha megszólítja Mária néni, de a tanárnő egészen más irányba nézett. A kislány rendületlenül rajzolta a kusza ábrákat, és szinte belepirult, amikor végre meghallotta Mária néni hangját.

- Nézd csak, milyen ügyes A betűt írtál! Ezt még én sem csinálnám jobban...

Erzsike úgy érezte, hogy a szívét simogatja az elismerés.

- Tudok E betűt is! - mondta büszkén. - Bözsi néni odahaza megtanított minden betűre!

- Szeretném látni!...

A kislány sorra lerajzolt minden nyomtatott betűt. Persze nem voltak valami túlságosan szabályosak, de mit lehet kívánni egy kislánytól, aki tavaly még csak az első osztályt végezte magánúton.

Őszintén szólva, Erzsike szebben is írhatott volna. Eddig odahaza tanult, és nem volt alkalma arra, hogy összehasonlítsa a maga ákombákomjait társnőinek írásaival, egyszerűen azért, mert mindig egyedül ült a szobájában. Nem ő ment el az iskolába, hanem az iskola ment el őhöz. Házitanítónője - az édesapja kérésére - nem erőltette túlságosan a gyereket. Meg aztán nem is volt ott senki, akivel összemérhette volna tudományát.

Mária néni megértően bólogatott minden egyes betű után.

- Jól van kislányom, ha kicsit figyelsz rám, pár hét alatt utoléred az osztályt, és talán te leszel az első tanuló!

Mária néni igazán nem mondott semmi olyat, amitől el kellett volna pityeredni, de a hangjában volt valami, amitől a kislány szeme megtelt könnyel.

Apuka nagyon szépen tudott hozzá beszélni, Gárdonyi doktor bácsinak is kedves volt a hangja, Frici is mindig jó volt hozzá, de ilyen selymes hangja nem volt senkinek a világon.

Talán csak anyukának, akinek a hangját nem hallhatja soha többé...

MEGJÖTT A POSTA

Múltak a hetek, Erzsike már olyan otthonosan élt az intézetben, mintha évek óta bennlakója lett volna ennek a páratlan iskolának. Egyre jobban megjött a hangja, és az utóbbi napokban már az a kitüntetés érte, hogy az MM-nek is tagja lett.

Az MM titokzatos klub volt, amely azt a célt tűzte maga elé, hogy minden akadályt, bajt és bánatot leküzdve megnevegteti a társaságot. MM, a Mókamesterek rövidítése, amely egyesületnek elnöknője persze Kacagó Koca volt, míg tagjai Daci Duci, Torkos Dorka, Zsugori Zsazsa, Lepke Lilla, Cifra Cica, Csitri Csibi, Tibi Ibi, Vidám Veronika, Kanál Lili, Korsó Orsó és Málna Szörpike voltak.

Ide választották be Erzsikét is, akit Pityergő Potykának kereszteltek el. Eleinte sértődötten hallgatta, amikor a többi Potykának nevezi, de olyannyira megbarátkozott ezzel a névvel, hogy amikor a városból ott járt a tanfelügyelő, és megkérdezte mi a neve, véletlenül így felelt:

- Pityergő Potyka vagyok!

Később ugyan már nem szolgált rá a Pityergő névre, mert épp olyan derűs volt, mint a többi növendék, de a gúnynevekkel úgy voltak, hogy amint észrevették valakin, hogy sebezhető pontja van, rögtön rajtaragadt valami tréfás név.

Így lett Kovács Zsuzsiból Dugó Dani, mert örökösen az orvosságos üvegének a dugóját kereste, és így Tibor Katiból Kotkodács Kati, mert minduntalan belekotyogott a más feleletébe.

Később annyira megszokták ezeket a tréfás neveket, hogy az, akinek nem volt ilyen „beceneve”, az szinte sértődötten fordult az MM-társasághoz, és kérte, hogy neki is adjanak valami „rendes” nevet.

Erzsike úgy-ahogy beilleszkedett ebbe a környezetbe, csak esténként hánykolódott hosszú ideig ágyában, amíg végre el tudott aludni.

Szomorú és nehéz percek voltak azok is, amikor a déli órákban megérkezett a posta. A többi növendék zajos ugrádozással fogta körül a leveleket kiosztó Safraneket, de Erzsike oda sem ment, mert úgyis tudta, hogy neki nem ír senki. A gonosz mostoha ne is írjon, apuka pedig a szökésért talán örökre megharagudott rá.

A delet jelző csengetés után most is mindenki az épület előtti térség felé rohant, mert a postahivatalból megjött Safranek, és a nyakában lógó táská szinte kidagadt a sok-sok levéltől. Egymás után kiabálta a lányok nevét, akik hangos „jelen” kiáltással furakodtak a portáshoz, hogy átvegyék az annyira áhított leveleket. Erzsike ide-oda mászkált, egyik csoporttól a másikig, és hallgatta társnői boldog örvendezését.

- Képzeld - újságolta Kovács Kató -, anyukám azt írja, hogy jövő vasárnap erre utazik, és beugrik hozzám!...

Erzsike arca elborult. Tovább sétált, de a balsorsa a kis Vadász Ibihez vezette.

A kis Ibi arca sugárzott a boldogságtól:

- Nézd Erzsike, anyukám küldi a fényképét! Azt írja, hogy én is fényképeztessem le magam, mert már látni akar!...

Erzsike innen is gyorsan továbbsietett.

Mindenkinek írnak, mindenkinek van anyukája, csak neki nem ír senki, csak ő nem mehet haza, mert ott van az a gonosz mostoha. De az apukája idejöhetne legalább egy napra! Vagy egy órára, vagy csak egy picike kis percre, hogy megcsókolja! Vagy csak intsen be a kerítés rácsán keresztül!

Nem, az nem lehet, hogy apukája végleg elfeledkezett róla, talán csak ez a gonosz Safranek nem adja ki a levelét. Oda kellene menni Mackó bácsihoz és megkérdezni... vagy talán Mária néni szólna Safraneknek?... Éppen ott áll Safranek mellett, és átveszi a most érkezett postáját.

Erzsike tétován Safranek felé lépegetett. A dörmögő portás már az utolsó leveleknél tartott, és észre sem vette, hogy előtte áll a kis Hargitay Erzsike, és könyörgő szemmel néz feléje.

Safranek befejezte a posta kiosztását, és akkor pillantott csak a reá figyelő, könnyes szemű Erzsikére.

- Mi tetszik, kislány?

- Safranek bácsi kérem, én nem kaptam levelet?

Safranek arcán felcsillant a remény, hogy most visszafizetheti a sok tréfát, amit ezek a kislányok elkövetnek vele. Nyájasan válaszolt:

- Dehogynem, kedves kisasszonykám, itt a levél, csak elfelejtettem odaadni! - szólt alamuszi képpel, és azzal a táskájába nyúlt és kivett egy borítékot, amely nem volt leragasztva, és belőle fehér papírlap kandikált ki.

Erzsike szíve megdobbant. Lám, mégis csak jó, hogy megkérdezte ezt a kiállhatatlan Safraneket. Biztosan ott maradt volna a táskájában, ha nem kéri. Kipirult arccal nyúlt a boríték után, és izgalomban észre sem vette, hogy a potrohos portás gúnyosan mosolyog.

Erzsike az egyik bokor felé sietett, hogy nyugodtan olvashasson. Néhány lépés után Mária nénibe ütközött.

- Levelet kaptál? - kérdezte Mária néni, aki mindent észrevett.

Látta a kislány könnyes arcát, és látta Safranek kaján képét.

- Add ide, majd én felolvasom neked!

A kislány engedelmesen átnyújtotta a levelet. Mária néni kinyitotta a borítékot, és kivette a kikandikáló fehér lapot. Először gyorsan átfutotta. A levélben nyomtatott betűkkel ez állt:

TISZTELT URAM!

A férfiak díszje a szép bajusz! Önnek is gyönyörű bajusza lesz, ha azonnal rendel egy csomag Csongrádi bajuszpedrő és hajnövesztő csodakefét. Azonnal írjon nekünk és egy hónap múlva dús bajusza és szakálla lesz!

Mária néni elborult arccal olvasta a reklámlapot, amely bizonyára régóta ott hevert már Safranek táskájában. Erzsike roppant izgalommal kérdezte:

- Ki írt?

- Apukád! - s a tanárnő elvörösödött.

- És mit ír? - lelkendezett a kislány.

- Majd felolvasom, kicsikém... - s azzal folyékonyan, mintha csak a papírlapról olvasta volna, sottogta a következőket:

Édes Erzsikém! Amióta elmentél, szomorú az egész ház. Szerettem volna már előbb írni Neked, de attól félttem, hogy még mindig haragszol, mert új anyukát hoztam a házhoz. Szeretném, ha Te is írnál, mert mindennap elnézem a fényképedet, és benézek kis fehér szobádba, hogy minden rendben legyen, ha majd ismét hazajössz. Szeretettel ölel és csókol

Apukád.

Erzsike kipirult arccal hallgatta édesapja meleg szavait. Dobogó szívvel dehogyan is sejtette, hogy Mária néni csak kitalálta az egészet, és úgy mondotta el, mintha Erzsike édesapja írta volna...

- Örölsz, Erzsikém? - kérdezte a tanárnő.
- Nagyon - felelte Erzsike - végre tudom, hogy apuka megbocsátott!
- Akarsz válaszolni? - Mária néni sebtében a zsebébe rejtette a „levelet”.
- Igen, csak nem tudom, mit válaszoljak? - tűnődött Erzsike, de a tanárnő kitért a válasz elől.
- No még meggondoljuk és megbeszéljük. Jó lesz, Erzsikém?
- Jó! - egyezett bele Erzsike, és karját az égnek lendítve lángoló arccal rohant elújságotni az örömhírt társainak.

MŰKÖDIK AZ MM

Csendesen teltek az első napok. Hiába igyekezett Mária néni mindent elkövetni, hogy Erzsike otthonosan érezze magát. A kislányt zárt falak között nevelték, örökösen felnőttek társaságában volt, és kis agyát megzavarták a körülötte lejátszódó változatos események. Voltak percek, amikor vidáman mulatott többi társnőivel, labdázott, karikát kergetett, de amikor azt látta, hogy mindenkinek van barátnője, csak ő jár többnyire társtalanul, ismét bűnnek érezte magát.

Már-már úgy látszott, megint visszaesik a régi búskomor állapotba, ám ekkor működésbe lépett az MM. Megkérték az igazgatónőt, hogy a következő vasárnap megrendezhessék a Felfordult Iskolát, amelyet minden évben egyszer engedélyezni szoktak a Boldog Otthonban.

Almásy Margit, az igazgatónő tudta jól, hogy csak derűs gyermekesregerrel érhet el jó eredményt, mert a vidám tanuló gyorsabban és jobban tanul. Vasárnapra tehát a kis mókamesterek ígéretükhöz híven felfordították az egész iskolát. Egymás között kiosztották a szerepeket, ki lesz az igazgató néni, kikből áll majd a tanári kar, és kire jut az a bohókás feladat, hogy Safranek helyett a kapuba álljon, ki legyen a házórző eb, „akit” leküldenek a kertbe ugatni. Erzsike sohasem vett még részt ilyen huncutságban. Éppen ezért ugyancsak meghökkent, amikor behívták a tanári szobába, és ott a tanárnők helyett egy új, liliputi tanári kart talált.

Tapolcsányi Erika lisztel hintette be a haját, és így olyan ősz volt, mint az igazgatónő. Korommal szemüveget rajzolt a szeme köré. A többi jelenlevő is igyekezett utánozni a tantestület tagjait.

Erzsike első pillanatban a meglepetéstől szólni sem tudott. Hirtelen azt hitte, hogy talán a mosásban zsugorodott össze így az igen tisztelt tanári kar! Aztán felismerte a mókamesterek társaságát, és harsány nevetésben tört ki. A „tantestület” azután levonult az egyik terembe, ahol már összegyűltek a növendékek. A kislányok mind álltak.

Amikor a „tanárnők” beléptek a terembe - mint az a tótágast álló iskolához illik -, a gyerekek leültek. Ekkor kezdetét vette a tanítás. Ám ezúttal nem a tanárnők kérdezték a növendékeket, hanem a gyerekek feleltették a tanári kart. A dobogóra felállt a nyurga Csillag Kati, és komoly képpel hívta fel felelni az egyik tanárnőt. Kopogott a ceruzájával és rászólt:

- Hogy hívnak?

- Daci Duci - volt a válasz.

- Édesapád micsoda?

- Beteg.

- Azt kérdem, mit csinál?

- Köhög.

- De mivel foglalkozik?

- Borogatja magát.

- De mit csinál akkor, ha nem köhög és nem borogatja magát?

- Akkor egészséges.

- Ó, te haszontalan! Hát nem tudsz értelmes választ adni? Most számtanból felelsz! Mondj egy számot!

- Huszonöt.

- Mondd ezt fordítva!

Erre Daci Duci megfordult és így mondotta:

- Huszonöt.

Csillag Kati „tanárnő” színlelt haraggal kopogott az asztalon.

- Másik példát adok fel. Mondd meg nekem, hol fekszik Párizs.

- Az ágyban.

- Mondj nekem egy állóvizet.

- A Balaton.

- Na végre, jól van. Most mondj egyet, amelyik folyik.

- A vízvezeték.

A gyermekek egészséges kacagása kísért minden mondatot. Erzsike úgy nevetett, hogy szinte a könnyei potyogtak. Most egy másik tanulót szólított maga elé a „szigorú tanárnő”.

- Téged hogy hívnak?

- Tigris Terézia.

- Akkor jobb, ha nem ingerellek - mondta megborzongva a tanárnő. - Tudnál-e mondani egy tömondatot?

- Tudok! A kutya ugat.

- Remek. Most egy másikat.

- A kutya ugat.

- Azt már mondtad. Mondj egy másikat!

- De ez egy másik kutya.

- Mondj egy csúszómászó állatot!

- A selyemhernyó.

- Most mondj egy olyat, amelyik húz!

- A fogorvos.

- Mondj egy ikes igét!

- Milyet?

- Olyat, amelyik „ik”-kel végződik.

- Trafik.

Ezek a százszor hallott tréfák Erzsike számára újdonságok voltak, és minden mondat után felcsendült csilingelő kacagása. A mókamestereknek nem volt más céljuk, mint, hogy nemrég érkezett társnőjüket felvidítsák, és az előadás közben látták, hogy igyekezetük pompásan sikerült.

Most az egyik legügyesebb előadó, Váradi Kató lépett a dobogóra. Orrára igazi pápaszemet rakott. Mögötte meg a szőke hajú, apró Feleki Marika lépdelt, vállán hatalmas ceruzát cipelt, kezében notesz. Kató utánozta Lakner Bácsit, a gyerekek mulattatóját. Marika meg Nollit, Lakner Bácsi színpadról jól ismert kisinasát. A beszélgetést „Lakner Bácsi” kezdte azzal, hogy szigorúan rászólt kisinasára:

- Hát te miért jöttél ilyen későn? Talán nem ismered az órát?

- Én ismerem az órát, csak az óra nem ismer engem.

Lakner Bácsi rámutatott a falon levő órára, és bemutatta őket egymásnak.

- A kisinas - és Fali Óra.

- Most már látom az órát, csak az orrát nem látom.

- Az órának nincs orra.

- De ujja, ugye van?

- Dehogyan van. Miért lenne ujja?

- Hát akkor mivel mutat?

- A mutatójával.

- Lába van az órának?

- Miért lenne lába?

- Hát akkor hogyan jár?

- A kerekeken - felelte mérgesen Lakner Bácsi.

A kisinas tovább folytatta:

- Mikor ül le ez az óra?

- Miért ülne le?

- Mert azt hallottam, hogy egész nap állt.

- Majd mindjárt téged állítalak ki - a sarokba!

A kisinas úgy tett, mintha ijedten elszaladt volna, azután visszasomfordált és tovább kérdezősködött:

- Spárga van ezen az órán?

- Hát az meg minek?

- Hát akkor hogyan húzzák fel?

- Nem spárgával! Azért van benne rugó!

- Jaj, ha ez az óra rúg, akkor elszaladok - felelte a kisinas, és úgy tett, mintha reszketne a félelemtől.

Az egész osztály hahotázott a párjeleneten, és ami a fő, Erzsike is önfeledten leste a kisinas minden szavát.

- Mondd, ez az óra is olyan verekedős?

- Melyik óra verekedős?

- Amelyik üt!

- Ha ilyeneket mondasz, mindjárt én is ütök.
  - Jaj, egészen fehér lettem, mint a fal.
  - Miért? Talán beteg vagy? Mutasd a nyelvedet!
  - A cipőnyelvemet?
  - Nem, hanem azt, amelyik a szádban van!
  - A számban nincs cipőnyelvem.
  - Lázad nincs?
  - Házam sajnos nincs!
  - Lázad, ami felmegy!
  - Ja, liftem? Az sincs!
  - Azt kérdem, nincs-e meleged?
  - De igen!
  - Na látod! Itt a hiba. Azt mondd meg, mikor van meleged?
  - Nyáron.
  - Akkor mindenkinek melege van!
- A kisinas olyan elkámpicsorodott képet vágott, hogy Lakner Bácsi részvevően kérdezte:
- Nem vagy rosszul?
  - Dehogyan vagyok hosszú, olyan rövid vagyok, mint a vakáció...
  - A fejed nem szokott fájni?
  - De igen!
  - Na lám, most már tudom, mi a bajod! Csak azt mondd meg, hogy mikor szokott fájni a fejed?
  - Ha beütöm.
  - Ó, te tapsifüles! Mondjad csak, mérték a lázad?
  - Nem.
  - Miért nem?
  - Mert nem volt otthon a centiméter.
  - Hát nálatok centiméterrel mérik a lázat?
  - Hátha a kilós sem volt odahaza, akkor mivel mérjük?
  - Elképesztő, milyen kurta eszed van. Arra felelj - folytatta Lakner Bácsi az orvosi vizsgálatot - hogy a mandulád rendben van-e?
  - Nincs is mandulám.
  - Kivették?
  - Dehogyan, betették!
  - Hová?
  - A tésztába.

- Miféle tésztába?

- Hát nálunk születésnapomkor mandulástorta volt.

- Ó, te oktondi, maradj csendben - s ezzel lehajolt a kisas hátaához, mint a doktor bácsik, és először kopogtatott, aztán hallgatózni akart. De amikor begörcbített ujjával megkopogtatta a kisas hátát, az váratlanul így szólt:

- Szabad!

- Ne mondd, hogy szabad!

Lakner bácsi újra megkopogtatta a hátát, mire a kis huncut így szólt:

- Tilos!

- Mi tilos?

- Hátha nem szabad, akkor tilos.

- Hallgass már, amíg én hallgatózom!

- Az nem illik.

- Mi nem illik?

- Hallgatózni.

- Az igaz, hogy nem illik, de az orvosoknak szabad.

- Akkor a kis Egri Ella doktor néni lehet, mert az mindig hallgatózik.

- Vigyázz, mert ha Ella megharagszik, könnyen jár a keze!

- Csakhogy én nem félek, mert én erősebb vagyok.

- Ó, te kis tökmag! Te vagy erősebb?

- Bizony. Én el tudok tépni egy lexikont.

- Hogyan?

- Laponként!

Azzal kifutott a dobogóról a kisas, a másik meg utána, mintha kergetné, és ezzel véget ért a mókadélután, amely a megszokott hétköznapiak között oly üdítően hatott.

Mintha kicserélte volna Erzsikét ez a vasárnap. Felvidult az elhangzott tréfákon.

S most már maga is nemegyszer azon törte a fejét, milyen csínyeket eszelhetne ki ő is társai szórakoztatására. Belekóstolt egy szebb, közös gondokkal és örömmel teli életbe. Lassanként rájött arra, hogy senkinek sem szabad végképp elcsüggednie, különösen akkor nem, ha az a búskomor egyén - mindössze hétéves.

Ezen a napon Mária néni nem járt még a közelében sem.

Amikor Erzsike reggel érdeklődött utána, azt mondták, hogy nem látták az intézetben. Lehet, hogy Budapestre utazott... talán csak nem örökre?

Mária néni azonban nem utazott el, hanem bezárkózott a szobájába, és mindenről megfeledkezve, levelet írt. Finom, hosszú, szálkás betűkkel világoskék levélpapírra, hogy beszámoljon valakinek, valakiről...

ÉRTELEK, ANDRÁS...

Mindenki azt hitte, hogy Hargitay András a képviselőház ülései miatt utazott fel Budapestre. De azt is el lehetett képzelni, hogy valamelyik választójának ügyes-bajos dolgában járt el, hiszen ilyen okok is elszólították gyakran.

Doroszlai Kázmér, egyik szomszédja, valami földrendezési ügyben akart felvilágosítást kérni tőle, és néhány nappal később utána utazott a fővárosba. Legnagyobb meglepetésére azonban hiába kereste a képviselőt az országházban, a teremőrök azt felelték, hogy napok óta nem jelent meg az üléseken.

Doroszlai nem szokott belenyugodni abba, hogy ne sikerüljenek a tervei. Hargitaynak iskolatársa volt a gimnáziumban, és ez a régi barátság feljogosította, hogy ne csak a hivatalos formák között, hanem a magánéletben is felkereshesse a kerület képviselőjét.

Sikerült is megtudnia, hová tűnt Hargitay András, és egy napsütéses délelőttön fel is kereste. Az nem fogadta éppen kitörő örömmel barátját, aki megzavarta délelőtti álmódosását, de Kázmér nem volt hajlandó észrevenni a hűvös fogadtatást.

- Szervusz, kedves András! - üdvözölte a képviselőt harsányan. - Napok óta hiába hívlak telefonon, mindig azt a választ kapom, hogy elmentél hazulról, és nem tudják, hova! Hát merre jársz te tulajdonképpen? Mi és ki elől bujkálsz?

- Önmagam elől - mondta őszintén. - Megvallom, nem akarok senkivel találkozni!

Ez elég nyers elutasítás volt, amire azonban Doroszlai csak annyit válaszolt:

- Értelek, András!

- Dehogyan értesz!... Nem hiszem, hogy valaki is megértene. Olyan titkom van, amit nem mondhatok el senkinek!

- Nekem sem?

- Értsd meg, Kázmér: senkinek!

- Értelek, András. Bizalmas hivatali kérdésekről van szó...

- Engem most a saját kérdéseim mindennél jobban érdekelnek...

- Értelek, András! Új házas vagy és boldog!

- Boldog? Én vagyok az ország legboldogtalanabb embere.

- Értelek, András - dadogta Kázmér - illetve nem értelek...

Hargitay végignézett régi barátján. Láta rajta a jóindulatú érdeklődést, a részvétet, de egyben azt is, hogy fogalma sincs, miről van szó. Andrásnak pedig annyi mondanivalója lett volna!

Napok óta egyedül jár-kelel a városban, kerüli az embereket, ha lehet, nem vesz részt a képviselőház ülésein sem, mert hiszen nincs más gondolata, mint Mária és Erzsike, a felesége és a leánya, akiket egyszerre veszített el akkor, amikor mind a kettőt meg akarta nyerni. Tele volt a szíve, és valakinek el kellett már mondania, mert hiszen fojtogatták az érzések, a ki nem mondott szavak. Néha már azt érezte, hogy felmegy a János-hegyre, és ott kiabálja az erdő sűrűjébe a fájalmát... Kázmér sem jelentett most neki sokkal többet, mint a néma erdő fája, és már nem is bánta, hogy könnyíthet a szívéen.

- Szerettem egy gyönyörű leányt - mondta. - Aztán valami félreértés miatt szétváltak útjaink. Hazautaztam... Otthon a szüleim rábeszéltek a házasságra - másvalakivel. Megnősültem, hét évig együtt éltünk, mígnem szegény feleségem meghalt...

Kázmér részvevő arccal hallgatta. András cigarettára gyújtott, mélyet lélegzett, aztán elgondolkozva folytatta:

- Néhány hét előtt fel akartam újítani azzal a leánnyal a barátságot... Berényi Máriának hívják...

- Értelek, András! Csakhogy ő közben férjhez ment!

- Nem ment! Türelmesen várt rám, de mind a ketten konok emberek vagyunk, egyikünk sem jelentkezett a másíknál. Most végre újra megtaláltam, és feleségül vettem.

- Értelek, András, de ha minden rendben van, mi a bánatod?

- Semmi sincs rendben, mert másnap otthagytott engem...

- Értelek. Hát miért nem keresed meg?

- Minek keressem... hiszen tudom, hogy hol van!

Kázmérnak homlokára szaladt a szemöldöke. Ez már kicsit sok volt. A barátja és az új asszony szerették egymást, de az asszony mégis otthagya... Megszökött tőle, ő meg keresi, pedig tudja, hol van...

- Értelek, András... értelek... tökéletesen értelek... - hebegte, aztán gyorsan elbúcsúzott Hargitaytól, és elsietett.

*

Kázmér szinte szédült, amikor elindult. Kedvenc szavajárása volt, hogy „értelek”, és valóban mindent megértett már az első mondat után. Amit azonban barátja az imént elmondott neki, abból egy kukkot sem értett, mert valahányszor úgy érezte, hogy kapisgálja már a zavaros történetet, nyomban kiderült, hogy egy betűt sem ért az egészből - és csak gépiesen dadogta: értelek kérlek, értelek.

A sarkon a közlekedési rendőr rászólt:

- Tessék a járdán közlekedni!

- Értelek, értelek - mormogta Kázmér, és tovább ballagott az úttesten.

Hargitay András ismét magára maradt, s mint mostanság oly sokszor, kísétált a Margitszigetre, hogy fejét kiszellőztesse. Lassú léptekkel ballagott a tölgyek alatt, és végül eljutott mindennapi úticéljához, a gyermekjátszóterre. Ott leült egy padra, és nézte a gyerekeket, akiket kiszínezett a nyári napsugár. Az egyiknek a szeme, a másíknak a haja, a harmadíknak a hangja emlékeztette kislányára.

Aztán ismét felállt, fáradtan, szinte meggörnyedve a bánat súlya alatt kiment a Duna-partra, és ott ült le. A hosszú, suttogó jegenyék alól nézte a Budáról integető kék hegyeket. Mintha az elmúlt napok alatt száz évvel öregedett volna. Vett egy botot, és betűket rajzolt a homokba.

Észre sem vette, hogy a szórakozottan egymás mellé rótt betűkből hogyan alakult ki kislányának neve:

ERZSIKE

MÁRIA NÉNI TITKA

Mária néni egyedüli szórakozása a levélírás volt. Ha véget ért napi munkája, vagy vasárnap, amikor csend borult az intézetre, visszavonult szobájába és levelet írt. Ennél nagyobb öröme csak az volt, amikor ő kapott levelet...

Mégis most, amikor az újabb levél megérkezett, arca lángvörös lett. Körülnézett, hogy nem látja-e valaki, és hirtelen felsietett szobájába. Ha valaki, megszegve az illetet, bekandikált volna a kulcslyukon, meglepetten láthatta volna, hogy a mindig mosolygó, derűs arcú tanárnő az asztalra borul és zokog...

Erzsike hiába leste egész délután Mária nénit. Kedvetlenül játszott társnőivel, de éppen ilyen kedvetlenül ült szobájában a fiatal tanárnő is, aki úgy érezte, hogy a most érkezett levél minden tervét és számítását összerombolta.

Este, mikor nyugovóra tért a ház, végre határozott és elindult az igazgatónőhöz, akiben nemcsak a gyermekek, hanem a tanárnők is tanácsadójukat tisztelték. Az igazgatónő késő este is dolgozott a szobájában, mert reáharult a növendékek irányításán kívül az intézet minden gazdasági elszámolása, a szülőkkel való levelezés s a konyha ellenőrzése.

Máskor hűvös arcán halvány mosoly derengett, amikor meglátta Mária nénit, mert ezt a tanárnőt az első pillanattól kezdve a szívébe zárta.

A tanárnő közelebb lépett hozzá, és bocsánatot kért, hogy ilyen késő esti órában zavarja... Hangja elárulta, hogy valami váratlan esemény kavarkhatta fel lelkét. Amikor helyet foglalt a lámpafény alatt, az igazgatónő észrevette, hogy szemei vörösek a sírástól.

- Mi történt magával, kedvesem? - kérdezte aggodalmas arccal fürkészve Máriát.

Mária a részvevő hangra még jobban elzékenyült, szép szeme könnyekkel telt meg. Szomorú hangon suttozta:

- Bocsásson meg, hogy folyton a magam ügyével háborgatom. De ma olyan levél érkezett, mely teljesen megzavart. Nem tudom, mitévő legyek.

- Mondja csak el nyugodtan, mi az, hátha segíthetek...

Mária körülnézett. Figyelt, vajon nem közeledik-e valaki, aki kilesné beszélgetésüket, de mély-séges csend ölelte körül a szobát.

A fiatal tanárnő ekkor beszélni kezdett. Ó, ha Erzsike hallhatta volna, ámulatlan csapta volna össze kis kezét...

- Úgy érzem - mondotta halkán Mária -, hogy mindig utamban áll a végzet. Évekig vártam Hargitay Andrásra, amíg végre a felesége lehettem. Az esküvő után kénytelen voltam elhagyni otthonát, pedig tudtam, hogy a hátam mögött a legrosszabbat gondolják rólam az emberek.

- Téved, kedvesem, aki ismeri, az nem mondhat semmi rosszat. Idegen emberek véleményével pedig ne törődjék...

- Én is így gondolkoztam. Szerettem és szeretem Hargitay Andrást, és azt akartam, hogy boldog otthona legyen. Erzsikének anyja lettem volna édesanyja helyett, és szívem minden szeretetét hoztam a Hargitay-házba. Am - máig sem értem, miért a kisleány halálra rémült tőlem, és megszökött hazulról.

- De maga - vette át a szót az igazgatónő - utána jött ide az intézetbe, hogy magához édesgesse és megszerettesse magát a kislánnyal. Nemes cselekedete megható, és remélhetőleg siker koronázza fáradozását.

Az igazgatónő szavai megnyugtatták Máriát.

- A kis Erzsikéért szívesen eltértem mindent. Az emberek gúnyos megjegyzéseit, itt az intézetben a kis növendékek csodálkozásait, hogy az év közepén mit keres itt az „új tanárnő”... Egnapos házasság után felcseréltem otthonomat az intézeti szobával, és lakatot tettem a számra, nehogy bárki is megtudja, hogy az új tanárnő nem más, mint Hargitay Andrásné, a kis Erzsike mostohája.

- Maga megérdemli, hogy boldog legyen! - felelte meghatottan az igazgatónő.

Mária hálásan nézett az igazgatónőre, és a zsebéből kivett egy fehér borítékot.

- Ezt a levelet írta a férjem... - mondta, és átnyújtotta az igazgatónőnek, aki hangosan olvasni kezdte:

Drága feleségem!

Ne haragudj keserű soraimért, de nem találok sehol a helyem. Otthon mindenki nevet a hátam mögött, itt Pesten pedig mindenki gúnyosan vigasztal: nem baj András, majd találsz valakit, aki bátrabb lesz, és nem fut el egy gyerek elől. Ilyesmit mondanak Rólad, és szörnyű, hogy nem vághatom a szemükbe: mennyivel különb vagy, mint ők! Nem hiszem, hogy sokáig bírom ezt a kínlódást Nélküled. Egyébként nagynénéddel is beszéltem a helyzetről. Sírt szegény, de nagyon büszke rád.

Drága Máriám, nem lenne jobb, ha hazamennénk mindketten? Legalább egy hónapra, vagy két hétre. Meg akarom mutatni a rosszindulatú embereknek, hogy jól választottam, mikor Téged vettelek feleségül. Gondold meg, szívem, és gyere haza minél előbb.

Csókol

András

Az igazgatónő letette a levelet, s halkán kérdezte:

- És most mit óhajt tenni, Mária?

Hargitay Andrásné arcáról eltűnt a szomorúság, szemében határozottság fénylett, és biztos hangon válaszolt:

- Itt maradok! - felelte. - Az élet megtanított arra, hogy pillanatnyi örömért ne áldozzam fel egész életem boldogságát. És itt nemcsak az én boldogságomról van szó! Ha engednék férjem hívásának, és most itthagynám Erzsikét, mindhárunk élete tönkremenne. Elhatároztam, hogy boldoggá teszem ezt a kislányt, és ezt véghez is viszem, hiszen úgy szeretem, mintha a féltő, szerető... az igazi édesanyja lennék. Talán ő is megszeret...

- Tudtam, hogy ez lesz az elhatározása - mondta szeretettel az igazgatónő, és átölelte Máriát. - Törölje le könnyeit, szorítsa össze fogát... és harcoljon tovább! Higgye el: érdemes!...

ÖTLEVELŰ LÓHERE

Szinte repültek a napok a Boldog Otthonban. Napközben tanulás az árnyas fák alatt, esős időben a világos tantermekben, délután pedig fürdőruhában lehetett lubickolni a kis pataokban. Erzsike eddig is pompás környezetben élt, nem hiányzott a Hargitay-kúrián sem az áldott napsugár, volt ott is fű, fa, virág elegendő, azonban itt megtalálta azt is, amit odahaza elvesztett: a lelki nyugalmát.

Otthon hiába igyekezett Frici bácsi felvidítani, hiába mulattatta hasbeszélő- légtornász- és egyéb artístamutatóványaival, ha egyszer-egyszer mosolyt varázsolt is az arcára, a kislány többnyire mégis szomorúan járt-kelt, mert nem volt játszótársa, akivel együtt ugrándozhatott volna a kertben.

Itt, a Boldog Otthonban hamarosan kiderült, hogy Erzsike nemcsak sóhajtozni és könnyezni tud, hanem olyan felszabadult nevetéssel ad kifejezést örömeinek, hogy még az is vele mulat, aki csak hallgatja. Estéknént az egyik sarokban összebújt az MM vezérkara, és azon törte a fejét, hogy vasárnap délután milyen tréfával szórakoztassák majd az intézet növendékeit.

A vidám hangulatot mostanság Safrának igyekezett elrontani. Az utóbbi időben ugyanis azt vette észre, hogy kegyvesztett lett az igazgatónőnél, és úgy akarta magát visszahízelegni, hogy folytonosan mindent és mindenkit beárult.

Frici, aki a kastély mögötti kertészlakásban kapott helyet, félszemmel folyton Erzsikét leste. De lassanként belátta, hogy nincs is szükség szorgalmas őrködésére, mert a kislány pompásan beleilleszkedett az új környezetbe, naphosszat vidám arccal jár-ke, különösen akkor, ha Mária néni közelében lehet. Minden alkalmat megragadott, hogy kérdezzen valamit tőle, jelentsen neki ezt-azt, és mérhetetlenül boldog volt, amikor véletlen folytán megtudta, hogy Mária néninek születésnapja lesz. Amikor ez kiderült, Fricihez rohant, és összesúgott vele: mivel is lehetne Mária nénit születésnapjára megörvendeztetni? Frici természetesen virágot ajánlott, Erzsike pedig versre gondolt. Frici a születésnapjára költeményt hamar kifundálta, és már csak a csokor hiányzott. Ezen is könnyű volt segíteni, hiszen a park bokrain annyi virág nyílt, hogy szinte lehúzta az ágakat. Estefelé tehát Erzsike és Frici az épület mögé lopakodtak, és gyorsan lenyestek néhány szál virágot, aztán visszasiettek a hálóterembe, hogy korán reggel átnyújthassák Mária néninek a születésnapjára ajándékot.

Az intézetben szigorúan tilos volt virágot szedni, mert elképzelhető, hogy mi lett volna, ha a gyerekek nekiesnek a parknak. Erzsike tehát hibát követett el, hogy nem kért engedélyt az igazgatónőtől.

Safrának rögtön észrevette, hogy Erzsike hatalmas virágcsokorral surran be a kapun. Ravaszul arra gondolt, hogy talán megint behízelegheti magát azzal, ha beárulja a viráglopást. Az igazgatónőhöz sietett, és a kertben nyomban elmondta neki a „borzalmas” esetet. Frici az egyik fa mögül véletlenül kihallgatta Safránkat, és elhatározta, hogy leszoktatja barátunkat az árulkodásról.

Vacsora után lesétált a portásfülkébe Safránakhoz, és mintha a legjobb barátok lennének, elkezdett vele társalogni.

- Mit csinál, Safrának?

- Rádiót hallgatok, kedves... ejnye, nem is tudom az igazi nevét, csak annyit tudok magáról, hogy Frici. De milyen Frici?

- Fuszulyka Frigyes vagyok.
  - Fuszulyka? Szép név, csak a folytatása nem jó.
  - Miért?
  - Mert én a fuszulykát nem Fricivel, hanem kolbásszal szeretem.
  - Hát a maga kedvéért azért nem változtatom meg a nevemet Fuszulyka Kolbászra.
  - Mit csinál, szomszéd?
  - Nézem a rádióját. Hány lámpás?
  - Nem kell ehhez lámpa, sötétben is lehet hallgatni.
- Frici meghökkenve nézett a tudatlan Safranekre.
- Rádióamatőr maga? - kérdezte Frici.
  - Nem, portás vagyok!
  - Azt kérdeztem, talán maga állította össze?
  - Csak a műsort, azt mindig magam válogatom össze.
  - Antenna van hozzá?
  - A tenta?... Nincs, csak ceruzával írom fel a műsort.
  - Amúgy jó ez a gép?
  - Jó. Én is hallgatom, ő is hallgat.
  - Mégis, mit hall rajta a legtöbbet?
  - Légköri zavarokat - felelte Safranek, és előszedett a kis polcról két poharat, meg egy üveg vörös bort, hogy megkínálja Fricit.
- Frici megkóstolta az italt, és aztán titokzatosan odahajolt Safranekhez:
- Tudja komám, azért hall maga ezen a gépen keveset, mert nem ért a rádióhoz. Járt maga iskolába?
  - Csak faiskolába!
  - Na látja! Azért nem ért semmihez. Figyeljen csak ide, ha én kezelésbe veszem ezt a készüléket, mindjárt milyen másképpen szól az egész.
- Azzal hozzálátott a rádió „kezeléséhez”. Ide-oda forgatta a gépen levő csavarokat, s valóban igaza volt Safraneknek, a készüléken alig lehetett mást hallani, mint élesen sivítő hangokat. Nagy nehezen aztán kiszűrődött egy kis cigányzene, amelyet Frici ügyesen lehalkította, és elővette a jól bevált hasbeszélő tudományát. Anélkül, hogy ajkát mozdította volna, mély hangon, mintha a rádióból érkezne a közvetítés, megszólalt:
- Híreket mondunk. Közvetítjük az igazságügy-minisztérium legújabb rendeletét. Ma reggeltől kezdve rögtönítélő bíróság elé kerül minden személy, aki árulkodik!
- Safranek torkán megakadt a bor. Krárogott, elsápadt, és ijedten kérdezte Fricitől:
- Mit mondott?
  - Ne zavarjon! - felelte rendes hangján Frici, majd újra az előbbi hasbeszélő hangon folytatta:

- Akit mától kezdve árulkodáson érek, az rögtönítelő bíróság elé kerül, és halálbüntetésben részesül...

Safranek úgy összecsuklott, mint a léggömb, amelyből kiszaladt a levegő. Dadogva kérdezte az artistától:

- Hogy mondta? Már mától kezdve érvényes ez a törvény?

- Bizony így van! - felelte határozott hangon Frici. - Aki ma reggeltől kezdve árulkodik, annak vége. De miért olyan izgatott, magára ez nem vonatkozik, mert maga - úgy tudom - sohasem szokott árulkodni.

- Éppen ez az - sopánkodott Safranek - hogy ma este, véletlenül, de nem készakarva... mondtam valamit Hargitay Erzsikéről az igazgató előtt.

- Hát akkor, Isten vele, Safranek!

- Hová megy?

- Nem megyek, csak búcsúzkodom, mert magának holnapra már vége!

- Jaj Istenkém, ne hagyjon el, kedves szomszéd... - hebegett Safranek, és újra tölteni akart Fricinek hamarjában, de úgy remegett a keze, hogy a bort a pohár mellé öntötte...

- Segítsen rajtam - könyörgött tovább - adjon valami tanácsot, hiszen maga olyan okos embernek látszik!

- Hát ide hallgasson - suttogta Frici, és a nagyobb nyomaték kedvéért gondosan behúzta az ajtót. - Egy módon talán lehetne a dolgot meg nem történtté tenni!

- Hogyan? - meresztette a szemét a portás.

- Van erre egy varázslat, magam olvastam a Döbröki Jóskönyvben. Este kilenc órakor menjen ki mezítláb a patak partjára, s ott négykézláb szaladjon huszonöt kört, majd vessen három bukfcet, s eközben mormolja folyton: nem szóltam egy szót sem, nem szóltam egy szót sem!

Safranek áhítattal hallgatta szavát, amely a babonák világából kínálta a megoldást.

Frici pedig folytatta:

- Ha mindezt megcsinálta, keressen egy szentjánosbogarat, és annak a világánál addig kutasson a réten, amíg ötlevelű lóherét nem talál.

- Négylevelű nem lehet? - alkudozott Safranek.

- Nem, mert akkor magának vége! Csak keressen ötlevelűt, és addig le ne feküdjön, amíg ilyet nem talál.

- Mást ne tegyek?

- De igen. Ígérje meg, hogy máskor nem árulkodik.

- Dehogysis árulkodom! Ezentúl olyan leszek, mint egy angyal - ígérte a halálra rémült portás, Frici pedig majd szétpukkant a nevetéstől.

El is búcsúzott a portástól, ám még egyszer a lelkére kötötte, hogy este kilenc órakor pontosan tartsa be mindazt, amit a Döbröki Jóskönyv előír.

*

Rég volt ilyen vidám estéjük a Boldog Otthon növendékeinek, mint aznap. Az MM tagjai szanaszét kürtölték a készülő eseményt, és este kilenc órakor minden növendék ott állt az elsötétített hálótermekben az ablaknál.

A főépület mögötti tisztáson nemsokára megjelent Safranak meggörnyedt alakja, s a holdvilágnál világosan lehetett látni, amint a pocakos portás négykézlábra ereszkedik, és mezítláb elkezd róni azt a huszonöt kört, amit Frici előírt. Most azután igazán ráillett a Mackó név, mert úgy festett, mintha valami öreg medve ugrándozna a pázsiton. A növendékek jobbra-balra dőltek a kacagástól, amikor kellemetlen ellenfelüket ilyen mulatságos helyzetben látták! Hát még, hogy nevettek, amikor Safranak a huszonötödik kör után halálfáradtan megpróbálkozott azzal, hogy bukfcet vessen! Vagy hatszor nekirugaszkodott, amíg végre sikerült tótágast állnia, aztán meg úgy elnyekkent, mint egy zsák burgonya. Nagy izgalmában nem hallotta azt az egetverő nevetést, amely az ablakok mögül minden egyes mozdulatára kitört...

Annyi bizonyos, hogy árulkodásért nagyobb büntetést még nem kapott senki, mint Safranak. Mert amikor már végzett a négykézlábon járással, és végre sikerült három bukfcet vetnie, elernyedett tagokkal holtfáradtan nekivágott, hogy teljesítse az utolsó feladatot. Megpróbálta a lehetetlent: ötlevelű lóherét találni szentjánosbogár világítás mellett!

Fölösleges mondanunk, hogy hajnalig hiába keresgélt az árulkodó. Másnap délig is folytatta volna a kutatást, de reggel öt óra felé már eldőlt a fáradtságtól, és úgy aludt el a kertben az egyik fa alatt, mint névrokona: a medve.

HÁTHA NEM IS OLYAN GONOSZ AZ A MOSTOHA?

Erzsike sohasem tudta eddig, milyen nagy szerepet játszik valakinek életében egy apró kis papirosdarab, amelynek tetejére az van írva: TANREND. Ez az egyszerű, vonalakkal beosztott kis papírlap irányította az intézetben a kislány életét. Odahaza mindegy volt, mikor kel fel, s mikor kezdődik a leckeóra.

Otthon a nap java részét unatkozva töltötte a kislány, és így nem csoda, hogy örökösen árva kis életével foglalkozott. Magányos sétáin folyton csak az járt a fejében, hogy az ő sorsa milyen szomorú... Az intézetben azonban mindent megváltoztatott a tanrend, éppúgy, mint a felnőtteknél, akik között szintén csak az a jókedvű, kiegyensúlyozott, aki dolgozik, és okosan beosztja az életét.

Erzsike most szigorúan a tanrend utasításai szerint élt. Reggel kiugrott az ágyból, sietve szaladt a többi növendékkel a hideg zuhany alá, mert tudta, hogy pontosan fél nyolcra várja a reggeli. Aki elkésett, az után bizony nem vitte szobalány a reggelit, hanem a lustálkodó éhgyomorral tölthette a délelőttöt.

Reggeli után a tanrendhez igazodva a füzeteket és könyveket készítette elő. Nem jutott eszébe arra gondolni, hogy ki az a titokzatos jóakaró, aki elővarázsolja számára a szükséges könyveket, irkákat és ruhaneműket.

Az örökös elfoglaltság nem engedett időt Erzsikének, hogy magával foglalkozzék, és így lassanként elfelejtette azt a szomorú délutánt is, amely életébe ilyen nagy változást hozott. Csupán azt érezte, hogy van körülötte valaki, aki szeretettel néz rá, aki mindenben segítségére van, és akihez ügyes-bajos kis dolgaiban bátran fordulhat.

Ez a valaki - Mária néni volt.

Lassanként meglazult az a barátság, amely Fricihez fűzte, hiszen ez természetes is, Erzsikének elsősorban anyára volt szüksége, nem pedig felnőtt játszótársra - még ha az olyan hűséges és ragaszkodó is volt, mint Fuszulyka Frigyes.

Frici furcsán érezte magát az új környezetben, ahol neki is az intézet rendjéhez kellett alkalmazkodnia. A tanítás ideje alatt szinte elbújt a növendékek elől, s a kertben dolgozott. Tudta, hogy a rábízott feladatot hűségesen elvégezte, és már csak arra várt, mikor láthatja végre kislányát, Micikét, akiről csak néhanapján hallott valamit. Micike a cirkuszi szerencsétlenség során súlyos sérüléseket szenvedett, és így bizony nem írhatott édesapjának. A levegő egykori királya pedig békés lélekkel várta kislánya felgyógyulását és sorsának jobbra fordulását.

Berényi Mária úgy tekintett Erzsikére, mint a kertész arra a virágra, amelyet maga ültetett, és nagy figyelemmel leste fejlődését. Az a szeretet, amely a fiatalasszonyt ebbe az intézetbe vezette, lassanként meghozta gyümölcsét. Közte és Erzsike között már csaknem olyan szoros volt a kapcsolat, mint édesanya és gyermeke között, de Mária néni gondosan vigyázott arra, hogy munkája teljes legyen. Amint csak tehetett, elbeszélgetett Erzsikével, és ügyes orvosként húzta ki szívéből azokat a töviseket, amelyeket egy gonosz ember rideg önzése vert oda.

Már tavasz közepén jártak, már bontakozott a közelgő nyár képe, a park roskadásig megtelt virágokkal. Mária néni az alkonyati órákban lesétált a kertbe, hogy „véletlenül” találkozzék Erzsikével. Hamarosan rá is lelt, a kislány sugárzó arccal rohant feléje.

- Mária néni kérem, olyan jól játszottunk! Háromszor is én nyertem!

- Hát ennek igazán örülök, Erzsikém - mondta szeretettel a tanárnő -, csak azt sajnálom, hogy rövidesen vége az iskolaévnnek, és pár hét múlva, a vizsgák után te is hazamégy, mint a többi tanuló!

A gyerek szíve egyszerre megkeményedett.

- Én nem megyek haza! - mondta határozottan.

- Nem mégy haza? - kérdezte csodálkozva Mária néni. - Talán szebb itt, mint nálatok?

- Nem szebb!

- Biztosan nincs ilyen jó kényelmes ágyad...

- Dehogynem - tiltakozott amaz -, otthon külön szobám van, és annyi játékom, amennyit csak akarok.

- Talán nem adnak eleget enni?

Erre már felnevetett Erzsike.

- Nem adnak enni? - mondta. - Hiszen a legjobb falatokat tartogatják számomra.

- Hát akkor nem értem - csodálkozott Mária néni. - Otthon gyönyörű kerted, külön szobád, tömérdek játékod van, és mégis itt akarsz maradni... Miért?

A kislány megborzongott.

Pár pillanatig maga elé meredt, azután sötét tekintettel mondta:

- A gonosz mostohám miatt!

Berényi Mária szomorú mosollyal nézett le a kislányra.

- Megvert talán?

Erzsike nemet intett a fejével.

- Talán rosszul bánt veled? Éheztetett?

A kislány hevesen ingatta a fejét. Mária néni elérkezettnek látta az időt, hogy végre beszéljen erről a fájó kérdésről. Tovább folytatta tehát a faggatózást.

- Mit tett tehát az a „gonosz mostoha”? Üldözött, sötét pincébe zárt?

- Nem csinált semmit, de biztosan megtette volna - felelte Erzsike, és szemében ijedt láng lobogott. - Csakhogy én elszöktem előle...

Mária néni úgy figyelt, mintha most hallaná először ezt a történetet. Csodálkozó arccal nézett Erzsikére, magához húzta a kislányt, az meg úgy simult hozzá, mint egy doromboló cica.

- Vagyis nem találkoztál még vele? Akkor miért félsz tőle, hiszen nem is ismered! Hátha nem is olyan gonosz az a mostoha?

De a kislány ezen a téren nem ismert alkut.

- Minden mostoha gonosz! - vágta ki.

- Ide figyelj, kislányom! - felelte Mária néni gyengéden. - Ha valaki, aki téged még sohasem látott, egyszer azt mondaná: - „Ejnye, de gonosz ez az Erzsike”! - te akkor mit szólnál?

Erzsike lesütötte a szemét.

- Hát akkor... az nekem... nagyon fájna...

Máriának is könnyekkel telt meg a szeme. Csendben így folytatta:

- És arra nem gondoltál, hogy annak a néninek is nagyon fájhat, hogy gonosznak nevezed?

Mély csend borult följük. Néhány pillanatig egyik sem szólt, és Erzsike érezte, hogy mint mindig, most is igaza van Mária néninek. De szívében sokkal mélyebben hintették el a gyűlöletet, semhogy attól ilyen gyorsan megszabadulhatott volna.

Mária néni szemébe nézett a kislánynak, és így szólt:

- Nem ismered az új anyukádat, mégis azt mondod, hogy gonosz! Hátha tévedtél?

- Nem tévedtem - felelte dacosan Erzsike - mert Ibolya néni azt mondta, hogy minden mostoha gonosz...

Mária néni fölkapta a fejét erre a névre, majd nyugalmat erőltetve arcára folytatta:

- Nem tudom, hogy Ibolya néni honnan tudja ezt, talán neki is van mostohája?

- Nincs!

- Hát akkor honnan tudja?

- Biztosan a könyvekben olvasta... - felelt akadozva Erzsike.

Mária néni gúnyos mosollyal felelt:

- Könyvekben? Ó, én sok mindent olvastam már a könyvekben, de nem mindent hittem el. Gyerekkoromban nekem is a kezembe adtak olyan mesekönyvet, amelyben hétfejű sárkányokról, emberevő óriásokról, mérföldeket lépő csizmákról, százfejű szörnyetegekről volt szó. Ezeket én már akkor sem hittem el. Vagy te elhiszed?

- Nem!

- No látod. Most már ismered jól az intézet portását, a Safranek bácsit. Láthatod, hogy milyen nevetségessé tette az a sok ostoba könyv, amelynek minden sorát elhitte. Azt hiszem, akik a Hargitay-kúrián olvastak gonosz mostoháról, szintén nem győződtek meg arról, hogy amit olvasnak, igaz-e vagy csak mese...

Erzsike figyelmesen hallgatta Mária néni szavait. Merengő arcán látszott, hogy lassanként igazat ad a tanárnőnek, és hajlandó elhinni, hogy talán nem is olyan gonosz az a mostoha. De még mindig maradt benne elég erő ahhoz, hogy ellenkezzék... Most talán már csak attól félt, hogy elviszik innen, és elszakad Mária nénitől, akit annyira megszeretett, és aki gyengédségével mindig az édesanyját juttatta eszébe.

Mária néni azonban nem akarta tovább feszegetni ezt a kérdést. Éppen kapóra jött Frici, aki ünneplőbe öltözve állt meg a leányka előtt. Mellette ott volt természetesen elmaradhatatlan barátja, Pici, szájában a kis batyuba kötött útravalóval. Frici megköszönte a torkát, és kezét odanyújtotta Erzsikének.

- Búcsúzni jöttünk, Erzsikém! Pici meg én megyünk vissza az ügyvéd úrhoz! Üzensz-e valamit haza?

Erzsike előtt ebben a pillanatban felködlött a Hargitay-villa kis fehér szobája, a tömérdek játék és... apuka, aki után úgy vágyódott már! Megint egyszer úgy érezte, hogy árva és gyámoltalan. Ha Frici hazamegy, végképp elszakad minden kapcsolat közte és otthona között.

Kérlelően szólt a hűséges barátához:

- Ne menjen el Frici bácsi! Maradjon velem...

- Sajnos, mennünk kell! - fordította tréfára a szót az öreg Frici. - Én még csak szívesen tanulnék itt, különösen a felfordult iskolában, de a Pici kardoskodott, hogy ezentúl egyetemre akar járni.

- Mikor látom újra Frici bácsi?

- Néhány hét múlva vége a tanításnak, akkor eljövök érted, és hazaviszlek. Most megnézem útközben, mit csinál az én kis Micikém. Mit üzensz neki?

- Azt üzenem - felelte Erzsike - hogy gyógyuljon meg minél előbb... És ha akarja, neki adom az otthoni játékaimat...

Frici és Pici érzékeny búcsút vett. Frici jobbról és balról megcsókolta Erzsikét, azután felment az igazgatónőhöz, és illedelmesen elbúcsúzott. Elment minden tanárnőhöz is, és ugyancsak tisztességtudóan elköszönt.

Mária néni előtt azonban zavartan állt meg. Nem tudta, hogy ki ez a bájos asszony, aki ilyen szeretettel viseltetett az ő „kisleánya” iránt. Sokszor elgondolkozott azon, hogy ha Hargitay András reá hallgatna, azt a tanácsot adná neki, jöjjön ide az intézetbe, és kérje meg ennek a jólelkű tanárnőnek a kezét. Milyen szép pár lenne Hargitay doktor és Mária néni! Ilyen asszony kellene abba a házba, nem pedig Ibolya kisasszony! Ez aztán nem olyan, mint akit a doktor úr Pestről hozott, aki az első ijedelemnél otthagytott csapot-papot! Ez az asszony igazán gondját tudná viselni Erzsikének. Milyen ügyes kézzel öltöztette, fésülte a kislányt és főleg - milyen szeretettel! Csak úgy sugárzik a szeme, ha rátekint!

Ezt gondolta Frici, és nagyokat sóhajtott, mert nem volt megelégedve a világ sorsával. Ha rajta múlna, most azonnal felpakolná Mária nénit is, és vinné mindkettőjüket Ágóvárra. De mivel ezt nem tehetette, hát még egyszer megsimogatta Erzsikét, kezét csókolt Mária néninek, azután füttyentett a kutyának. Pici is búcsúzott az intézettől, odaszaladt minden fához, minden bokorhoz, megszagolgatott minden fűszálat, s mintha azt mondta volna: szép volt itt minden, nagyon szép - de egy hentesboltban még szebb volna...

HALLGATÓZTÁL?

A Boldog Otthon leánynevelő intézet tanárnői és növendékei izgatottan készültek a záróünnepségre. Az ünnepélyen, szokás szerint, nemcsak a növendékek szülei jelentek meg, hanem a környék hivatalos emberei is. A védnökséget ezúttal maga a főispánné vállalta. Az igazgatónő és Mária néni gazdag műsort állított össze, amelyben ének- és táncszámok meg szavaltatok szerepeltek.

Mária néni szobájában zongora állt, és álló nap szakadatlan próbálták azokat a kis jeleneteket, amelyeket az intézet növendékei adnak majd elő. A tanárnő fáradhatatlanul készítette föl a kislányokat, pedig némelyiknek olyan hamis volt a hangja, hogy Safranek dörögve jegyezte meg:

- Ennek a gyerekeknek légköri zavar van a torkában!

Mária néni késő délutánig próbált a gyerekekkel. De este, amikor csendes lett a ház, elővette a délelőtti postával érkezett levelet, és ismét elolvasta. Nem tudjuk, mi volt olyan nehezen érthető ebben a levélben, de tény, hogy Mária néni újra és újra végigolvasta. Azután fényképet vett elő, amelyről egy bánatos szemű férfi nézett vele szembe. Formás ujjai végigszaladtak a zongora billentyűin, azután dalba kezdett:

*Utam feléd vezet,
Csak nyújtsd felém kezed
S boldogok leszünk...
Csak mosolyogj reám,
Drága angyalkám
Boldogok leszünk...*

A halk zongoraszó alig hallatszott ki a szobából. Lehetséges, hogy az a férfi, akinek a dal szólt, mégis meghallotta?

Erzsike ezen az estén nem tudott elaludni. Bántotta, hogy mindenki fellép a záróünnepélyen, még a nála kisebb pockok is, csak éppen ő nem. Még annyi szerepet sem kapott, mint a kis Urbán Éva, aki az egyik jelenetben matrózzruhában mindössze ennyit mond:

- Igazgatónő kérem, mit parancsol?

És a kis Éva még ezt sem tudta megtanulni, mert az ötödik próbán is így mondta:

- Izgatott nő kérem, mit pancsol?

Bizony, ha rábíznának egy verset vagy dalocskát, hát olyan hangosan és értelmesen mondaná el, hogy rögtön felvennék a pesti Operába vagy más színházba, ahol operálni szoktak...

Elhatározta, hogy megkéri Mária nénit. Amikor elcsendesedett a ház, lecsúszott ágyáról, és hosszú hálóingében végiglopakodott a folyosón, Mária néni szobája elé.

Mária néni újra és újra rákezdett arra a dalra, amelynek Erzsike csak az utolsó sorait értette meg:

*Csak mosolyogj reám,
Drága angyalkám
S boldogok leszünk...*

Erzsike arcocskája a boldogságtól olyan piros lett, mint a pipacs. Tehát Mária néni is szereti őt. Világosan hallotta, hogy azt éneklí odabent: Mosolyogj reám, drága angyalkám, és boldogok leszünk... A szelíd tekintetű, drága Mária néni szereti. Pedig milyen makacs és konok volt hozzá! És ehelyett nemcsak megbocsát neki, hanem arról dalolgat, hogy boldogok lesznek...

Igen, ő sem hagyja el Mária nénit soha. Írhat Apuka akármilyen levelet, és az a mostoha várhatja vissza akár mézeslepénnyel, nem megy vissza egy világért sem! Dobogó szívvel állott az ajtó előtt, és félénken bekopogtatott. Ujjacskája persze alig ütött zajt, pedig Erzsike azt hitte, hogy hangosan dörömböl, talán csak hevesen dobogó szíve tévesztette meg.

Mária néni már csak a besurranó kislányt vette észre. Hirtelen abbahagyta a játékot, és meglepetten nézett a hálóingés Erzsikére.

- Mit keresel itt ilyen késő éjszaka? - kérdezte azon a lágy hangon, amely oly kellemesen bizsergette mindig Erzsike szívét.

- Nem tudok elaludni, Mária néni - felelte Erzsike, és odasimult a tanárnőhöz, aki ölébe ültette, és magához vonta az izgatott gyereket.

- Miért nem tudsz aludni? - kérdezte Mária néni.

- Folyton arra gondolok... hogy mindenki játszik az előadáson, még a Dukász Ágika is, pedig a vállamig sem ér... csak én nem...

- Hát te mit tudnál előadni? - kérdezte Mária néni.

- Ha meg tetszene tanítani egy dalra, azt szívesen elénekelném. Vagy pedig tessék írni nekem egy igazi színdarabot... amelyben Mária néni volna az anyuka és én pedig a kislánya... - mondta akadozóan Erzsike.

- Az nem lesz jó - válaszolt nevetve Mária néni - mert amikor bejönnek a színpadra, te kirohannál és azt kiabálnád: „Nem kell nekem gonosz mostoha - félek a gonosz mostohától!”

Mária néni olyan tréfásan utánozta a megijedt kislány sikolyát és arcmozdulatát, hogy mind a ketten elnevezték magukat. Azután Erzsike még közelebb bújt Mária nénihez.

- Mária néninek nem mondanám, hogy gonosz mostoha!

- Nem? És miért nem?

- Mert Mária néniről tudom, hogy szeret!

- Honnan tudod? - faggatta tovább Mária néni. Erzsike lángvörös lett, és akadozva vallotta be a nagy titkot:

- Hallottam az ajtón keresztül, amikor azt énekelte: *Boldogok leszünk...* és én is nagyon boldog lennék Mária nénivel...

Az asszony elpirult, mint akit valamin rajtakaptak.

- Hallgatóztál?

Erzsike máskor toppantott volna a lábával, és makrancosan válaszol, de most olyan szelíden súgta, hogy csak Mária néni hallotta meg:

- Tessék megbocsátani, de csakugyan hallgatóztam, és olyan jó, hogy hallottam Mária néni énekét... Megbocsát?

- Igen - felelte Mária néni, és megcsókolta a hozzásimuló Erzsikét.

- Hát ha megbocsát, akkor tanítson meg engem is valami szép dalra. Én nagyon figyelek Mária néniére, és nem mondanám, hogy „pancsol az izgatott nő”.

Ezen Mária néni nagyot nevetett, és vidáman válaszolt:

- Rendben van, Erzsikém, holnap délután írok egy szép dalt, amelyet megtanulsz, és elénekeled majd a záróünnepélyen. Persze csak akkor, ha nem félsz.

- Ha Mária néni velem van, semmitől sem félek - felelte a kis Erzsike. - És biztosan apuka is itt lesz az előadáson.

- Nem hiszem! - vágta rá Mária néni. - Apukád sajnos nem ér rá eljönni...

- Honnan tetszik tudni? - kérdezte gyanakodva Erzsike.

Mária könnyedén elpirult. Azután halkán válaszolt:

- Megírta az igazgató néninek...

VIZSGA ELŐTT

A Boldog Otthon az iskolaév utolsó hetében olyan volt, mint a méhkas. Lázasan izgalommal teltek a napok, a délelőtti órákban szorgalmasan tanultak a növendékek, különösen azok, akiknek rossz bizonyítványtól kellett tartani, délután pedig a záróünnepélyre készült mindenki.

Erzsike ugyancsak kivette a részét mindenből. Az iskolai előadáson szorgalmasan felelt, mert nem akart elmaradni a többiek mögött, a záróünnepélyre pedig azt a dalt ismételte, amelyre Mária néni tanította. Ez a nagy elfoglaltság boldoggá tette a kislányt, aki édesanyja halála óta most először érzett megelégedettséget. Örömebe azonban némi aggodalom is vegyült, mert a próbákon, amikor egyedül maradtak, Mária néni egyre gyakrabban beszélt arról, hogy a vizsga után a nyári hónapokra el kell válniuk.

Erzsike nem akarta tudomásul venni, hogy el kell búcsúznia Mária nénitől, akit annyira megszeretett, és megpróbálkozott a lehetetlennel.

- Mária néni, nem megyek haza - mondta - megkérem apukát, hogy itt maradhassak.

Mária néni a fejét rázta:

- Nem lehet, Erzsikém. Az intézetben nyáron nem marad senki sem, de ha az igazgatónő kivételt is tenne veled, akkor is egyedül lennél, mert én sem tölthetem itt a nyarat.

Erzsike meglepetten kérdezte:

- Miért nem?

- Mert engem várnak valahol...

A kislány szíve hirtelen összeszorult.

- Ki várja?

- A férjem! - felelte Mária néni.

- Az nem szeretheti úgy, mint én! - tört ki Erzsikéből a vallomás.

Mária néni felkapta Erzsikét, és magához szorította.

- Miért ne szeretne úgy?

- Mert ha szeretné, nem engedte volna el egyedül!

- Te is szereted apukádat, mégis egyedül hagytad!

Erzsike összeráncolta a homlokát.

- Az más. Én szeretem apukát, de apuka jobban szereti a gonosz mostohát, mint engem!

Mária néni csóválta a fejét.

- Ha megígéred - mondta -, hogy nem nevezed mindig gonosz mostohának, akkor kitalálnék valamit, hogy a nyáron együtt maradhassunk.

Erzsike leugrott Mária néni öléből. Szeme lázasan csillogott:

- Igazán?

- Igazán!

- Akkor máától kezdve úgy mondom, hogy „a mostoha”.

- Mondd inkább így: „az új anyuka”.

Erzsike dacosan megrázta a fejét.

- Azt nem mondom! Anyukája mindenkinek csak egy lehet: az igazi!

Mária néni egyelőre beírta ennyivel.

- Jól van - szólt -, de most már itt az ideje, hogy tanuláshoz lássunk. Nem akarok veled szégyent vallani. Szeretném, ha levelet írnál apádnak, és arra kérnéd, hogy hívja meg vakációra Mária nénit...

Erzsike nem volt valami nagy levélíró, de most az egyszer egykettőre szerzett levélpapírt, és olyan szorgalmasan rótt a betűket, hogy vacsoratájban úgy kellett kivenni a tollat tintafoltos ujjacskaik közül.

*

Harmadnap gyerekes írású levelet kézbesített a postás Hargitay doktornak. A címzés bizony nem volt valami egyenes. A boríték közepe táján kezdődött és szaladt a felső sarok felé. Volt rajta pár tintafolt is, de szerencsére a posta nem törődik az ilyen csekélységgel. A vonat elvitte, a levélhordó kikézbesítette, és Péter a napi levélsomó legtetejére tette, hiszen gyanította ő is, hogy ki a szerzője a nem mindennapi küldeménynek. Hargitay boldogan fedezte fel a gyerekes írást a levélborítékon. Nyomban feltépte a levelet, és mosolyogva olvasta kislányának hibákkal teli levelét.

Édes Apukám!

Eszt én írom Erzsike és tudatlak hogy jövő szombat télután meglesz a vizsga és gyere el meg a Frici is. És édes apukám hírd meg nyára Mária Nénit mert ha te meghírod hát talán eljön. Mindenkit csókolok Téged, Ibolyát, Fricit és Picit is.

Erzsike

Lent a levél alján volt még valami, ami az apát nagyon meglepte. Minden helyesírási hiba nélkül ez állott:

Az új anyukát is üdvözlöm.

Még a kezében volt a levél, amikor Ibolya lépett a szobába. A férfi nem tudta magában tartani a hírt!

- Erzsike írt! Jövő szombaton lesz a vizsgája. Én sajnos, nem mehetek, mert Budapesten a képviselőházban kell lennem, légy szíves tehát, intézkedj, hogy másnap, ha megjönnek, minden készen legyen a fogadtatásukra.

A vénkisasszony fülét megütötte az utolsó szó.

- Fogadtatásukra? - kérdezte. - Hát nem egyedül érkeznek?

- Igaz is - válaszolt szórakozottan András -, elfelejtettem mondani, hogy Erzsike meghívta nyárra a tanítónőjét. Hogy is hívják csak... Valami Mária néni...

Ibolya felhúzta az orrát.

Már megint idegen nőszemély ólálkodik a ház körül. Még csak az hiányzik. Igaz, hogy csak egy tanítónő, aki bizonyára vénecske is, meg csúnyácska is, aligha jelent komoly veszélyt.

- Nem tartanád helyesnek - kérdezte erőltetett nyájjassággal -, hogy a nevedben én jelenjek meg a vizsgán? Biztosan más gyermeknek is ott lesz a hozzátartozója...

- Ha kedved van, elmehetsz - mondta András -, úgyis elküldöm értük az autót Fricivel. Legyen ott valaki, aki gondoskodik a csomagokról...

- Erre a Fricire tulajdonképpen nincs is szükség, de ha ragaszkodsz hozzá, hát hadd jöjjön ő is...

Ezzel az ügy elintéződött.

Ibolya kisasszony elhatározta, hogy jól megnézi azt a Mária nénit, mielőtt betenné lábát ebbe a házba.

Ha csinos és fiatal: akkor Isten irgalmazzon neki!

VIZSGA UTÁN

A Boldog Otthon vizsgájára Hargitay András elküldte tehát Ibolyát és Fricit.

Az autó száguldva vágatott az országúton, amikor Frici egy felfújott papírzacskóval akkorát durrantott a hátsó ülésen, hogy mindnyájan meg voltak győződve róla: az egyik kerék kipukkadt.

A sofőr nyomban megállt, és megerősítette a „szomorú” tény, mire Ibolya kisasszony kijelentette, hogy ő akkor vonaton megy tovább. Az állomásra rázós parasztszekéren tette meg az utat, míg Frici és a sofőr - a felesleges tehertől megszabadulva - most már vidáman robogott tovább.

A leányintézet közben ünnepi díszet öltött.

Az erkélyre ügyes kezek virágfüzért függesztettek, a tantermeteket színes papírláncokkal, zöld gallyal és kerti virágokkal díszítették.

Az ünneplőbe öltözött növendékek elfoglalták helyüket, szabatosan felelgettek a hozzájuk intézett kérdésekre - még néhány perc és vége az iskolaévnak...

Dél felé aztán mindannyian felsorakoztak a parkban.

Az emelvényel szemben háromszögben állottak fel, szemben velük az igazgatónő, a teljes tanári kar, még Safranek is, a portás. Éppen a záróünnepély megkezdése előtt robogott be Frici meg a sofőr. Az autót a kapu előtt hagyták, siettek, hogy le ne késsenek az ünnepélyről. Frici Safranek mellett állt, és tekintetével Erzsikét kereste, aki a sok egyforma kislány közül is kitért szőke hajával.

- Kedves kis növendékeim! - kezdte az igazgatónő. - Fájó szívvel búcsúzom tőletek, mert mindannyian közel álltok szívemhez. Most, hogy visszarepültök a szülői házba, és nem marad más az intézetben, csak én...

Nem tudta folytatni, mert arról a helyről, ahol Safranek állt, mély hang dörmögött a beszédébe:

- Ne tessék félni, én is itt maradok!

- Safranek! - kiáltotta megbotránkozva az igazgatónő -, hogy mer beleszólni?

- Árva kukkot sem szóltam! - tiltakozott a megrémült portás, s két kezével úgy betapasztotta a száját, hogy onnan tényleg ne repüljön ki egyetlen hang sem.

Az igazgatónő folytatta:

- Most, amikor mindenki visszatér a szülői hajlékba, arra kérlek mindnyájatokat, otthon se feledkezzetek meg rólunk...

- ...és küldjetelek valami ajándékot... - szólt megint közbe a vastag hang.

- Safranek! - csattant fel az igazgatónő. - Megzavarodott? Úgy látom, magának is jót tesz majd a kéthónapi vakáció! Legalább kiszellőzteti kissé a fejét...

- ...azt a kótyagosat! - szólt most közbe egy cérnaszál vékony hangocska a Frici közelében álló leányok csoportjából.

Az igazgatónő haragosan szólt:

- Zoltán Eszter, hogy mersz közbeszólni! Büntetésből még ma délben léírod ötvenszer: „Fegyelmezetlen voltam”.

- ...elég lesz tízszer is - szólalt meg újra Safranek hangja.

- Nahát! - szólt felháborodva az igazgatónő -, ami sok, az sok.

- Ha sok, legyen ötször!

- Safranek azonnal menjen innét, és ne mozduljon a kapu mellől. Majd számolunk!

Safranek szédülő fejjel kullogott el. Nem tudta megérteni, ki beszélt helyette, mert ahhoz elég józan volt, hogy megállapíthassa: egész idő alatt egyetlen szót sem szólt. Lükettő fejjel arra gondolt, hogy a szellemek üznek vele ostoba tréfát. Józan pillanataiban maga is tudta, hogy nincsenek szellemek, boszorkányok, de most mégsem tudta elképzelni, hogy ki is beszélt akkor helyette, ki utánozta olyan megdöbbenő hűséggel a hangját. Az biztos, hogy ő egyetlen szót sem szólt, viszont maga körül egy lelket sem látott.

A kislányok a beszéd befejezése után nagy zsvajjjal futottak szét. Erzsike Frici felé rohant, és a nyakába ugrott.

- Frici bácsi! Tudtam ám, hogy maga tréfálta meg Safraneket!

- Majd rendre tanítom én azt az árulkodó frátert - felelte rá a kertész.

Erzsike türelmetlenül kérdezte:

- Ugye, apuka is eljön?

- Nem, Erzsikém, apukádnak Budapesten van dolga, de holnap már otthon lesz, és Ágóváron végre találkozol vele.

- És... az új anyuka is ott lesz? - kérdezte szorongva a kislány.

- Az új anyuka?

Frici zavarodottan nézett körül.

Persze, jutott eszébe, hisz Erzsike nem tudja, hogy azon a különös éjszakán az új anyuka is eltávozott a Hargitay házból. De Mária néni ott állt a közelben, és a fejével hevesen „igen”-t bólogatott. Frici ugyan nem értette, hogy miért kell neki azt mondani, hogy Erzsike mostohája is ott lesz, amikor az az asszony úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el, Mária néni akarata azonban parancs volt számára, s ezért nyomban megerősítette:

- Igen, az új anyuka is ott lesz!

- Légy hozzá kedvesebb, mint a múltkor! - tette hozzá Mária néni.

- Megpróbálom - fogadkozott Erzsike -, de csak akkor, ha Mária néni is ott lesz.

- Ott leszek én is - ígérte Mária néni.

Frici, akinek egyébként gyors volt az észjárása, most az egyszer nem értett ebből a beszélgetésből egy árva szót sem. Hogyan ígérheti meg Mária néni az új anyukát Erzsikének olyan biztosra? Ő maga reggel indult el, s akkor még nyoma sem volt az új asszonynak, semmi jel sem mutatott arra, hogy visszatér. Tépelődéseéből Mária néni hangja rázta fel.

- Ibolya kisasszony hol van? - kérdezte Fricitől.

- Se ott, se itt - válaszolt vidáman a kertész. - Hazulról elindult, de ide még nem érkezett meg. Ha a szekér szét nem rázta, hat óra körül talán befut.

Mária számítását csaknem keresztülhúzta Ibolya megjelenése. A Hargitay-kúrián Fricivel nem találkozott, amikor az emlékezetes születésnapon megjelent, mert a kertész a gyermekek között tartózkodott. Ibolya kisasszonyt azonban útjába vetette a sors. A vénkisasszony volt az, aki olyan mézes-mázos szavakkal fogadta Hargitay Andrásné.

Mária tehát joggal félt, az idő előtti találkozástól, hisz az minden tervét felboríthatja.

Félrehúzta Fricit, és így szólt hozzá:

- Frici bácsi, kérésem volna!

- Tessék csak parancsolni - felelt a kertész - örülök, ha valamit tehetek a tanárnőért.

- Arra kérem, intézze úgy az ügyet, hogy Ibolya kisasszony az ünnepély alatt ne találkozzék velem! Érti: semmi körülmények között ne találkozzék!

Frici rögtön rávágta:

- Nem fognak találkozni! Az előadás, amint hallom, öt órakor kezdődik, Ibolya kisasszony pedig csak a hat óra tíz perces vonattal érkezik. A későbbiekre gondom lesz! És amit Fuszulyka Frigyes megígér, annak megvan az alapja.

Frici egy percig sem töprengett azon, miért nem akar a tanárnő Ibolya kisasszonnyal találkozni. Természetesnek tartotta, hogy senki a világon nem akar azzal a kellemetlen személlyel érintkezni, s ezért máris szaladt Safranekhez, előre örülve annak, hogy újra borsot törhet a kellemetlen Ibolya orra alá.

A portás ott ült fülkéjében, és vizes borogatásokat rakott a fejére.

A szerencsétlen ember még mindig szédült, és fogalma sem volt, hogy miért is űz vele a természet ilyen különös játékot. Attól tartott, hogy végül elbocsátják az állásából. Magában elhatározta, hogy ezentúl nem iszik, rendes ember lesz, nem árulkodik, a legpontosabban végrehajtja a kapott utasításokat, és sutba dobja még az álmoskönyvet is. Így talált rá a loholva érkező Frici:

- Ide figyeljen szomszéd úr! Az igazgatónő üzeni, hogy a hat óra tízes vonattal ideérkezik egy tarkabarka ruhás hölgy...

Safranek gondosan figyelt a parancsra, melyet most már minden körülmények között be kell tartani. Frici fontoskodva folytatta:

- Nagy virágos szalmakalap lesz a fején!

- Az én fejemen? - kérdezte zavartan Safranek, és a sapkájához nyúlt.

- Dehogyan felelte dühösen Frici -, az Ibolya fején.

- Értem kérem, értem - felelte szolgálatkészen a portás -, ibolya van a kalap tetején.

- Figyeljen ide - kiáltotta dühösen Frici -, az élete függ ettől.

- Ettől a kalaptól?

- Hallgasson már! Idejön egy Ibolya nevű hölgy pipacsos szalmakalapban.

- Értem - bólintott Safranek. - Az én boldogult Rózámnak is volt egy szalmakalapja, csakhogy azon kukoricacsutkák voltak.

- Bánom is én - magyarázta Frici elkeseredetten - mi volt a maga boldogult Rózájának a szalmakalapján. Ennek az Ibolya kisasszonynak pipacsos kalapja van. Érti? És olyan sovány, mint a vasalódeszka!

- A kalapja?

- Nem a kalapja! A Róza... akarom mondani, az Ibolya, szóval az a hölgy, aki a hat-tízes vonattal érkezik. Maga ezt a hölgyet nem engedi be az ünnepélyre! Semmi körülmények között nem engedi be!

- Már miért ne engedném be?

- Mert örült! Az a mániája, hogy ő a kis Hargitay Erzsike nénikéje. Ha beengedi, akkor az igazgatónő rögtön elcsapja.

- A kalapját?

- Dehogy a kalapját! Magát csapja el az igazgatónő.

Safranek ijedten rázkódott össze, és szolgálatkészen kérdezte:

- Hát mit csináljak vele?

- Mondja csak - kérdezte Frici - van itt az intézetben valami jól zárható hely?

- Hát akad. Például a fiókom.

- A fiókja? Abba akarja dugni Ibolyát?

- Jaj, ha virágról van szó, akkor tegyük vázába.

- Safranek! - kiáltott a portásra Frici - nem virágot akarok elrejteni, hanem az Ibolya kisasszonyt. Hová lehetne őt bezárni?

- Hát itt van a tornaterem. Akkora lakat van rajta, mint egy görögdinnye. Ott nem zavarná senki, még este is gyakorolhatná a reggeli tornát.

- Nagyszerű! Amint megjön ez az Ibolya kisasszony, maga ügyesen a tornaterembe vezeti, és rázárja az ajtót. Ha ez megtörtént, jelenti nekem, és én külön jutalmul egy liter bort fizetek!

Safranek megrémült. Dehogy iszik életében több bort, nem akar többé zavaros fejjel járni, hogy mindenféle kellemetlen históriába keveredjék. Ezért aztán határozottan válaszolt:

- Bort nem kérek, mert akkor elcsapnak!

Frici bőkezű gavallér módjára kijelentette:

- Jó, hát akkor fizetek tíz liter vizet.

S ezzel, mint aki jól végezte dolgát, otthagyta a portást.

Safranek mélyen átérezte feladatának fontosságát. Tudta, hogy ha pontosan hajtja végre, megerősítheti ingadozó állását, ezért aztán jól felkészült. Mindenekelőtt kiszaladt a konyhába, és elkérte a legvastagabb sodrófát. Ez helyettesíti majd a puskatust. Magával vitte a mozsarat is, hátha a mozsárágyú tüzére is szükség lesz.

Úgy állt ott a kapuban, mint aki minden áron győzni akar. A sodrófát magához szorította, mint a katonatisztek kivont kardjukat.

És hússzor is elmondotta magában a leckét:

A hat-tízes vonattal érkezik egy szalmakalapos hölgy, akinek a neve Rezeda Rozmaring. Bárki lesz az illető, bármit mond, bármire hivatkozik, ő elkapja, és a tornaterembe cipeli. Aztán jelenti a dolgot Fricinek, aki bizonyára felterjeszti őt az igazgatónőhöz, előléptetésre...

Holnap ilyenkor talán már főportás lesz.

Safranek erre a gondolatra kihúzta magát, és még komorabb képpel vizsgálta az érkezőket.

A ZÁRÓÜNNEPÉLY

Az intézet parkjában, a tenispálya végén állították fel a színpadot. A színpad díszleteit a természet adta, mert körös-körül orgonabokrok és hatalmas fák állottak. A bokrok mögött levő tisztáson gyülekeztek az izgatott szereplők.

Mária néni ott járt közöttük, egyiknek a ruháját igazította meg, a másiknak a szalagját, a harmadiknak még egyszer a figyelmébe ajánlotta, hogy hangosan beszéljen.

Azután felcsendült a zenekar nyitánya.

Tizenkét kislány ült a színpad előtt, kezükben furulyával, amelyen bámulatos ügyességgel fújták el a Hunyadi László indulót. A frissen pattogó muzsikát a bokrok mögé rejtett kis dalárda egészítette ki, tele tüdővel fújták:

*Árnyas erdőben szeretnék élni nyáron át,
Nékem a szép árnyas erdő vidám kedvet ad.*

Valóban mindenki ragyogó arccal ült a helyén. A gyermekek hozzátartozói teljesen megtöltötték a nagy tenispályára állított padosorokat, és viharos tapsal fogadták a záróünnepély műsorának első számát, a tehetséges Igaz Lucit.

Luci Füllentő Péter tréfás dalát adta elő, s ügyesen utánozta a nagy lódító mozdulatait, ahogyan egyszer a gyerekszínházban látta. Amint a cingár pöttöm büszke léptekkel sétált fel s alá a dobogón, hahota tört ki, mert így énekelt:

*Az én súlyom kétszáz kiló,
Hosszam három méter...
A nevemet ismerik tán:
Gróf Füllentő Péter...
Bevallom, sok az én hibám,
Kimondom kevélyen...
Ezzel szemben a pontosság
Elismert erényem.*

*Az i betűn vagy egy nagy pont,
Az i betű az pontos.
Tanuld meg hát kis barátom,
Pont ez, ami fontos!
Hét órákor kelj fel és menj
Iskolába szépen!
Légy pontos, mint a kis i
A nagy ábécében.*

Az „i betűs” szakaszt mindenki együtt énekelte Igaz Lucival, akinek még kétszer kellett elénekelni a dalt.

Utána a kövér Polgár Zsuzsi következett, aki olyan kicsi volt, hogy csak egy rövidke dalt tudott megtanulni, amely a spenótevés hasznáról szólt, de olyan érzéssel fújta, hogy valóban mindenki kedvet kapott hozzá. Az egyes szakaszok végén visszatérő refrént hamarosan megtanulták a gyerekek, és együtt énekeltek Zsuzsival:

*Legjobb étel a spenót
Nincsen ennél jobb.
Gömbölyű lesz pocakod,
Mint a dagadt dob!*

*Erős leszel, ruganyos,
Mint az acéldrót,
Kedvenc napi ételünk
A finom spenót!*

A vidám nóta után most két kislány jött a színpadra, Gyapay Ivetten színpompás hímzésű matyóruha volt, vállára takaros kendőt terítettek, és amikor besétált, úgy illegette magát, mint a páva. A másik oldalon vele szemben riadt szemű kislány, Pápay Erzszi sompolygott be. A díszes ruhába öltözött kislány csípőre tette kezét, és az égre meresztette szemét, míg társnője félénken húzta össze egyszerű kis kendőjét, és így dalolt:

*Szép szomszédom: Kevély Klára
Volna egy kérésem:
Telve kerted szép virággal,
Adj egy csokrot nékem!
Nyílik ottan ezer rózsa,
Szegefű is van száz sor -
Hogyha adnál egy pár szálat
Megköszönném százszor!*

Kevély Klára nevéhez méltóan pöffeszkedve hallgatta Szerény Sára szívhez szóló kérését. Szavai közben többször dobbantott a lábával, és amikor a kislány elhallgatott, éles nyelven válaszolt, persze szintén dalban:

*Irgum-burgum, hordd az irhád,
Amíg jó a kedvem!
Még az kéne, hogy széthordják
Az én híres kertem!
Van itt rózsa, liliom,
Nem ezer, de milliom,
De én ebből egy bimbócskát
Nem adok én, nem bizony,
De én ebből egy bimbócskát
Nem adok én, nem bizony!*

A végén olyan mérgesen énekelte ezt Kevély Klára, hogy a közönség sajnálni kezdte szegény kis Sárát. A megijedt leány szepegő hangon búcsúzkodott:

*Isten veled, Kevély Klára,
Akkor továbbállok,
Elmegyek, tán szerzek máshol
Néhány szál virágot...
Édesanyám névnapjára
Kellott volna nékem -
De ha nincs... hát virág nélkül
Köszöntöm fel szépen.*

Erre már megváltozott Kevély Klára képe. Az előbbeni mérges pukancsból most szelíd képű, kedves szomszéd lett, aki szívélyességét is pergő, hadaró beszéddel fejezte ki:

*Irgum-burgum, mért nem szóltál,
Hogy mire kell, lelkem?
Édesanyád névnapjára
Odaadnám kertem!
Van itt rózsá, liliom,
Nem ezer, de millió -
Vidd mind néki és tedd hozzá,
Hogy a kezét csókolom,
Hogy a kezét csókolom!*

Ezután két kis szereplőnek, a pergő nyelvű Vadas Zsuzsinak és a riadt szemű Gábor Emminek ugyancsak nagy sikere volt, mind a kettőt jócskán megtapsolták.

A nézőtérén büszkén ültek a szülők, akiknek gyermekei odafent forgolódtak a színpadon. De büszke volt növendékeire a tanári kar is. Az igazgatónő mosolygó szemmel nézett a színpadra, ahol Mária néni ült a zongora mellett, és gondosan ügyelt valamennyi kislány sikerére. Ami, úgy látszik, nem is maradt el, mert Safranek, aki hátraloholt, hogy ő is lásson valamit, megjegyezte:

- Én sokat láttam a ligeti vurstliban, de még ott sem volt ilyen szép előadás!

Most egy újabb kislány állott a színpadra, és tréfás verset mondott el. Ezalatt Mária néninek maradt annyi ideje, hogy kisiessen a színpadról, és még egyszer megigazgassa Erzsike ruháját. A kislány világoskék, apró fodros ruhájában valóban olyan volt, mint valami tündér. Mária néni megkérte, hogy szép hangosan énekeljen majd, s aztán mindketten együtt hallgatták a kis Bér Zsuzska vidám szavalatát:

ÜZENET BACZ ILUSNAK

*Hallom, hallom, Bacz Iluska,
Maga milyen furcsa fruska
Nem is hívják, akkor is jön,
Pedig tudja, ez nem öröm.
Betolakszik minden házba,
Lázás lesz az, aki látja.
A torkomba körmét vágja,
Mandulámat vágja-rágja.
Ezer tűvel szúrja gégém,
Ettől krákogok a végén.
Az orromat csiklandozza,
A szemem is megkínozza.
Beteg lettem, szedte-vette
Bacz Ilus - ezt maga tette!
Ha nem megy el, megígérem:
Doktor bácsit arra kérem,
Olyan orvosságot írjon,
Hogy tőle Bacz Ilus sírjon!
Ha keserű - én beveszem!
Lenyelem, mert van ám eszem.
Csak keserű porból kérek,
Bacz Ilusnak ez nagy méreg!
Nem kell itt sem kard, sem puska,*

*Egytől remeg Bacz Iluska:
Orvosságtól úgy elfut -
Gyorsabban a nyúl sem tud!*

A vidám rigmusnak nagy sikere volt. Mindenki tapsolt, amikor Bér Zsuzska a vers végére ért.

Csak Safranek dörmögött magában:

- Nem értem... Én minden növendéket ismerek ebben az intézetben, de ezt a Bacz Ilust nem ismerem.

Mikor a taps véget ért Mária néni lépett a színpadra, és bejelentette a műsor következő számát:

- Most pedig Hargitay Erzsike következik, aki egy dalt énekel. A címe: *Csókkold meg édes anyukádat százszor...*

A bejelentést nagy suttogás követte, az emberek egymásnak mondogatták, hogy ez az a kislány, aki év közben jött az intézetbe, mert megszökött a mostohája elől... Lám, lám, most is az édesanyjáról énekel, mert visszasírja...

Hiába, jó hogy elment a szülői háztól, mert ha mellette volna a gonosz mostohája, bizonyára nem énekelne az édesanyjáról...

Erzsike Mária nénire pillantott, aki leütötte az első akkordot. Néma csend lett a nézőtéren, minden szem Erzsikére figyelt, aki elfogódott hangon kezdte:

*A világon van sok millió ember
S van sok ezer, ki téged szeret,
De hogyha baj van, már egyik sem ismer,
S nem törődik senki sem veled.
Csak egy van, aki melletted áll mindig
Jó szellemként követ vigyázva rád -
Ha rossz is vagy, ő mindig jónak lát:
A te drága, édes, édes, édes jó anyád!*

A nézőtéren csendes szípotás hallatszott. Mindenki elérékenyült a kis Hargitay Erzsike dalától.

*Csókkold meg édes anyukádat százszor,
Szorítsd kezét jól, bárhová vezet,
Szívből szeretnek téged talán máshol,
Legjobban mégis anyukád szeret.
Mindig úgy tégy, ahogy anyukád mondja,
Felderül arcod, ha lány hangján szól,
Hisz te vagy minden öröme és gondja,
Szívedbe véssd ezt, kispajtásom, jól,
Véssd ezt szívedbe, kispajtásom, jól!*

Erzsike most odanézett Mária nénire, aki szeme sarkából intett csak:

- Jól van Erzsikém, csak így tovább!

Erzsike pedig megvárta, amíg Mária néni az ének két szakasza között eljátszik néhány taktust, aztán folytatta:

*Szeresd, becézd hát édes anyukádat,
ő a földön a legdrágább kincs.
Csak akkor tudod, mi a bú, a bánat,
Ha egyszer ő - Isten őrizz - nincs!...
Van nékem pompás, gazdag, szép lakásom,
De kolduskunyhó lehetne tanyám,
Ha még egyszer - úgy mint te, kispajtás -
Csókolhatnám édes, édes, édes jó anyám!...*

Sírásba csukló hangon énekelte újra a kis Erzsike:

*Csókolj meg édes anyukádat százszor,
Szorítsd kezét jól, bárhová vezet,
Szívből szeretnek téged talán máshol,
Legjobban mégis anyukád szeret.
Mindig úgy tégy, ahogy anyukád mondja,
Felderül arcod, ha lány hangján szól,
Hisz te vagy minden öröme és gondja,
Szívedbe vésd ezt, kispajtásom, jól,
Vésd ezt szívedbe, kispajtásom, jól!*

Amikor befejezte, egyetlen szem sem maradt szárazon. A megjelent papák, mamák, családtagok, de az intézeti növendékek is vörösre tapsolták tenyerüket.

Utána szünet következett, Mária néni sugárzó arccal és könnyes szemmel ölelte át Erzsikét, aki nem hallott semmit a tapsból, csak Mária nénit nézte. Odaszaladt hozzá, felugrott, és két vékony karjával szorosan átfogta a nyakát.

Mária néni elragadtatással szólt:

- Gyönyörű volt, Erzsikém!

A kislány forró lélegzettel súgta a fülébe:

- Mert amikor énekeltem, mindig csak Mária nénit láttam. És úgy éreztem, mintha az édes anyukám vigyázna rám.

- Drága Erzsike! - súgta vissza Mária néni -, én is úgy szeretlek, mintha a kislányom lennél!

Még a szigorú igazgatónő is lehajolt Erzsikéhez, és megcsókolta. A kislány úgy érezte, mintha a legszebb kitüntetést kapta volna. Lehajolt, és megcsókolta az igazgatónő kezét. Azután elkapták társnői, elismerésük jeléül hátba vágták, kezét rázták, s hangos rivalgásban törtek ki, annyira örültek sikerének.

Az igazgatónő körülnézett, aztán halkán, szinte suttogva kérdezte Máriától:

- Maga írta ezt a dalt?

Mária szemével intett, hogy igen. Az igazgatónő kezét nyújtott, és úgy suttogta:

- Gratulálok, igazán nemes lélek! Kockára tette a boldogságát ezzel a dallal.

Nem félt attól, hogyha a kislány szívében felidézi az édesanyja emlékét - esetleg eltávolítja önmagától?

- A holtak nem bántanak... - felelte lehunytt szemmel Mária -, csak az élők ne bántsanak...

Az igazgatónő megszorította a tanárnő kezét:

- Bízzék a jó emberekben.

Ekkor érkezett oda a főjegyző felesége, aki melegen megrázta Mária néni kezét.

- Nagyon kedves, szép délutánt köszönhetünk magának, Mária kisasszony - mondta, - örülök, hogy megismerhettem. Ha nincs más elfoglaltsága, a nyárra szívesen odavenném lányaim mellé nevelőnőnek.

- Köszönöm a megtiszteltetést - felelt mosolyogva Mária -, de már máshova ígérkeztem. Erzsike édesapja hívott meg vakációra.

A főjegyzőné gúnyos fintort vágott.

- Attól tartok, hogy nem magának való hely! Azt hallom, hogy onnan megszöknek a nők...

Mária önkéntelenül is heves mozdulatot tett.

- Ó, az biztos, hogy én nem szököm meg!

Olyan piros lett, mint a láng, és sietve elkészönt.

A főjegyzőné csodálkozva nézett utána, aztán vállat vont. Ilyenek a mai fiatalok - gondolta -, elszalasztják a szerencséjüket! Pedig milyen jó dolga lett volna nálunk! Még külön szobát is kapott volna...

*

Előadás közben Safranek oda-vissza szaladgált a portásfülke és a teniszpálya között, mint az ingaóra.

Tovább nem ért rá az előadást bámulni, mert Frici mellette termett, és figyelmeztetően intett.

- A kapuhoz, portás úr.

Safranek éppen jókor loholt a kapuhoz, mert odakint már vagy tíz perce rázta a rácsot a sofőr, aki Ibolya kisasszonyt az állomásról behozta. A vénkisasszony ugyancsak zilált állapotban volt.

Virágos kalapja lecsúszott a nyakába, a pipacsok hervadtan fityegtek rajta, ruhája gyűrött rongy volt. Alig állott a lábán, nyilallott a dereka. Az a parasztszekér két órán át úgy összerázta, mint a patikus az orvosságos üveget.

Safranek alig titkolt kárörömmel mérte végig az új vendéget.

- Á! Maga az, kedves Pipacs kisasszony - mondta.

- Nem pipacs vagyok, hanem Ibolya - ripakodott rá a vénkisasszony.

- Már vártuk magát, édes violám!

- Viola sem vagyok - dühösködött Ibolya -, egyáltalán honnan tudja a nevemet?

- A nagybecsű kalapjáról, meg aztán azt is tudom, hogy a kis Hargitay kisasszony retyerutyájának teccik lenni.

- Jegyezze meg, én a kis Erzsike nagynénje vagyok! - de nem a retyéje s még kevésbé a rutyája.

- Arra feleljen, hogy valóban a kis Erzsikéhez tartozik?

- Igen - felelte büszke mosollyal Ibolya.

- Hát akkor, gyerünk! - szólta Safranek, és kinyitotta a kiskaput.

- Hová?

- Kezdődik a reggeli torna! - felelte a tenyeres-talpas Safranek, és máris magával hurcolta a kétségbeesett Ibolyát. Miután kíváncsi volt az előadás folytatására, végig futott vele, és meg sem állt a tornateremig. Ott belökte az ajtót, és ráfordította a kulcsot.

- Jó mulatást! - kiáltott utána -, majd ha a vendégek elmentek, kiengedem!

Ibolya körülnézett a tornaszerekkel megrakott teremben, háromszor is körül járta, valami kijáratot keresett. Mikor azonban látta, hogy félreérthetetlenül bezárták, azt hitte, hogy az örültek házába került. Torkaszakadtából kiabálni kezdett:

- Hé! Ápolók! Engedjenek ki! Ebből országos botrány lesz!

Kiáltozását azonban nem hallotta meg senki, mert mindenki a ház mögött a teniszpályán volt. Ibolya kisasszony dörömbölni próbált a bezárt ajtón, de ezzel csak azt érte el, hogy kékre-zöldre verte a kezét. Sziszegve és kimerülten leült egy ugrószőnyegre, és azt a napot is elátkozta, amikor elindult hazulról.

*

Az ünnepély végén mindenki megköszönte a Boldog Otthon tanári karának a felejthetetlen délutánt. Igen sokan felkeresték a szereplőket is, és elhalmozták őket dicséretekkel. Mindenki derekasan megállta a helyét, de mégis legtöbben Mária nénit emlegették, aki annyi szívvvel és lelkesedéssel tanította be a kisleányokat.

Estefelé, amikor elcsendesült a Boldog Otthon, Frici odasietett Safranekhez:

- Na, hát mi van a rabbal?

- Milyen darabbal? - kérdezte Safranek.

- Nem a darabbal, hanem a fogollyal.

- Ja, azt a Kaktusz kisasszonyt gondolja, szomszéd?

- Azt, maga lóherevadász! - felelte Frici, aztán kiadta a parancsot: - Letelt a büntetése, kiengedheti!

- És ha panaszra megy az igazgatónő naccságához?

- Dehogyan megy. Csak mondja meg neki, hogy a pincében földalatti úszómedence is van. Ha valami nem tetszik, vagy ha árulkodni merészel, odakerül.

Safranek a tornateremhez ballagott, kinyitotta az ajtót, és beszólt:

- Bogács kisasszony, kijöhet!

- Úgy ám! - sipítózott Ibolya -, de én nem jövök, hanem szaladok, még pedig egyenesen panaszra. Ilyen alávalóság még nem történt a föld kerekén!

Safranek felemelte mutatóujját, amely akkorának látszott, mint egy sodrófa, és így szólt:

- Jóakarátulag figyelmeztetem, ne menjen sehová, mert nálunk minden út a földalatti úszómedencéhez vezet.

- Micsoda? - rikácsolta Ibolya. - Miféle úszómedencéről beszél?

- Hát mindenekeelőtt oda kell vinnem!

- Engem? Minek?

- Megtanítom úszni, és lesz magából vízínövény.

- Mit, még úszómedencéjük is van? De hiszen ez nem nevelőintézet, hanem kínzókamra. Egy percig sem maradok ebben az elátkozott házban!

Félrelökte Safraneket, és mint a szélvész, rohant át az udvaron. Ki a kapun, végig az utcán, csak a sarokról fordult vissza megnézni, nem jön-e utána az őrült portás.

Az első vonattal visszautazott, és elhatározta, hogy megkéri Andrást, tegye szóvá ezt a rettenetes botrányt a képviselőházban.

HAZAFELÉ

Másnap reggel vidám társaság indult el autón a Boldog Otthonból. A sofőr mellett Pici ült, aminek megvolt az az előnye, hogy a sofőrnek nem kellett minduntalan a dudát használni, mert Pici lelkiismeretesen megugatott minden szembejövő gyalogjártót és járművet. Hátról Mária néni és Erzsike mellett Frici foglalt helyet, aki majd kibújt a bőréből, olyan boldog volt, hogy Mária néni is velük megy látogatóba a Hargitay-kúriára. Útközben sokat beszéltek az elmúlt napi záróünnepélyről. Frici csak azt sajnálta, hogy Mária néni nem látta az előadás műsorán kívüli számát, amelynek legtalálhatóbb címe talán ez lehetne: Virágszál a tornateremben...

Frici a lehető legnagyobb részletességgel elmesélte Ibolya kisasszony tornatermi kalandját, és amikor végére ért a történetnek, elragadtatva jegyezte meg:

- Ez a Safranek olyan buta ember, amilyennel életemben eddig, nem találkoztam. Azonban meg kell adni, hogy ezúttal nagyon okos dolgot cselekedett. Megérdemelné, hogy kitüntessék a II. osztályú Menet Renddel...

Erzsike az egész úton Mária néni kezét fogta, mintha attól tartott volna, hogy még meggondolja magát, és kiszáll az autóból. Pedig, ha tanárnője szívébe látott volna!

Mária néni éppen olyan izgalommal várta a hazaérkezést, mint Erzsike! Komoly arcán néha leheletnyi mosoly suhant át arra a gondolatra, mit szólnak majd, ha kiderül, hogy Mária néni nem más, mint Hargitay Andrásné! Miután a leleplezést csak az utolsó percre szánta, útközben még arra oktatta a kis Erzsikét, hogy miképpen viselkedjék új anyukájával szemben.

- Odamégy hozzá - mondta -, és ha lehajol, akkor te is megöleled és megcsókolod.

- Igen - felelte engedelmes megadással Erzsike -, mindent megteszek, de ugye Mária néni ott lesz mellettem?

Frici hallgatta Mária néni és a kis Erzsike beszélgetését, és bosszankodva gondolt arra, milyen kár, hogy ő csak hasbeszélő és légtornász. Bűvésznek kellene lennie, mert akkor az otthon levő mostoha helyére egyszerűen Mária néni varázsolná.

A kilométerkövek gyorsan elmaradtak mögöttük. A kocsiban néma csend volt. Mária néni elmerült gondolataiba, és azon tűnődött, mit is mondjon „egynapos” férjének, akit már hónapok óta nem látott?... Erzsike azon törte a fejét, hogyan lehetne apukájával elintézni, hogy Mária néni hosszú ideig a vendégük legyen...

A sofőr alig tudta türtőztetni magát, hogy el ne árulja Mária néni, de gazdája lelkére kötötte, hogy a szeme se rebbenjen, amikor meglátja.

Frici is elgondolkozva ült a helyén, az egész társaság hallgatagon nézte a tájat, de egyszerre csak Frici és a sofőr pillantása találkozott, és a következő pillanatban mindketten hangos nevetésben törtek ki. Pici is hangos ugatással adott kifejezést jókedvének. Amikor a nevetés csillapodott, Mária néni megkérdezte:

- Min szórakoztak hát olyan jóízűen?

Frici válaszolni akart, de amint a sofőrre nézett, megint olyan nevetésroham vett rajta erőt, hogy nem jutott szóhoz. Folyton csak visszafelé mutogatott, de Mária néni és Erzsike hiába néztek hátra, nem láttak semmi mulatságosat. Végre Frici legyűrte a nevetést, és elmondotta a jókedv okát:

- Annál a kilométerkőnél szállítottuk le tegnap a kocsiról Ibolya kisasszonyt! - mondta még mindig nevetve.

- Hát ez nem volt valami szép dolog - jegyezte meg csendesen Mária néni.

- Kicsi ez a büntetés azért - vélte a sofőr, - amit az Ibolya kisasszony eddig elkövetett. Nincs a Hargitay-házban egyetlen ember, aki szeretné, nincs senki, aki ellen el ne követett volna valami rosszat.

- Talán nem is olyan rossz - védte meg Mária néni -, csak elkeseredett...

- Jaj, de jószágos maga, Mária tanárkisasszony - sóhajtott fel Frici -, hogy még azt a hervadt Ibolyát is a védelmébe veszi... Ibolya kisasszony bezzeg nem válogatós az eszközeiben... Annak is ő volt az oka, hogy Erzsikét majdnem elveszítettük...

- Hogyan?

- Úgy - tört ki Friciből az elkeseredett vallomás -, hogy Ibolya kisasszony beszélte tele Erzsike fejét a gonosz mostohával...

Mária szelíden felelte:

- Én már ezt is megbocsátottam...

- Mert Mária kisasszony olyan jó! - vágott vissza Frici.

- Mindenesetre szeretek a dolgok mélyére nézni... Erzsikével sokat beszélgettünk a mostoháról, és az okos szó, az igaz felvilágosítás meggyőzte Erzsikét arról, hogy nem kell semmit tartani az új anyukától... Igaz, Erzsike?

- Igaz, Mária néni! - felelte csengő hangon a kislány.

- Lám - folytatta erre Mária néni - az őszinte szó mindig legyőzi az ármánykodást... Erzsikének végül is javára szolgált mindaz, ami történt... Menekülve jött el hazulról, annyira félt a mostohájától, s most úgy tér haza, hogy alig várja a találkozást - az új anyukájával... Ugye, nagyon szereted majd, Erzsike...

- Igen, szeretem majd - válaszolta Erzsike halkán. - De Mária nénit sokkal, sokkal jobban...

- Én meg azt gondolom, hogy ha megismered majd az új anyukádat, éppen úgy fogod szeretni, mint engem...

Erzsike nagy kék szemét csodálkozva emelte Máriára, s alig észrevehetően megingatta a fejét, s alig hallhatóan mondta:

- Nem hiszem... Mert én Mária nénit szeretem a világon legjobban...

ÚJRA OTTHON

Hargitay András maga is izgatottan várta a napot, amikor Erzsike visszatér. Legszívesebben fellobogózta volna a házat, s virággal hintette volna tele az utat, amerre régen várt kislánya és felesége hazaérkezik. De egyszer már megégette a kezét, azon a szomorú emlékeztető születésnapon.

Nem, most inkább kerül minden feltűnést, és gondosan megfontolt haditerv szerint mindenkit eltávolít, hogy először négy szemközt Máriával találkozhassék, és csak azután mutassa be a ház népének.

Az autó lassan a ház mögé került, hogy a kiskapunál álljon meg.

Frici arca egyre jobban elszomorodott, mert hogy gazdája nem tudja, milyen kincs érkezik a házba. Erzsike ákombákom írásával nem tudhatta megírni, miféle teremtés ez a Mária néni, milyen féltő gonddal és szeretettel szerezte vissza Erzsike lelki nyugalmát, milyen kitartással és türelemmel állt a kislány mellé, és milyen odaadással helyettesítette az elveszett édesanyát, és lám, most ennek a következménye, hogy a doktor nem várja őket sem virággal, sem muzsikával. Frici elhatározta, ha török, ha szakad, nem hagyja annyiba ezt a dolgot, és ez egyszer beleavatkozik gazdája családi ügyeibe.

A kocsi megállt a hátsó kapunál, s a motor berregésére azonnal feltűnt Hargitay András. Úgy látszik, mégiscsak leshette az autó érkezését, mert abban a pillanatban ott volt a lépcső felső fokánál. Napbarnított arcáról eltűnt a szomorúság, s derűsen sietett az érkezők elé.

Erzsike, mielőtt kiszállt volna, körülnézett, és boldogan látta, hogy édesapja egyedül jelent meg. Megkönnyebbülten súgta oda Mária néninek:

- Nem látom az új anyukát. Talán nincs itthon?...

Kiszálltak, Erzsikét felkapta édesapja, és magasra emelte.

- Édes kislányom, de megnőttél és megszépültél, amióta nem láttalak! Szívesen jöttél haza?

- Igen! - válaszolta Erzsike. - Nagyon-nagyon boldog vagyok!

- Hát ha olyan boldog vagy, szeretném, ha mindig az is maradnál! - felelte széles jókedvvel az ismét vidám édesapa. - Csak arra kérlek, ha legközelebb valami nem tetszik neked, akkor ne szaladj világgá, hanem mondd el nekem, ami bánt, és én ha lehet, majd teljesítem kérésedet.

Erzsike kis fejében pillanat alatt átsuhant az a gondolat, hogy a legjobb volna most azt kérni: menjen el az az új anyuka, és maradjon helyette itt Mária néni... Ehhez persze az kellene, hogy apuka megismerné Mária nénit, aki olyan szerényen és csendesen állt az autó mellett, mintha sohasem látta volna még a ház urát, és arra várt, hogy bemutatkozzanak. Erzsike hízelegve súgta édesapjának:

- Minden úgy lesz, ahogy te akarod. Én csak egyet szeretnék, fogadd szívesen Mária nénit...

Azzal újra meg újra megölelte édesapját. Hargitay most Mária nénihez lépett, és mély meghajtással kezét csókolt.

- Köszönöm, nagyon köszönöm... - mondta ünnepélyesen, de az, aki jobban megfigyelte őket, láthatta, amint szemük sarkából intettek egymásnak. Igen, a férfi nem azt köszönte meg, hogy Mária néni eljött, hanem azt a nagy áldozatot, amelyet mindhármuk boldogságáért hozott.

Fricinek fel sem tűnt, hogy a ház népéből nem jelentkezik senki. A bőröndöket ő vitte fel a sofőrrel a vendégszobába, ahová a házigazda Mária nénit felkísérte, és néhány perc múlva már magára is hagyta.

Erzsike vidáman rohant rég látott gyermekszobájába, és örömmel üdvözölte árván hagyott babáit. Igaz, hogy ez a találkozás nem olyan volt, mint ahogyan képzelte. Azt hitte, ha egyszer visszatér a szülői házba, akkor sírva öleli majd magához a babákat, akik egyedül értették meg azelőtt nagy bánatát. Most pedig csak megsimogatta őket, azután rögtön elfoglalták kis fejét új életének nagy gondjai: mit szól majd hozzá az „új anyuka”, akiről ő eddig úgy beszélt, hogy gonosz mostoha... megbocsát-e neki? Másik gondja az volt, hogyan lehetne apukát rábírní arra, hogy Mária néni nagyon, de nagyon sokáig maradjon a vendégük? Talán lehetséges volna, hogy Mária néni ott maradjon náluk, mint házitanítónő?... Szívesen lemondana még az uzsonnájáról is, hogy hozzájáruljon Mária néni fizetéséhez...

Fricinek ugyancsak főtt a feje, mert nagy fába vágta fejszójét. Amint Mária egyedül maradt, rögtön bekopogtatott az ajtaján.

Mária meglepetten nézett a sápadt arcú Fricire, aki zavartan kezdte mondókáját: - Nagy kérelemmel jöttem... drága Mária kisasszony - akadozott Frici -, azt szeretném, ha több szeretettel fordulna a gazdám felé... Még nem tetszik eléggé ismerni, hiszen mindössze talán tíz perce annak, hogy először látták egymást az életben.

- Lehet annak már húsz perce is - mosolygott a kertész beszédén Mária.

Frici fontoskodva folytatta:

- Ha jobban meg tetszik ismerni az ügyvéd urat, meggyőződhetik arról, hogy jobb szívű, derekabb embert nem találhat. Beszélgessem barátságosabban, kedvesebben vele, én pedig azért imádkozom, hogy soha ne kerüljön elő az ügyvéd úr eltűnt felesége.

- Miért örülne annak? - kérdezte elfojtott kacagással Mária.

Frici úgy magyarázta a tanárnő jókedvét, hogy Máriának is tetszik a gondolat. Ezért bátran kivágta:

- Mert akkor azt remélném, hogy a kisasszonynak is megtetszene a doktor úr, és... hozzá menne feleségül.

Mária elkomolyodott, és tettetett haraggal intette le Fricit.

- Vegye tudomásul, először is: az eltűnt asszony előkerült! Másodszor pedig: én nem mehetek a doktor úrhoz feleségül - mert nekem már van férjem!

Frici arra alapozta haditervét, hogy Mária az első percben megért mindent, és most a dolog egy szempillantás alatt romba dőlt. Égő arccal ment a szobájába, és bánatosan zárta magára az ajtót.

Nem értette Mária kijelentését.

Honnan tudja, hogy a hónapok előtt eltűnt asszony megkerült? Ha megkerült hol van? Ha megvan, miért titkolják előtte? Úgy látszik, gazdája már nem bízik benne...

Pici meglepetten látta, hogy Frici éppen akkor búslakodik, amikor végre hazatértek ebbe a földi paradicsomba, ahol a bokrok alján ott rejtőznek a régen elásott ízes csontok...

Hargitay derűsen sétált fel és alá szobájában, és örömmel állapította meg, hogy eddig minden sikerült. Várt néhány percig, s amint végeztek a bőröndök lerakásával, magához kérette Erzsikét, és komoly képpel így szólt hozzá:

- Erzsikém, gyere, most bemutatlak új anyukádnak!

A kislány gyorsan körülnézett, Máriát kereste tekintetével, de nem látta sehol.

Egyszerre elvesztette bátorságát, és akadozva kérdezte:

- Hol van Mária néni? Megígérte, hogy mindig mellettem marad...

- Kislányom, ha megígérte, biztosan ott is lesz! - mosolygott. - Most azonban siessünk az új anyukához, aki már türelmetlenül vár!

Erzsike szerette volna elodázni a találkozást, mert régi félelme még mindig ott dobogott szívében. Édesapja azonban megfogta kezét, és az ebédlőn átvezetve kilépett vele a teraszra. Erzsike körülnézett, de ott sem volt senki. Egyszerre csak megszólalt édesapja:

- Erzsikém! Itt van az új anyukád!

Erzsike megfordult. Ismét szemben állt a tejüveges ajtóval, pontosan úgy, mint azon az emlékezetes születésnapon. A tejüvegen megint kirajzolódott egy karcsú, magas nőalak árnyképe... Erzsike összeszorította a száját... Az árnykép felemelte a kezét, és a kilincsre tette...

Erzsike szíve hangosan dobogott.

Már majdnem megfordult, hogy ismét megszökjék, ám ekkor kinyílt az ajtó, és belépett rajta Mária... Még szebb volt, még ragyogóbb, mint máskor, mert komoly, gyönyörű arcán a boldogság fénye sugárzott...

Erzsike elbűvölten, tágra meredt szemekkel nézett Mária nénire, aki megállt az ajtóban...

És ekkor megszólalt az édesapja:

- Erzsike, az új anyukád!

- De hisz ez Mária néni! - rebegte a kislány.

- Ezentúl nem Mária néni, hanem anyuka! Mert Mária néni az én feleségem és a te új anyukád!

Mária néni széttárta karját, és mosolyogva szólt Erzsikéhez:

- Igen, Erzsikém, én vagyok a te - „gonosz” mostohád!

Erzsike a meglepetéstől először szólni sem tudott. Nem merte elhinni a váratlan fordulatot. Akadozva kérdezte:

- Mária néni az én új anyukám?

Mikor édesapja derűs arccal intett igent, nyílsebesen ugrott Mária néni karjaiba, s ahol érte, csókolgatta...

- Édes, édes, édes mostoha! - kiáltotta csengettyűhangján, és úgy átfonta az asszonyt, mint a borostyán indája a tölgyet... Mária pillanatok alatt elmesélte az ámuló Erzsikének az utolsó hónapok rejtett titkait. Nevetve mondta el első találkozásukat, amikor mindketten szívdobogva álltak meg egymás előtt, mert Mária attól tartott, hogy ha az első találkozás nem sikerül, akkor örökre elveszti Erzsikét.

Most tudta meg Erzsike, hogy Mária „tanárnő” senkit az égvilágon nem tanított az intézetben, csak őt. Reggeltől estig az ő lépteit leste, az ő kedvét kereste, és csak akkor volt boldog, ha Erzsike mosolygott. Erzsike most már nevetve gondolt arra „a borzalmas születésnapra”, amikor csacsi fővel azt hitte a tejüvegre rajzolódó női árnyalacról, hogy az gonosz mostoha.

Most már tudja, mert meggyőződött arról, hogy az ő „mostohájánál” nincs gyönyörűbb és jóságosabb teremtes a földön. Kipirultan ölelte magához Máriát, aki érezte, hogy az elmúlt hónapok sivárságáért ez a pillanat bőségesen kárpótolta.

Hargitay meghatódva nézte, hogy végre egymásra talált a család. Erre a pillanatra várt már hosszú-hosszú hónapok óta, ezért tűrte az emberek gúnyos megjegyzéseit, a kíváncsi kérdéseket - és hosszú hetek marcangoló egyedüllétét. Most aztán végre Erzsike boldog, és elvonult otthonuk felől az a sötét felhő, amely a végtelennek tetsző gyász után beborította az itt lakók életét. Sugárzó arccal nézett Máriára, akinek nyakát rajongva fonta át Erzsike.

- Anyuka... anyuka... - próbálgatta Mária néni új nevét Erzsike -, anyuka, ugye mindig itt maradsz, ugye nem mész vissza, ugye csak az én anyukám leszel?

- Igen - ölelte magához a felhevült kislányt az asszony -, a te anyukád, aki szeret és imád...

- Anyuka, ha szeretsz, akkor először is telefonáld meg a rádiónak, hogy kiabálják bele a világba: Hargitay Erzsike a legboldogabb a földkerekségen, mert neki van a legédesebb mostohája!

- Erzsikém - felelte Mária lesütött szemmel -, nem ez a mi első tennivalónk, hanem, hogy édesanyád sírjához menjünk. Meg akarom köszönni, hogy nekem adott, te pedig megígéred, hogy ezentúl is a legnagyobb szeretettel gondolsz reá...

Azzal kézen fogta Erzsikét, és megindultak a hant felé, amely alatt most már nyugodtan alhatta örök álmát egy korán eltávozott fiatal asszony...

ÉDES MOSTOHA!

Ilyen csodát még nem látott a világ! Hargitayék háza népe pillanatok alatt megtudta és szájról szájra adta a nagy újságot, hogy az intézetben levő Mária néni, akinek önfeláldozó jóságáról Frici annyit tudott beszélni, nem más, mint Hargitay Andrásné! A szakácsné majd elájult a meglepetéstől, amikor megértette, hogy az Ibolya kisasszony meséiből ismert gonosz mostoha az az új asszony, aki olyan csodaszép, mint a legszebb festmény a pesti múzeumban...

Erzsike úgy tapadt új anyukájához, hogy le sem lehetett róla fejteni, az ügyvéd pedig boldogan fogadta a vendégek jókívánságait, és hálásan nézett feleségére, aki boldogságukért ilyen nagy áldozatot hozott.

Az általános öröm közepette Péter jelentette, hogy Ibolya kisasszony, aki kissé „letörten” érkezett haza, most, mihelyt megtudta, hogy a „gonosz mostoha” nem más, mint a búbajos tanárnő, lázasan csomagolni kezdett a szobájában. Már meg is kérte a sofőrt, hogy vigye ki a vasútállomásra. Mindenki fellélegzett, amikor Péter kaján örömmel elmondta a nagy újságot a ház gazdája előtt, de a fiatalasszonynak elkomorodott az arca.

- Legyen szíves és küldje ide Ibolya kisasszonyt! - mondta halkán.

Néhány perc múlva előtte állt Ibolya. De már nem a régi, parancsoló, gőgös vénkisasszony került eléje, hanem egy kisírt szemű, alázatos, szégyenkező, szánalmas teremtés. Mária szelíden nézett rá:

- Hová akar menni, Ibolya?

- Nem tudom még... Valahol majd csak befogadnak... Tudom, hogy itt nem túrnének meg, mert nagyon nagyot vétkeztem.

- Ha vétkezett, már megbűnhődött érte - mondta Mária. - Elég büntetés a lelkiismeret szava.

- Meg az a kis reggeli torna! - súgta közbe Frici, de Mária úgy tett, mint aki nem is veszi észre a kertész megjegyzését, és folytatta:

- Különbén is, én úgy érzem, hogy talán még köszönettel is tartozom magának, Ibolya. Mert ha meséivel nem félemlítette volna meg Erzsikét, nehezebben találtam volna meg az utat kislányom szívéhez.

Ibolya könnyei közül felnézett.

- Tényleg megbocsát? - suttogta.

- Sőt szívesen meg is tartjuk a régi hatáskörében. Csak arra kérem, hogy ezentúl több szeretettel intézze az emberek dolgát!

Még Péter is szipáskolt a meghiúsultságtól. A pillanatnyi csendet Frici arra használta fel, hogy előlépjön, és kéréssel forduljon a ház urához.

- Doktor úr, most, hogy minden rendbe jött, és Erzsikének nincs már rám szüksége, tessék nekem egyheti szabadságot adni!

- Nem lehet - felelte váratlanul ridegen az ügyvéd.

Frici arca halvány lett a megdöbbenéstől. A körülötte állók is meghökkenve figyeltek fel.

- Nem tetszik nekem szabadságot adni? - hebegte Frici. - Csak egy hétre szeretnék az én beteg Micikémhez utazni...

- Nem lehet! - felelte változatlan eréllyel. - Most kezdődnek a nyári munkák, ilyenkor mindenkinek itt a helye a gazdaságban.

- Hát tessék legalább három napot adni. - könyörgött lesújtva Frici, aki mindig mókázott, de amikor a kislányáról esett szó, rögtön könnybe lábadt a szeme.

Gazdája mogorván szólt:

- Még fél napot se adok!

- Miért? - kérdezte elkeseredetten Frici.

- Mert nem kell elutaznia - felelte, és most már felnevetett.

Frici értelmetlenül bámult.

- Miért nem? - kérdezte.

- Mert Micike itt van a szomszéd szobában!

- Itt van?... És egészséges?

- Mint a makk! - felelte vidám képpel Hargitay. - Amíg vigyázott az én kislányomra, én is vigyáztam a magáéra. Az orvosok meggyógyították, és most olyan eleven, mint egy kis csikó!

Ezzel összeütötte tenyerét.

A tapsra megjelent a tejüveges ajtóban egy kis tündér. Legalábbis azok, akik nem ismerték, azt hitték, hogy a mesék országából röppent ide. Mert aranycsillagoktól szikrázó rózsaszínű trikó feszült karcsú testén, és csigákba göndörülő fekete haján ragyogó korona pompázott.

Frici sírásba-nevetésbe csukló hangon kiáltotta:

- Micikém!

A kis tündér most meglibbent, apja felé futott, aztán futás közben három cigánykereket vetett, és Frici karjaiba repült.

- Apukám! - sikoltotta, és összevissza csókolta rég látott édesapja barázdás arcát. Frici a meghatottságtól szólni sem tudott. Letérdelt kislánya elé, gyöngéden végigsimította karját és lábait, egyszerűen nem akarta elhinni, hogy a cirkusz tetejéről lezuhant és összeroncsolt kislány ismét ép testtel, egészségesen ott áll előtte.

Remegő hangon kérdezte:

- Meggyógyultál?

- Meggyógyultam! Olyan egészséges vagyok, hogy akár holnap fel is léphetnék!

- Hát ebből bizony nem lesz semmi... - vágott közbe Hargitay komoly hangja -, nem engedem, hogy Micike még egyszer kockára tegye az életét! Elég tágas a kertészház két embernek is.

- Nagyon, nagyon köszönöm... - mondta meghatottan Frici -, igazán nem is tudom, mivel érdemeltem meg... ezt az ízé... ilyen... hogy is mondjam...

- Ugyan papa - szólt közbe Mici csengő hangon. - Inkább majd azzal háláljuk meg a bácsi jószágát, hogy továbbra is mulattatjuk Erzsikét. Jó lesz?

Erzsike örömeiben összecepta két tenyerét, hogy csak úgy csattant.

Mindenki nevetett, és mindenki boldog volt. A vendégsereg búcsúzkodni kezdett, és lassan szétoszlott a társaság.

A kertészházba vígan vonult be Frici, Mici és Pici.

*

Talán még sohasem sütött ilyen fényesen a nap Hargitayék villájára, talán még soha nem ragyogott felette ilyen gondtalan, egészséges kékséggel a felhőtlen ég. Kacagva füttyentettek a rigók, viháncoltak a fehér pillangók, harmatcseppektől csillogtak a virágok, és lenn a park végében, a hófehér márvány sírbolt körül néha - amikor langyos szél kerekedett - elégedetten bölintottak a zöld jegenyék...

A hatalmas kertben önfeledten sétált Mária és Erzsike. Elérkeztek a lugashoz, ahol Erzsike annyiszor volt együtt az édesanyjával.

Megállt és nagy szemeit rámeresztette Máriára.

- Ez volt anyukám kedvenc helye! - mondta csendesen. - Itt szeretett mindig üldögelni.

Mária szelíden megfogta a kislány kezét, és megindult vele a lugas felé.

- Hát akkor gyere be és gondoljunk mind a ketten a te édes anyukádra...

Leültek a kis padra.

- Itt mesélt mindig... - mondta csendesen Erzsike, és szeméit az emlékezés könnyel telítette meg.

- És szép meséket mondott? - kérdezte Mária.

- Gyönyörűket! Volt egy meséje... Jégországról... Ó, hogy szeretném még egyszer hallani...

Mária tekintete rátapadt a kislányra, azután halkán megszólalt.

- Jégországról?

- Igen! Gyönyörű volt!

- Megpróbálom elmondani... Hátha sikerül...

És Mária meleg, bársonyos hangján belekezdett a mesébe.

- Egyszer volt, hol nem volt, volt valahol egy ország, amelyet mindig csak hó és jég borított...

Erzsike csupa figyelem volt. Szeme lázas csillogással tapadt Mária ajkára, amelyen új életre kelt a mese.

Mesélt Jégországról - hogy akarták megolvasztani a jeget és a havat, azután elérkezett a mese befejezéséhez, mikor az idegen lány csodát művelt, és Zúzvara király őfelsége bámulva fordult feléje:

- Ki vagy te, aki leolvasztottad a jéggúnyát egész országomról?

Az idegen leány csendesen és mosolyogva válaszolt:

- Én, felséges uram - a Szeretet vagyok!

A mese itt véget ért.

Erzsike csillogó szemmel tapadt Máriára, és a szavaiban szeretet zengett:

- Milyen szép volt... És milyen régen hallottam... Köszönöm, köszönöm, drága - anyukám...

Mária magához ölelte és összecsókolta a kislányt.

- Édes, édes mostoha! - suttogta Erzsike.

A lugas mögött most megjelent Hargitay András. Éppen abban a pillanatban, amikor Mária és Erzsike boldogan csókolták meg egymást.

A szeme elhomályosult, de az arca igaz boldogságtól ragyogott...

.oOo.